

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicu na období 2013 - 2015

Tento dokument vznikl v rámci realizace projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicu a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku na období 2013 - 2015

Vydání: první

Vydává: město Otrokovice

Duben 2012

PARTNEŘI PROJEKTU A AKTIVNÍ ÚČASTNÍCI PROCESU KPSS

Obce a organizace podílející na realizaci projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku

Otrokovice

Bělov

Halenkovice

Napajedla

Nová Dědina

Oldřichovice

Pohořelice

Žlutava

město Otrokovice

město Napajedla

obec Bělov

obec Halenkovice

obec Nová Dědina

obec Oldřichovice

obec Pohořelice

obec Žlutava

Centrum pro zdravotně postižené
Zlínského kraje

Český červený kříž Zlín

Charita sv. Anežky
Otrokovice

Domov pro seniory Napajedla, p.o.

Naděje o.s., pobočka Otrokovice

o. s. Onyx

SENIOR Otrokovice, p.o.

Členové řídicí skupiny, pracovních skupin, projektového týmu a manažeři vzdělávání v rámci projektu Podpora sociálních služeb na Otrokovicu

Členové řídicí skupiny

Bartková Marie
Blahušová Jiřina
Blažek Jaromír
Budek Jaroslav
Dvorníková Jaroslava
Havlíková Alena
Horák Pavel
Horáková Květoslava
Kolář Stanislav
Kubala Peter
Kubíčková Anna
Libiger David
Ludvíčková Eva
Macháčková Eugenia
Matuszková Radoslava
Musilová Marie
Němeček Jaroslav
Netočný Petr
Pečeňová Marie
Polák Pavel
Polášek Roman
Přecechtěl Jiří
Semerád Zdeněk
Strojil Vincenc
Stuchlíková Jitka
Tylšar Josef
Vardanová Ivana, Ing.
Vařáková Anna

Projektový tým

Havlíková Alena
Kuchařová Eva
Šauerová Zdeňka
Zdražil Josef

Manažeři vzdělávání

Dudíková Dagmar
František Šuranský
Langerová Martina

Členové pracovní skupiny Senioři

Blahušová Jiřina
Černá Jarmila
Dvorský Josef
Dvořáková Marie
Giblová Jaroslava
Havlíková Alena
Horáková Květoslava
House Zuzana
Chlopčíková Marie
Jursíková Zdenka
Kovalová Jarmila
Macháčková Eugenia
Matějčková Monika
Nesrstová Pavla
Pečeňová Marie
Řezníčková Magdalena
Šicová Zdeňka
Vardanová Ivana
Vlčková Zdeňka
Vlček Jiří

Členové pracovní skupiny

Zdravotně postižení

Benechová Jiřina
Brázdilová Monika
Dvořáček Rudolf
Dvořáčková-Šumberová I.
Erbenová Božena
Gougelová Irena
Grulichová Rozálie
Hábová Andrea
Havlíková Alena
Horáková Květoslava
House Zuzana
Hrtúsová Zdeňka
Chytilová Božena
Janda Zdeněk
Kousalová Drahotina
Kubíčková Anna
Ludvíčková Eva
Mačáková Zdenka
Machová Dagmar
Matějčíčková Monika
Matuszková Radoslava
Mazáčová Zdenka
Netroufalová Milada
Nováková Miloslava
Odložilová Olga
Pitzingerová Iveta
Řezníčková Magdalena
Sekela Eduard
Stodůlková Ludmila
Stuchlíková Jitka
Szarvasová Mária
Šebková Ludmila
Úrubová Zdeňka
Zubíková Marcela
Zubalíková Petra

Členové pracovní skupiny

Rodiny s dětmi

Bláhová Iveta
Havlíková Alena
Horáková Květoslava
Hozová Leona
Jurtíková Jana
Kadlec Vladimír
Kapálková Jana
Korcová Věra
Kovářová Jiřina
Králová Radomíra
Macháčková Eugenia
Pečeňová Marie
Podzimek Vratislav
Rektoříková Lada
Šedivá Jarmila
Štosová Blanka
Večeřová Jana
Zakopalová Marta
Zenáhlíková Radana
Zvoníčková Lenka
Zycháčková Magda

Členové pracovní skupiny

Osoby v krizi a

Nezaměstnaní

Bernatík Tomáš
Dočkalová Jitka
Halasová Veronika
Hasoňová Jarmila
Havlíková Alena
Horáková Květoslava
Hýžd'al Vladimír
Jandová Miroslava
Kadlčíková Olga
Koňářík Karel
Kosařová Zdeňka
Králová Radomíra
Kubáčková Pavla
Majdyšová Miriam
Norek Jakub
Plevová Jarmila
Polák Pavel
Špendlík David

Členové pracovní skupiny

Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

Bezděková Ivana
Blatecká Irena
Havlíková Alena
Horáková Květoslava
Kalmárová Denisa
Netočný Petr
Nováková Pavlína
Pekařová Alena
Peterková Jarmila
Pokorníková Štěpánka
Rozumková Martina
Šicnerová Miluše
Špendlík David
Štěpáník Petr
Šustková Gabriela
Tomek Stanislav
Váňa Radomír

Vážení a milí občané Otrokovicka,

dostává se Vám do rukou Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku na období let 2013 až 2015. Tento strategický dokument se tak stává mapou pro další směřování a rozvoj v oblasti plánování sociálních a dalších služeb pro obyvatele našeho regionu. Plynule zároveň navazuje na plán předcházející, který jsme společnými silami úspěšně realizovali. Komunitní plán sociálních služeb na léta 2008 až 2012 a jeho realizace nám jednoznačně potvrdily, že je vystavěn na pevném základě, že je to dokument živý, který je schopen absorbovat podněty nové, aktuální. Potvrdil rovněž, že jsme schopni společně hledat a nalézat odpovědi na aktuální výzvy. Vytvořili jsme tak společně síť kvalitních sociálních a návazných služeb a máme díky tomu na čem stavět.

Zabezpečování těchto služeb je jednou z velmi důležitých povinností obcí. Jsme jedním z mála regionů, kde se politická podpora sociálních služeb projevuje významně při jejich realizaci. Je naším společným zájmem, aby služby poskytované občanům našeho regionu byly poskytovány v souladu s jejich potřebami a hospodárně. Je rovněž v našem společném zájmu, aby i v této složité době byly nejen zachovány, ale i v rozumné míře rozvíjeny. Při tvorbě nového Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku spojili své síly partneři z Otrokovic, Napajedel, Bělova, Halenkovic, Nové Dědiny, Oldřichovic, Pohořelic a Žlutavy. Je potřebné říci, že do tvorby komunitního plánu se ve velké míře zapojili rovněž zástupci neziskového sektoru, poskytovatelé sociálních služeb. Významné slovo měli rovněž zástupci uživatelů, neboť právě oni nejlépe vědí, jaké služby potřebují. Vytvořený strategický dokument je pak vyjádřením odborné a politické shody nad podobou rozvíjející sítě sociálních a navazujících služeb pro osoby potřebné.

Rád bych poděkoval všem, kteří se do tvorby komunitního plánování aktivně zapojili, členům pracovních skupin a členům řídicí skupiny. Za dobře odvedenou práci patří rovněž poděkování členům realizačního týmu. Věřím, že dosavadní velmi dobrá spolupráce v širokém partnerství všech zúčastněných bude i nadále rozvíjena ke vzájemnému prospěchu, zvláště pak těch, kteří jsou na pomoci jiných závislí. Přeji nám všem, aby se nám společné dílo dařilo ve prospěch obyvatel našeho regionu.

Mgr. Jaroslav Budek
starosta města Otrokovice

OBSAH

1	INFORMACE O KOMUNITNÍM PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	12
1.1	KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (KPSS)	12
1.2	KPSS V RÁMCI PROJEKTU PODPORA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU	13
2	ANALYTICKÁ ČÁST	15
2.1	SOCIÁLNĚ DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE	15
2.2	SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA REGIONU OTROKOVICKO	16
2.3	ANALÝZA POTŘEB UŽIVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU	25
2.4	SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY ORP OTROKOVICE V OBLASTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	28
2.5	DOPORUČENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE PRO ORP OTROKOVICE	29
2.6	SWOT ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN KPSS	35
3	SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU A JEJICH FINANCOVÁNÍ.....	46
3.1	ANALÝZA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU	46
3.2	EKONOMICKÁ ANALÝZA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU	51
3.3	PŘEDPOKLAD FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNSKÉM KRAJI NA OBDOBÍ 2012 – 2014	57
3.4	FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ROCE 2012.....	60
3.5	UDRŽITELNOST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU	63
4	STRATEGICKÁ ČÁST	65
4.1	VIZE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU V ROCE 2020	65
4.2	STRATEGIE ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU DO ROKU 2015	65
4.3	PRIORITY, CÍLE A OPATŘENÍ CÍLOVÝCH SKUPIN KPSS	66
4.4	PŘEHLED PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ Z PROCESU KPSS V LETECH 2005 – 2010	81
4.5	IMPLEMENTACE KOMUNITNÍHO PLÁNU	87
5	MONITOROVÁNÍ, HODNOCENÍ A AKTUALIZACE KOMUNITNÍ PLÁNU.....	89
5.1	MONITOROVÁNÍ REALIZACE KOMUNITNÍHO PLÁNU	89
5.2	HODNOCENÍ REALIZACE KOMUNITNÍHO PLÁNU	89
5.3	AKTUALIZACE KOMUNITNÍHO PLÁNU	90
6	ZÁVĚR.....	91

PŘÍLOHY

1) PODNĚTY, KTERÉ ZAZNĚLY V RÁMCI REALIZACE PROCESU KPSS

2) ÚDAJE O JEDNOTLIVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH NA OTROKOVICKU ZA OBDOBÍ 2009 – 2011

ÚVOD

Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku vznikl v rámci realizace projektu **Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku**, který realizuje město Otrokovice společně se svými partnery - obcemi Bělov, Halenkovice, Nová Dědina, Oldřichovice, Pohořelice, Žlutava a městem Napajedla a partnerskými organizacemi Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, Domov pro seniory Napajedla, Charita sv. Anežky Otrokovice, Naděje o.s., pobočka Otrokovice, o. s. ONYX, Oblastní spolek Českého červeného kříže Zlín a SENIOR Otrokovice p.o.

Tento dokument je výsledkem dvouleté práce několika desítek lidí z řad zástupců partnerských měst a obcí, zástupců partnerských organizací, uživatelů z řad seniorů, osob se zdravotním postižením, nezaměstnaných občanů a rodin s dětmi a také zástupců z organizací, jako např. Dům dětí a mládeže Sluníčko Otrokovice, Komunitní centrum pro rodinu Domino Otrokovice, Madio o.s., Klub rodičů handicapovaných dětí Stuňata, Mateřská škola Otrokovice, Mateřské a dětské centrum Klobouček, Městská policie Napajedla, Podané ruce, o.s. - Projekt OsA, Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, p.o., Probační a mediační služba ČR, středisko Zlín, Svaz tělesně postižených v ČR, krajská organizace Zlín, Tyfloservis o.p.s., ambulantní středisko Zlín, Středisko rané péče Educo Zlín, Středisko rané péče SPRP Olomouc, Úřad práce České republiky - krajská pobočka ve Zlíně, ZŠ Trávníky Otrokovice, ZŠ T. G. Masaryka Otrokovice, ZŠ Mánesova Otrokovice, Maltéžská pomoc, o.p.s – Centrum Otrokovice, Mateřská škola Klubíčko Tlumačov, s.r.o., Základní škola praktická a speciální Otrokovice.

Cílovými skupinami, na něž byl projekt zaměřen, jsou senioři, zdravotně postižení, nezaměstnaní, rodiny s dětmi, osoby v krizi a osoby ohrožené sociálně patologickými jevy žijící na území Otrokovicka.

Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku je základním strategickým dokumentem zaměřeným na rozvoj sociálních služeb a služeb souvisejících se sociálními službami na Otrokovicku. Dokument zahrnuje všechny důležité aspekty života osob z cílových skupin, které souvisí nejen se sociálními službami, ale i s dostupností sociálních služeb a s kvalitou života cílových skupin. Dokument je také zaměřen na trvalou udržitelnost a dostupnost sociálních služeb na Otrokovicku.

Pod pojmem Otrokovicko rozumíme obce a města, která patří do regionu ORP Otrokovice a obec Nová Dědina, která je součástí ORP Kroměříž, ale přirozenou spádovost má do Otrokovic.

Struktura Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku je v souladu s obvyklým uspořádáním strategických dokumentů. Základními částmi dokumentu jsou část analytická a část strategická. Analytická část obsahuje údaje o současném stavu sítě sociálních služeb, o potřebách uživatelů a o názorech veřejnosti. Strategická část obsahuje jednotlivé priority a opatření vygenerované v rámci procesu komunitního plánování sociálních služeb, a také jednotlivé projektové záměry, jež tyto priority naplňují.

Realizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku je podmíněna zejména disponibilními finančními prostředky a splněním podmínek pro jejich získání, a to jak u stávajících sociálních služeb, tak u projektových záměrů. Stávající služby podle nově nastavovaných podmínek zařazování do sítě sociálních služeb ZK musejí na základě hodnocení stanovených parametrů „obhájit“ své zařazení v krajském střednědobém plánu s vazbou na dotace ze státního rozpočtu. Projektové záměry musejí prosadit své zařazení do krajského plánu, nejlépe v některé z kategorií s finanční podporou. V obou případech se ovšem jedná o vícezdrojové financování, tj. kromě dotací se státního rozpočtu, z krajského rozpočtu, obecních rozpočtů a příspěvku zřizovatele také úhrady uživatelů, fondy zdravotních pojišťoven a ostatní příjmy. V případě nezařazení do krajské sítě sociálních služeb, resp. do krajského střednědobého plánu je existence stávajících služeb, resp. realizace projektových záměrů ohrožena. Pokud si ovšem jejich financování nevezmou na svá bedra obce, pro něž by bylo zrušení stávající služby nebo nezrealizování projektového záměru nepřijatelné.

1 INFORMACE O KOMUNITNÍM PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

1.1 Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS)

KPSS je metoda plánování sociálních služeb na základě spolupráce a dohody zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Sociální služby jsou plánovány pro občany konkrétního území s využitím znalostí potřeb a možností zainteresovaných stran s důrazem na zapojení veřejnosti. Výsledkem je systém sociálních služeb, na němž se shodnou všechny zúčastněné strany zapojené do KPSS. Výsledkem procesu plánování sociálních služeb metodou komunitního plánování je realizovatelný plán rozvoje sociálních služeb a trvalý proces veřejné rozpravy o řešení problémů komunity.

Na Otrokovicku se komunitně plánují nejen sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ale i služby, projekty a potřeby související, jako například bezbariérovost. Procesu komunitního plánování se trvale účastní všichni zde působící poskytovatelé sociálních služeb, zástupci měst a obcí regionu, uživatelé sociálních služeb a zástupci cílových skupin z řad veřejnosti. Zapojována je také veřejnost a zástupci dalších neziskových organizací působících v regionu.

1.1.1 Cíl KPSS

Cílem KPSS je vytvořit systém služeb odpovídající potřebám místních občanů, možnostem poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb.

1.1.2 Dílčí cíle

Zjistit potřebnost sociálních služeb a služeb souvisejících, plány, záměry a možnosti poskytovatelů a zadavatelů, přání uživatelů a veřejnosti.

Vytvořit systém spolupráce mezi zadavatelem, poskytovatelem, uživatelem a veřejností.

1.1.3 Principy KPSS

Vzhledem k tomu, že metoda KPSS je uplatňována v různých místech různými lidmi, existují doporučené, nikoli však pevně stanovené postupy práce. Stanoveny jsou obecné principy, jejichž dodržování je nezbytným předpokladem pro realizaci kvalitního procesu KPSS. Těmito principy jsou:

- Bez dohody není KPSS.
- Posílení principů občanské společnosti.
- Bez uživatelů není KPSS.
- Demokratická spolupráce.
- Vše je veřejné.
- Svoboda vyjadřování.
- Rovnost mezi všemi účastníky.
- Průběh je stejně důležitý jako výsledek.
- Řízení.
- Legitimita.
- Cyklický proces.

- Hledání nových lidských a finančních zdrojů.
- Řešit dosažitelné.
- Potřeby a přání lidí jsou víc než normativy.
(podrobný popis principů na www.kpss.cz)

1.2 KPSS v rámci projektu Podpora sociálních služeb na Otrokovicku

Od 1. 5. 2009 do 30. 4. 2012 byl realizován projekt Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku (zkráceně Podpora sociálních služeb na Otrokovicku), který byl financován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky a jehož součástí byla i realizace procesu KPSS.

Hlavním cílem projektu bylo zajistit dostupnost a kvalitu sociálních služeb v regionu Otrokovicko prostřednictvím široké spolupráce zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb při zpracovávání nového střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb. Dílčími cíli byla aktualizace komunitního plánu sociálních služeb, vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb a vzdělávání osob pečujících. Byla také odzkoušena kooperace poskytovatelů sociálních služeb a zadavatelů při realizaci vzdělávacích aktivit, které přispěly ke zkvalitnění systému sociálních služeb. Vzdělávání bylo zaměřeno na pracovníky poskytovatelů sociálních služeb a osoby pečující o osoby blízké. Probíhalo po celou dobu projektu, jeho realizátorem byl partner projektu, Naděje o.s., pobočka Otrokovice. Celkem proběhlo 33 kurzů vzdělávání pro pracovníky v sociálních službách (v celkové časové dotaci 483 hodin) a 4 kurzy pro osoby pečující o osobu blízkou (v celkové časové dotaci 29 hodin). Celkový počet úspěšných absolventů kurzů byl 587 osob. Kurzy pro pracovníky v sociálních službách byly: Rozeznání potřeb u nekomunikujících, Prevence syndromu vyhoření, Manažerské dovednosti – motivace pracovníků a etický rozměr manažerské práce, Práce s riziky v péči o seniory, Zvládání problematického chování uživatelů, Péče o seniory s demencí, Restriktivní opatření, Bazální stimulace, Standardy kvality pro pracovníky v sociálních službách, Standardy kvality pro vedoucí sociálních služeb, Tvorba a vedení týmu, Speciálně pedagogické terapie, Umírání a my. Kurzy pro osoby pečující o osobu blízkou byly: Sociálně právní problematika, Relaxační techniky, psychohygiena, prevence syndromu vyhoření, Principy sdílené péče, poradenství v oblasti zaměstnanosti, Komunikace s lékaři, úředníky a poskytovateli.

1.2.1 Realizace procesu plánování sociálních služeb

Proces plánování sociálních služeb probíhal formou pravidelných setkání pracovních skupin a řídicí skupiny. Byl aktualizován stávající plán a ověřeny údaje z analýz prováděných v rámci 1. Komunitního plánu na období 2008 - 2012.

V průběhu realizace projektu se uskutečnilo cca 20 setkání řídicí skupiny, 20 setkání expertní skupiny a 20 setkání každé z pracovních skupin Zdravotně postižení, Senioři, Rodiny s dětmi, Osoby v krizi a nezaměstnaní, Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy a nově vytvořené Pracovní skupiny pro komunikaci se Zlínským krajem.

Pro proces plánování bylo zásadní vyhodnocení plnění dosavadního střednědobého plánu a nová analýza potřeb cílových skupin.

V rámci procesu komunitního plánování byl kladen důraz na zachování stávajících potřebných sociálních služeb, na jejich udržitelnost a na udržitelnost nově vznikajících služeb při chronickém nedostatku financí.

1.2.2 Analýza sítě sociálních služeb

Analýza sítě sociálních služeb na Otrokovicku probíhala formou sběru informací o stávajících sociálních službách a jejich vyhodnocování. Cílem bylo také vyhodnocení plnění projektových záměrů 1. Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku. Pracovníky projektového týmu a pracovníky expertního týmu za podpory pracovních skupin byla provedena analýza potřeb cílových skupin. Cílem bylo analyzovat potřeby cílových skupin na Otrokovicku, srovnat tyto potřeby s potřebami definovanými v roce 2006 a 2007 a zapracovat je do 2. Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku. Potřeby cílových skupin byly zjišťovány zejména formou diskuse v rámci pracovních skupin. Analýza byla vypracována projektovým týmem v součinnosti s poskytovateli sociálních služeb (partnery projektu), s pracovními skupinami a expertní skupinou procesu KPSS.

Výsledky analýzy byly využity jak pro práci na aktualizaci komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku, tak při komunikaci se Zlínským krajem při tvorbě Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2009 – 2011 a Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2012 – 2014.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Sociálně demografická charakteristika Zlínského kraje

(Zdroj: Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2012 – 2014)

2.1.1 Charakteristika lokality

Území Zlínského kraje, o výměře 396 356 hektarů, je rozděleno do čtyř okresů (Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín), v rámci nichž je třináct správních obvodů ORP. V působnosti Zlínského kraje se nachází celkem 305 obcí. Vzhledem k počtu obyvatel 591 042 (k 31. 12. 2009) je průměrná hustota zalidnění 1,5 obyvatel na km². Rozložení obyvatel je důležité vzhledem k plánování budoucí sítě sociálních služeb. Pozornost by měla být zaměřena především na hustěji obydlené lokality a lokality odlehlejší, kde je významná zejména dostupnost terénních služeb.

2.1.2 Přírůstek/úbytek obyvatelstva

Sledování přírůstku a úbytku obyvatel v období 2003 – 2009 ukázalo, že v porovnání s ČR je hrubá míra migračního salda ve Zlínském kraji o mnoho nižší. Trend vývoje přirozeného přírůstku ve Zlínském kraji odpovídá vývoji v celé ČR. Ve srovnání s ČR byl však přirozený přírůstek Zlínského kraje zaznamenán nižší, do kladných čísel se dostal pouze v letech 2007 a 2008. Počty zemřelých jsou ve Zlínském kraji vyšší než počty nově narozených, přirozenou obměnou tedy populace Zlínského kraje spíše ztrácí.

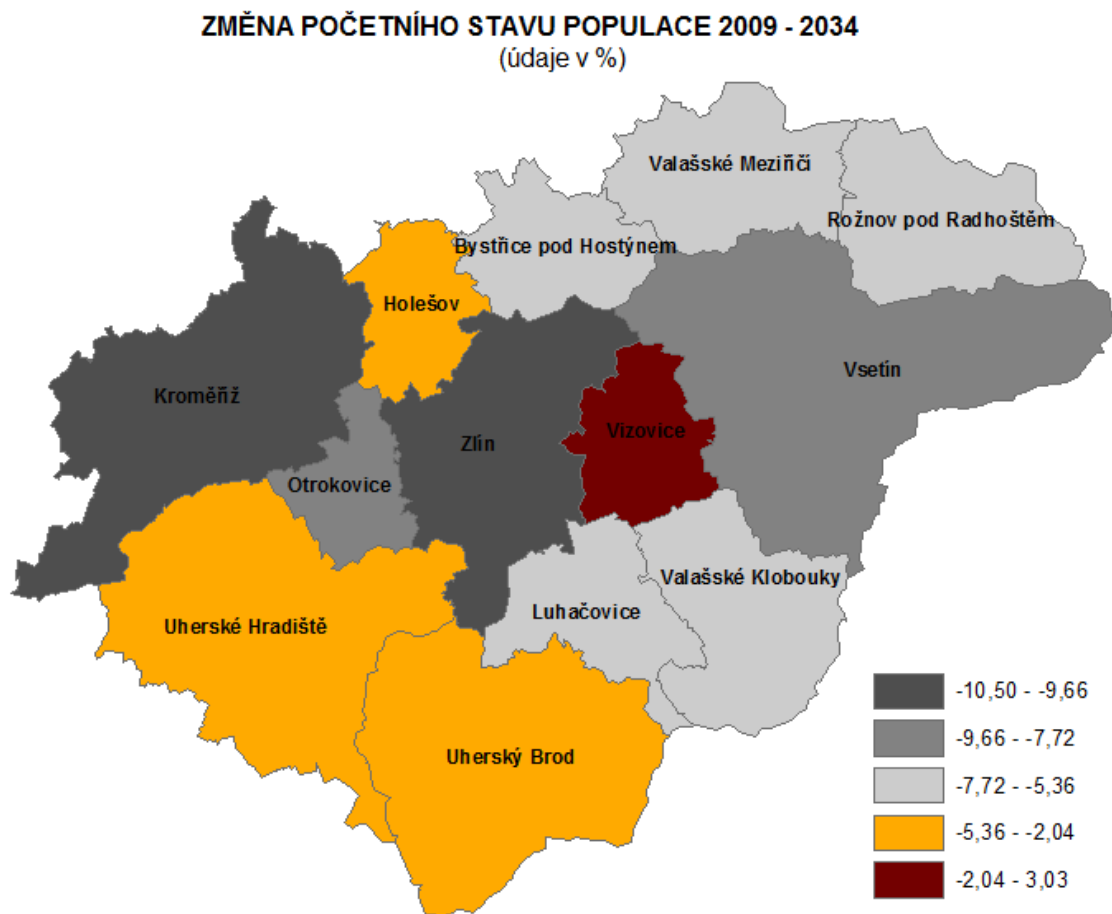
2.1.3 Počet obyvatel a věková struktura

Celkové počty obyvatel Zlínského kraje odrážejí výše uvedené zjištění celkového přírůstku/úbytku obyvatel. V období 2003 - 2006 dochází ke snižování počtu obyvatel, následuje přírůstek. Mezi roky 2003 a 2009 došlo v kraji k poklesu počtu obyvatel pouze o cca 830 osob. V případě věkové struktury jde o regresivní typ věkové pyramidy, kdy je podíl dětské složky malý a naopak největší počty osob se vyskytují na konci reprodukčního a v post-reprodukčním věku. Věková struktura Zlínského kraje je v porovnání s věkovou strukturou ČR srovnatelná, bez významnějších rozdílů.

2.1.4 Projekce počtu a struktury obyvatel

Projekce počtu a struktury obyvatel Zlínského kraje (období 2009 – 2034) zaznamenává snižování počtu obyvatel. Za 10 let (v roce 2019) se předpokládá pokles o cca 14 500 osob. Z projekce vyplývá závažný fakt týkající se změny věkové struktury. Do roku 2029 by se měly snížit především počty osob ve věku 15 - 35 let. Největší nárůst pak nastane ve věkových skupinách 40 - 50 let a 65 a více let. V souvislosti se zlepšováním zdravotního stavu populace dojde k prodlužování věku obyvatel, a tím ke stárnutí populace. Nárůst je očekáván ve všech „seniorských“ věkových skupinách – u starších osob dojde však k nárůstu výraznějšímu.

Obr. 1 Předpokládaná změna početního stavu populace v rámci jednotlivých ORP Zlínského kraje

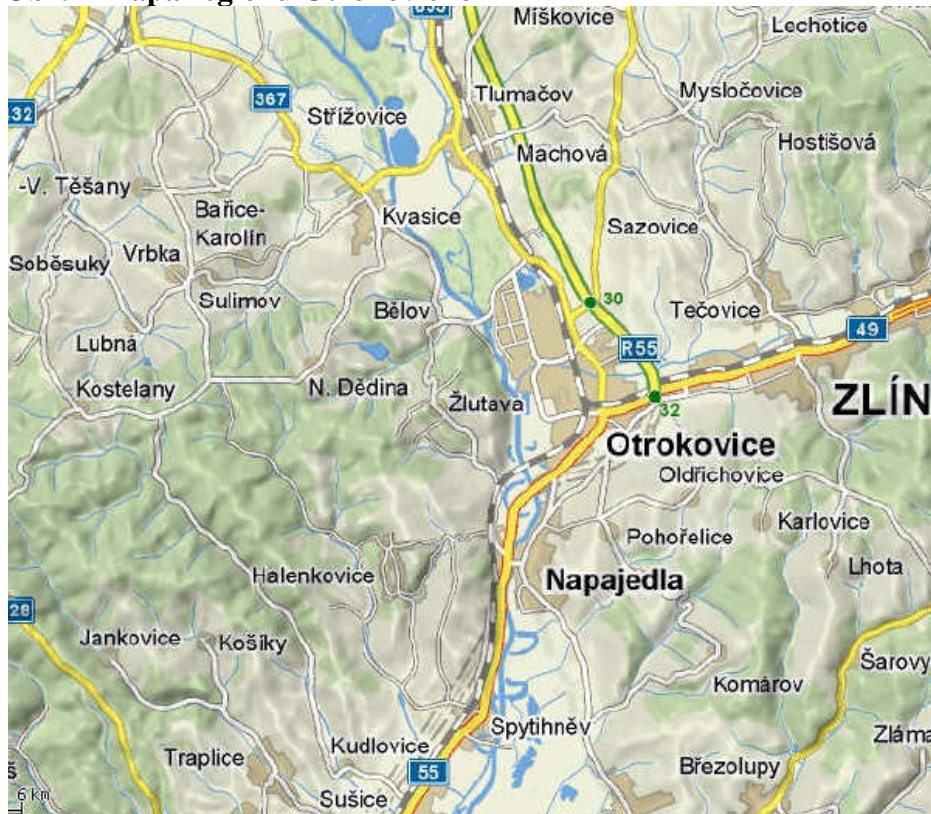

Změna stavu populace mezi roky 2009 a 2034 ukazuje, že populačně ztratí všechny ORP v kraji. K největšímu poklesu populace dojde v ORP Zlín a v ORP Kroměříž, následují ORP Otrokovice a ORP Vsetín. **Podíl osob starších 80 let se během 25 let zvýší pravděpodobně nejvíce v ORP Valašské Meziříčí, ORP Otrokovice a ORP Vizovice, a to až o 130 % (ORP Otrokovice).**

2.2 Sociodemografická analýza regionu Otrokovicko

Sociodemografická analýza byla zpracována pro obce ORP Otrokovice, tj. Bělov, Halenkovice, Komárov, Napajedla, Oldřichovice, Otrokovice, Pohořelice, Spytihněv, Tlumačov, Žlutava a obec Nová Dědina, která je jednou z partnerských obcí v rámci realizace projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku. Obec Nová Dědina spadá do ORP Kroměříž. Nadále tento region uvádíme jako Otrokovicko.

Obr. 2 Mapa regionu Otrokovicko

Zdroj: www.mapy.cz

2.2.1 Rozloha

Rozloha území Otrokovicka je 11 992 ha.

2.2.2 Počet obyvatel

Počet obyvatel Otrokovicka byl k 31. 12. 2010 celkem 35 436 osob.

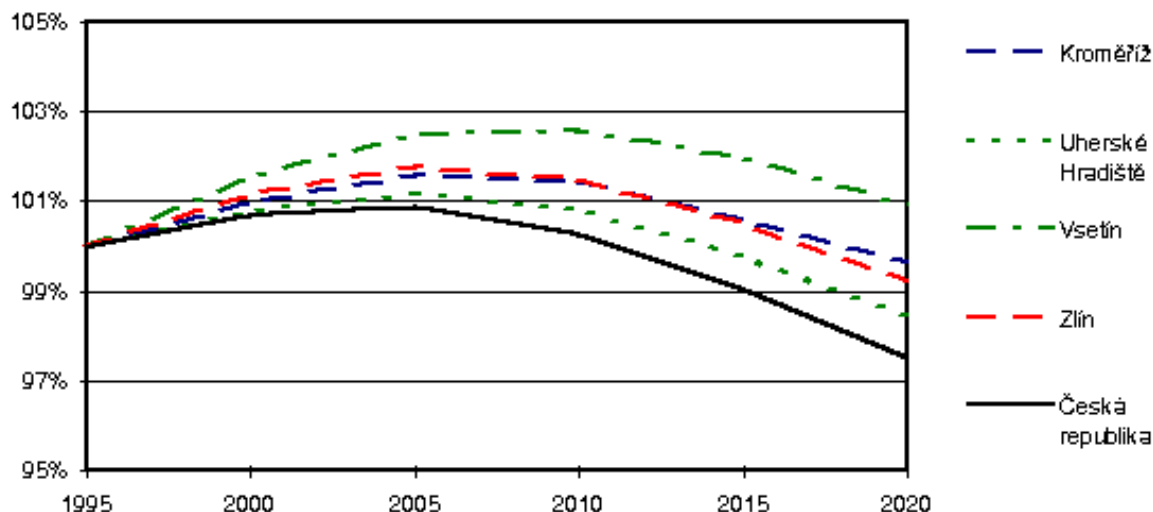
Tab. 1 Počet obyvatel v obcích na Otrokovicku

OBEC	CELKEM (v absolutních číslech)	MUŽI	ŽENY
Bělou	286	144	142
Halenkovic	1 801	906	895
Komárov	336	162	174
Napajedla	7 488	3 698	3 700
Nová Dĕdina	429	212	217
Oldřichovic	376	185	190
Otrokovic	18 538	9 055	9 483
Pohořelice	825	404	421
Spytihnĕv	1 719	862	857
Tlumačov	2 524	1 270	1 254
Žlutava	1 114	559	555
Sledované obce celkem	35 436	17 457	17 888

Zdroj: Český statistický úřad

Následující graf představuje prognózu vývoje počtu obyvatelstva v jednotlivých okresech Zlínského kraje do roku 2020, která byla vytvořena v roce 2006. 100 % představuje rok 1995, kdy bylo ve sledovaných obcích 36 842 obyvatel (k 1. 1. 1995, zdroj ČSÚ). Jak je z grafu patrné, byl předpoklad, že do roku 2020 klesne celkové množství populace v okrese Zlín o přibližně jedno procento. Z aktualizovaných dat však vyplývá, že již v době, kdy graf předpokládá mírný nárůst počtu obyvatel, zaznamenáváme ve skutečnosti ve sledovaných obcích pokles o téměř 4 % oproti roku 1995.

Graf 1 Prognóza vývoje počtu obyvatel ve Zlínském kraji

2.2.3 Věková struktura obyvatel

Tab. 2 Věková struktura obyvatel v obcích na Otrokovicku k 31.12.2010

OBEC	POHLAVÍ	STAV K 31.12.2010	VĚKOVÁ SKUPINA			PRŮMĚRNÝ VĚK	INDEX STÁŘÍ (65+/0-14)
			0 - 14	15 - 64	65+		
Bělov	Muži	144	27	100	17	38,6	63,0
	Ženy	142	29	92	21	40	72,4
	Obě pohl.	286	56	192	38	39,3	67,9
Halenkovice	Muži	906	151	641	114	38,6	75,5
	Ženy	895	143	599	153	40,9	107,0
	Obě pohl.	1 801	294	1 240	267	39,7	90,8
Komárov	Muži	162	17	120	25	41	147,1
	Ženy	174	24	95	55	46,4	229,2
	Obě pohl.	336	41	215	80	43,8	195,1
Napajedla	Muži	3 698	499	2 748	451	39,8	90,4
	Ženy	3 790	487	2 615	688	42,9	141,3
	Obě pohl.	7 488	986	5 363	1 139	41,4	115,5
Nová Dědina	Muži	212	34	157	21	38,4	61,8
	Ženy	217	25	157	35	42,5	140,0
	Obě pohl.	429	59	314	56	40,5	94,9

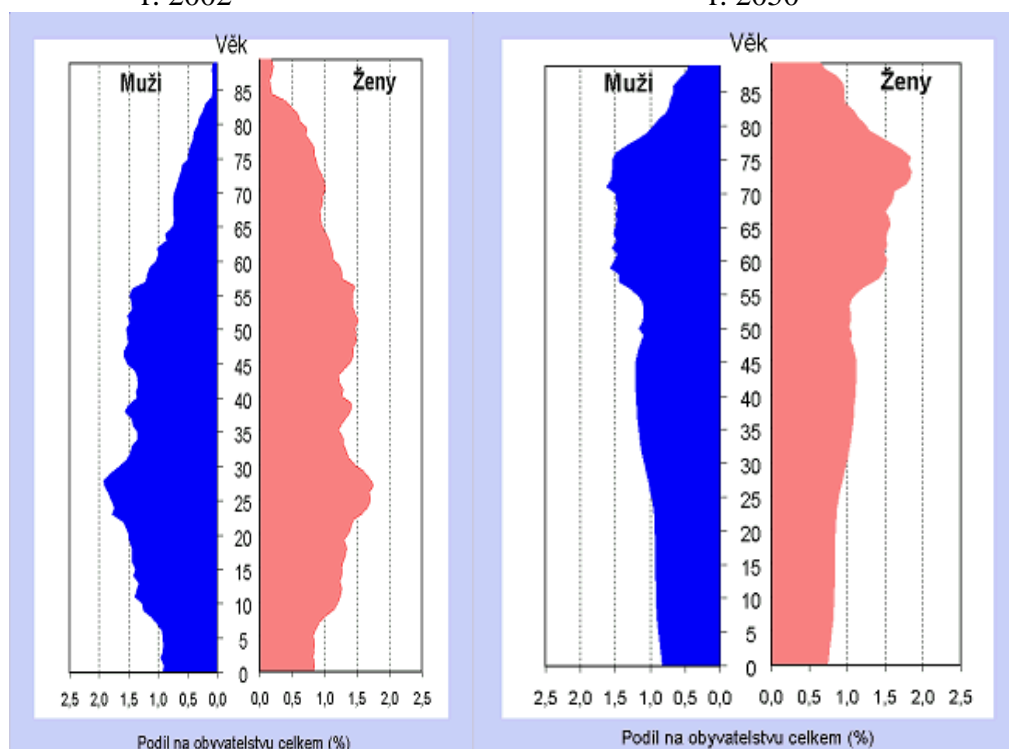
Oldřichovice	Muži	185	35	130	20	36,5	57,1
	Ženy	191	37	125	29	38,7	78,4
	Obě pohl.	376	72	255	49	37,6	68,1
Otrokovice	Muži	9 055	1 294	6 645	1 116	39,3	86,2
	Ženy	9 463	1 174	6 603	1 686	43,1	143,6
	Obě pohl.	18 538	2 468	13 228	2 842	41,3	115,2
Pohořelice	Muži	404	56	294	54	39,6	96,4
	Ženy	421	56	265	100	44,7	178,6
	Obě pohl.	825	112	559	154	42,2	137,5
Spytihněv	Muži	862	128	638	96	39,3	75,0
	Ženy	857	125	574	158	41,7	126,4
	Obě pohl.	1 719	253	1 212	254	40,5	100,4
Tlumačov	Muži	1 270	200	908	162	39	81,0
	Ženy	1 254	191	839	224	41,1	117,3
	Obě pohl.	2 524	391	1 747	386	40	98,7
Žlutava	Muži	559	94	413	52	37,5	55,3
	Ženy	555	99	369	87	38,9	87,9
	Obě pohl.	1 114	193	782	139	38,2	72,0
Celkem		35 436	4 925	25 107	5 404	40,99	109,7

Zdroj: Český statistický úřad

Na Otrokovicku bylo k 31. 12. 2010 celkem 5 404 občanů starších šedesáti pěti let, což představovalo cca 15,25 % populace žijící na území Otrokovicka. Podíl osob starších 65 let se od 31.12.2004 zvýšil o cca 2%. V absolutních číslech se jedná o nárůst o 747 osob. Průměrný věk obyvatel Otrokovicka je 40,99, což je v souladu s průměrem ČR (40,8). Index stáří vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0 - 14 let. Na Otrokovicku připadlo na 100 dětí do 14 let 109,7 seniorů starších 65 let, což je více, než je průměrný index stáří v ČR (107,8).

2.2.4 Předpokládaný vývoj věkového složení

V následujících grafech je znázorněn předpokládaný vývoj věkového složení obyvatelstva ve Zlínském kraji. Graf srovnává stav v roce 2002 a předpokládaný vývoj do roku 2050. V Otrokovicích je pak nutno počítat se skokovým nárůstem počtu obyvatel seniorského věku, neboť v Otrokovicích žije velké množství obyvatel, kteří se přistěhovali v 70. letech 20. století za prací v souvislosti s otevřením pneumatikárny. Jestliže je v současné době v regionu 5 404 osob starších 65 let, což představuje 15,25 % obyvatel, pak v roce 2050 by jich mělo být dle prognózy znázorněné v následujícím grafu 34,9 %, což by v současné době představovalo cca 12 367 osob.

Graf 2 Předpokládaný vývoj věkového složení obyvatelstva ve Zlínském kraji
r. 2002 r. 2050

Zdroj: Český statistický úřad, 2005. Zpracoval: AUGUR Consulting s.r.o.

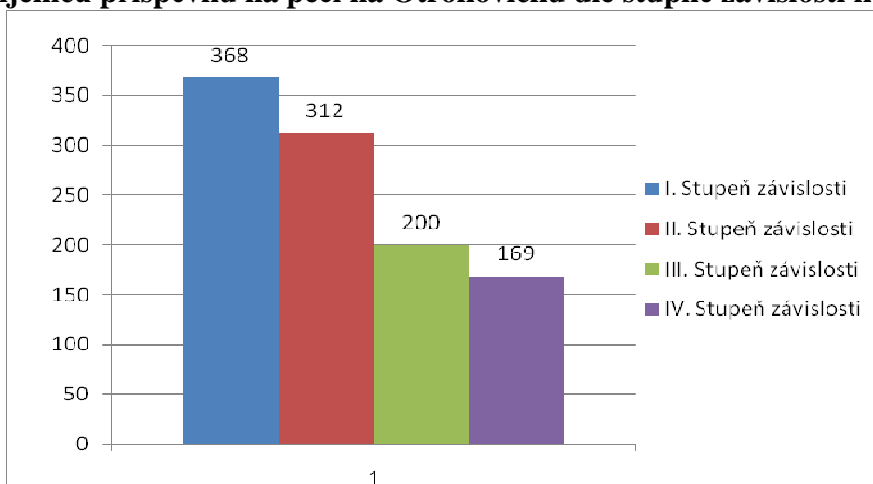
Důležitým statistickým údajem v oblasti sociálních služeb je počet příjemců příspěvků na péči, jejich rozložení dle věkových kategorií a dle přiznaného stupně závislosti. Celkový počet příjemců příspěvku na péči na Otrokovicku byl 1 049 osob (31. 12. 2011). Nejvíce příjemců příspěvku má nárok na I. stupeň příspěvku. Důležitým trendem, který má zásadní dopad na kapacity sociálních služeb, je průběžně se zvyšující počet osob s přiznaným IV. stupněm závislosti. K 31. 12. 2011 bylo těchto osob 169. Je třeba zdůraznit, že pojem příjemce příspěvku na péči se nekryje s pojmem uživatel poskytovatelů sociálních služeb. Velká část příjemců příspěvku na péči nevyužívá žádnou sociální službu, případně o ně pečuje rodina.

Tab. 3 Osoby s příspěvkem na péči na Otrokovicku

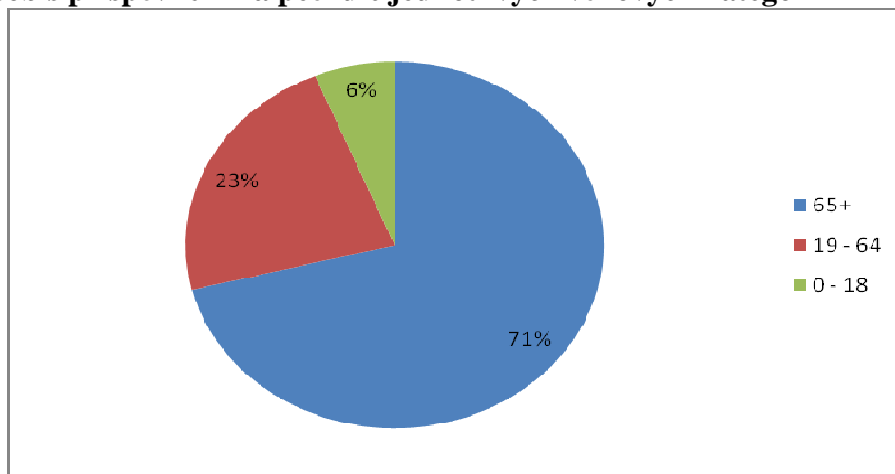
OBEC	POČET OSOB S PŘÍSPĚVKEM NA PÉČI	POČET OBYVATEL	PODÍL OSOB S PŘÍSPĚVKEM NA PÉČI V %
Bělov	8	286	2,8
Halenkovic	58	1 801	3,2
Komárov	11	336	3,3
Napajedla	202	7 488	2,7
Nová Dědina	10	429	2,3
Oldřichovice	6	376	1,6
Otrokovice	583	18 538	3,1
Pohořelice	29	825	3,5
Spytihněv	41	1 719	2,4
Tlumačov	77	2 524	3,1
Žlutava	24	1 114	2,2
Sledované obce celkem	1 049	35 436	3,0

Podíl příjemců na péči je 3% z celkového počtu obyvatelstva. Vyšší podíl příjemců na péči mají například Komárov a Pohořelice, což jsou obce s nejvyšším věkovým průměrem v regionu.

Graf 3 Počet příjemců příspěvku na péči na Otrokovicku dle stupně závislosti k 31.12.2011

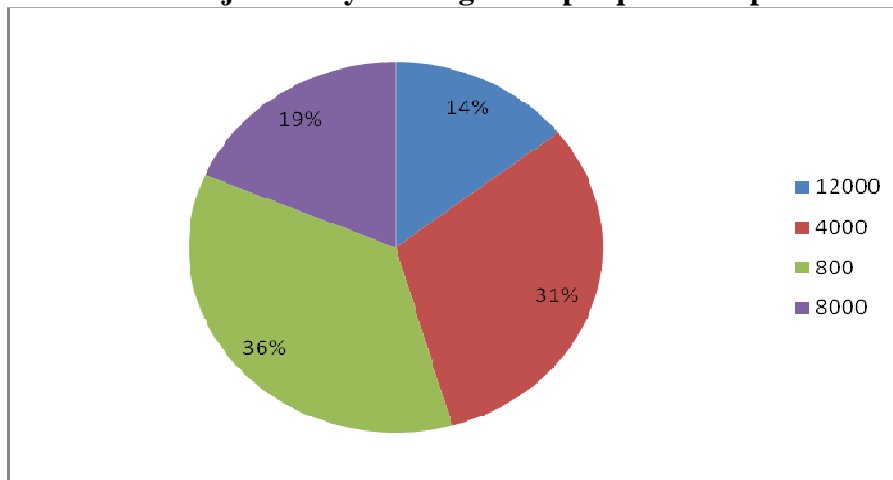

Graf 4 počet osob s příspěvkem na péči dle jednotlivých věkových kategorií

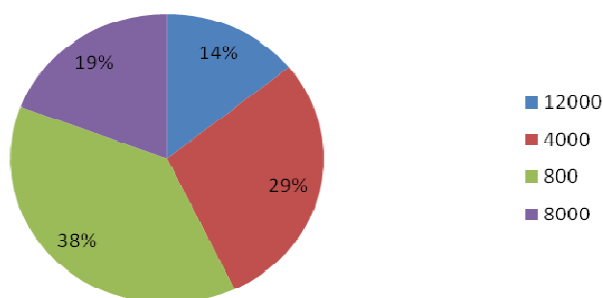
Přestože celkový počet osob starších 65 let představuje pouze 15,25% z celkové populace, jejich podíl na celkovém počtu příjemců příspěvku na péči je 71%.

Graf 5 Podíl osob starších 65 v jednotlivých kategoriích příspěvku na péči

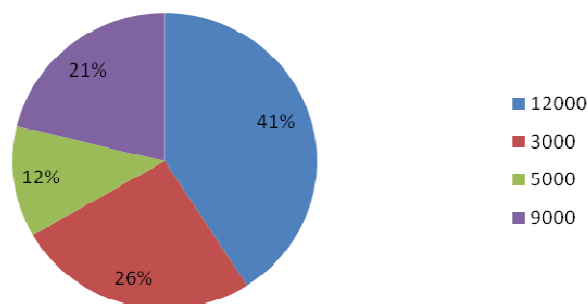

Nejvíce příjemců příspěvku na péči ve věkové kategorii nad 65 let má přiznan první stupeň závislosti. Jen o 5% méně je příjemců s přiznaným druhým stupněm závislosti. Zajímavé je, že v následující kategorii osob ve věku 19-64 let je rozložení příjemců příspěvku na péči v jednotlivých stupních závislosti podobné.

Graf 6 Podíl osob ve věku 19 – 64 dle jednotlivých kategorií příspěvku na péči

Graf 7 Podíl osob ve věku 0 – 18 let dle jednotlivých kategorií příspěvku na péči

V kategorii osob do 18 let je rozložení příspěvků na péči výrazně odlišné od ostatních věkových kategorií. Převažují osoby s přiznanými vyššími stupni závislosti.

Tab. 4 Počet uživatelů s příspěvkem na péči k 31. 3. 2012

CÍLOVÁ SKUPINA	SLUŽBA	POSKYTOVATEL	POČET UŽIVATELŮ S PŘÍSPĚVKEM NA PÉČI			
			I. STUPEŇ	II. STUPEŇ	III. STUPEŇ	IV. STUPEŇ
SEN	Domov se zvláštním režimem	SENIOR Otrokovice p.o.	0	2	7	3
SEN	Domov pro seniory (SENIOR B)	SENIOR Otrokovice p.o.	26	17	9	3
SEN	Domov pro seniory (SENIOR C)	SENIOR Otrokovice p.o.	2	18	14	28
SEN	Domov pro seniory	Charitní domov, Charita sv. Anežky Otrokovice	11	7	12	9
SEN	Pečovatelská služba	Domov pokojného stáří Pohořelice	4	3	0	0
SEN	Pečovatelská služba	Pečovatelská služba Kroměříž o.p.s.	3	5	4	0
SEN	Domov pro seniory	Domov pro seniory Napajedla p.o.	7	10	14	23
OZP	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	3	6	12	14
OZP	Týdenní stacionář	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	1	2	2	2
OZP	Chráněné bydlení	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	7	2	0	0
OZP	Osobní asistence	Podané ruce o.s. – Projekt OsA	1	1	1	1

OZP	Sociálně terapeutické dílna	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	6	4	0	0
OZP	Denní stacionář	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	0	1	2	6

2.2.5 Počet osob z dalších cílových skupin KPSS

Zdroj: Výroční zpráva Městského úřadu Otrokovice za rok 2011

V Otrokovicích bylo k 31. 12. 2011 přibližně 40 osob bez domova a cca 180 osob drogově závislých. Během roku 2011 se navrátilo z výkonu trestu odnětí svobody 120 osob, stejný počet mladistvých spáchalo během roku 2011 přestupek, který byl řešen sociální kurátorkou pro mládež na Městském úřadu Otrokovice. Celkový počet klientů oddělení sociálně právní ochrany, odboru sociálního, Městského úřadu Otrokovice za rok 2011 činil 349 osob. Sociálně aktivizační služba v podobě terénní služby rodinám s dětmi byla za rok 2011 poskytnuta dvaceti rodinám. Celkem 72 osob využilo za uplynulý rok služeb Dluhového poradenství Samaritán (poskytovatel: Charita sv. Anežky Otrokovice) poskytnutého ve spolupráci se sociálními pracovníky oddělení sociální pomoci, odboru sociálního, Městského úřadu Otrokovice.

2.2.6 Údaje týkající se zaměstnanosti

Struktura zaměstnanosti obyvatelstva

K 31.12.2011 bylo ve sledovaných obcích ekonomicky aktivních 18992 obyvatel, tj. cca 53,6 % obyvatel regionu.

Nezaměstnanost

K 31.12.2011 bylo na Otrokovicku 1431 dosažitelných uchazečů o zaměstnání, což představuje 7,53 % z ekonomicky aktivního obyvatelstva sledovaných obcí. Z celkového počtu nezaměstnaných v okrese Zlín je 48,4 % mužů a 51,6 % žen. Z celkového počtu dosažitelných nezaměstnaných v okrese Zlín tvoří 15,27 % občané se zdravotním postižením.

Tab. 5 Míra nezaměstnanosti v obcích na Otrokovicku k 31. 12. 2011

OBEC	EKONOMICKY AKTIVNÍ OBYVATELÉ	DOSAŽITELNÍ NEZAMĚSTNANÍ	MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI (V %)
Bělov	117	9	7,70
Halenkovice	825	88	10,70
Komárov	138	12	8,70
Napajedla	4 008	274	6,80
Nová Dědina	208	21	10,10
Oldřichovice	157	14	8,90
Otrokovice	10 588	765	7,20
Pohořelice	382	18	4,70
Spytihněv	862	80	9,30
Tlumačov	1 234	114	9,20
Žlutava	473	36	7,60
Celkem	18 992	1 431	7,53

Zdroj: Statistiky Úřadu práce ČR

Vývoj nezaměstnanosti

V následující tabulce je uveden vývoj nezaměstnanosti v obcích na Otrokovicku v letech 2005 až 2010, a to k 31. prosinci uvedených let. Vývoj míry nezaměstnanosti je ovlivněn vývojem ekonomiky v ČR.

Tab. 6 Vývoj nezaměstnanosti v obcích regionu Otrokovicko v letech 2005 - 2011

OBEC	Dosážitelní nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti v %		Dosážitelní nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti v %		Dosážitelní nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti v %		Dosážitelní nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti v %		Dosážitelní nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti v %	
	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011							
Bělov	12	10,3	9	7,7	9	7,7	5	4,3	9	7,7	7	6	9	7,69						
Halenkovice	84	9,82	68	8,2	46	5,6	74	9	113	13,7	115	13,9	88	10,67						
Komárov	13	9,42	12	8,7	10	7,2	7	5,1	21	15,2	16	11,6	12	8,70						
Napajedla	325	7,76	253	6,3	197	4,9	206	5,1	358	8,9	343	8,6	274	6,84						
Nová Dědina	22	10,1	20	9,6	11	5,3	14	6,7	24	11,5	24	11,5	21	10,10						
Oldřichovice	16	10,19	10	6,4	10	6,4	11	7	25	15,9	23	14,6	14	8,92						
Otrokovice	927	8,38	655	6,2	545	5,1	541	5,1	1027	9,7	1003	9,5	765	7,23						
Pohořelice	41	10,21	26	6,8	24	6,3	14	3,7	35	9,2	29	7,6	18	4,71						
Spytihněv	82	9,05	69	8	63	7,3	50	5,8	74	8,6	108	12,5	80	9,28						
Tlumačov	100	7,62	87	7,1	79	6,4	68	5,5	137	11,1	130	10,5	114	9,24						
Žlutava	44	8,67	31	6,6	25	5,3	18	3,8	36	7,6	42	8,9	36	7,61						
celkem	1666	8,35	1240	6,52	1019	5,32	1008	5,27	1859	9,77	1840	9,69	1431	7,53						

Tab. 7 Aktivní politika zaměstnanosti v obcích na Otrokovicku v roce 2011

UMÍSTĚNÍ UHAZEČI O ZAMĚSTNÁNÍ V ROCE 2011 PODLE MÍSTA TRVALÉHO POBYTU	Otrokovice	Halenkovice	Napajedla	Žlutava	Pohořelice	Oldřichovice	Bělov	Nová Dědina	Tlumačov	Spytihněv	Komárov
Veřejně prospěšné práce	19	7	8	4	7	3	1	2	14	2	2
Společensky účelná pracovní místa - u zaměstnavatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Společensky účelná pracovní místa vyhrazená	18	3	9	1	1	0	0	1	3	3	0
Společensky účelná pracovní místa - OSVČ	4	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0
ChD zřízení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ChPM zřízení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ChPM – OSVČ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Příspěvek na zapracování	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2.2.7 Školy a školská zařízení

Zdroj: ČSÚ, Ústav pro informace ve vzdělávání, aktuálně platné školy a školská zařízení ke dni 1.9.2010

V ORP Otrokovice má 80 % obcí mateřskou školu, přičemž MŠ Otrokovice je zařízení zastřešující šest spojených mateřských škol v Otrokovicích a jedno zařízení pro děti od 1 do 3 let s kapacitou 15 míst. V obci Tlumačov funguje speciální mateřská škola zaměřená na péči o děti s kombinovaným postižením, s vadami řeči a se zdravotním oslabením, a to soukromá Mateřská škola Klubíčko Tlumačov, s.r.o, s krajskou působností. Kapacita této školy je 30 dětí. V 70 % obcí se nachází základní škola, ale pouze ve 40 % obcí má ZŠ oba stupně, tj. 1.-9. třídu. Ve městě Otrokovice je Základní škola praktická a Základní škola speciální Otrokovice. V ORP Otrokovice dále působí dvě základní umělecké školy ve městech Otrokovice a Napajedla.

Dalšího vzdělání je možné dosáhnout v těchto oblastních zařízeních:

- Gymnázium Otrokovice, p.o. (čtyřleté, šestileté a osmileté);
- Střední odborná škola Otrokovice, p.o. (původní název Střední odborná škola, střední odborné učiliště a učiliště Otrokovice), kde lze studovat čtyřleté obory s maturitou, tříleté učební obory a pro většinu učebních oborů je možné i dvouleté nástavbové studium ukončené maturitou;
- Střední průmyslová škola Otrokovice, p.o., která nabízí 4 čtyřleté maturitní obory při denním studiu a pětiletý maturitní obor při dálkovém studiu.

Tab. 8 Základní a mateřské školy v obcích ORP Otrokovice

OBEC	ZÁKLADNÍ ŠKOLY			MATEŘSKÉ ŠKOLY
	1. STUPĚŇ	1. i 2. STUPĚŇ	CELKEM	
Bělov				
Halenkovice		1	1	1
Komárov				1
Napajedla		2	2	1
Nová Dědina				
Oldřichovice				
Otrokovice		3	3	1
Pohořelice	1		1	1
Spytihněv	1		1	1
Tlumačov		1	1	1
Žlutava	1		1	1
Celkem škol	3	7	10	8

2.3 Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb na Otrokovicku

S využitím údajů z dokumentu *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2012 – 2014*

2.3.1 Potřeby seniorů

Senioři, kteří využívají terénní a ambulantní služby, by ve většině případů nejraději zůstali doma. A to i za situace, kdy budou potřebovat více pomoci a budou mít zájem o rozšíření poskytované sociální či jiné služby. Do domova pro seniory by odešli až za situace, kdy již nebude možné využívat pouze terénní sociální služby. Shodný postoj k této záležitosti mají i senioři - potenciální uživatelé sociálních služeb. Senioři sice vědí o sociálních službách, nicméně na co mají přesně nárok a jakou službu

mohou využít, už tak přesně neznají. Přitom mnozí uvádějí, že mají nízké důchody a nedostatek finančních prostředků na to, aby si mohli zaplatit různé sociální a jiné návazné služby a zdravotní pomůcky. Celkově hodnotí senioři sociální služby v ORP Otrokovice velmi dobře, pozitivně hodnotí dobrou organizaci všech služeb a poskytovanou péči, jen k tomu poznamenávají, že k úplné spokojenosti by bylo zapotřebí více peněz. Velmi dobře jsou rovněž hodnoceny kluby důchodců, které jsou aktivní a organizují řadu akcí a programů.

2.3.2 Potřeby osob se zdravotním postižením

Potřeby osob se zdravotním postižením se různí podle druhu a míry postižení. S respektem k tomu, že každý člověk je individualita, přistupujeme k zobecnění potřeb osob se zdravotním postižením.

Bydlení a domácnost

V souvislosti s bydlením rozdělujeme osoby se zdravotním postižením na 3 kategorie, a to:

- 1) osoby, které nechtějí do pobytových zařízení,
- 2) osoby s jinými potřebami,
- 3) osoby, které upřednostňují domov pro osoby se zdravotním postižením.

Ad 1) Osoby, které nechtějí do domova pro osoby se zdravotním postižením požadují pomoc se zajištěním stravy, se zajištěním chodu domácnosti. Ideální je pro ně sociální služba osobní asistence nebo pečovatelská služba s pravidelnými návštěvami. Stacionáře nebo odlehčující služby nevyžadují, především z důvodů dojíždění.

Ad 2) Potřebami této skupiny osob jsou bezbariérové bydlení, asistenční služby (okamžikové), chráněné bydlení, stacionáře, odlehčovací služby. Ideální je pro ně sociální služba chráněného bydlení, případně finanční příspěvky nebo dotace na úpravy vlastních bytů tak, aby byly využitelné pro bezbariérové bydlení. Ocenili by také odlehčovací služby nebo denní stacionář (zvláště rodiče dětí se zdravotním postižením).

Ad 3) Osoby upřednostňující pobyt v domově pro zdravotně postižené vyžadují komplexní, nepřetržitou péči, pomoc s hygienou a stravou, finanční pomoc. Ideální je pro ně pobyt v domově pro osoby se zdravotním postižením s pravidelnou péčí pečovatelů.

Strava a hygiena

Hlavní potřebou v této oblasti je zajištění stravy, především obědů, což souvisí s požadavkem jednoho teplého jídla denně. Snídani a večeři si lidé se zdravotním postižením zpravidla obstarají sami. Další potřebou je pomoc s hygienou, a to především u osob se zhoršenou mobilitou. Velkým tématem je i pečovatelská pomoc (obecně). Využili by ji jak ti, kteří chtějí zůstat ve své domácnosti, tak lidé vyžadující chráněné (bezbariérové) bydlení. Jedni jako stálou službu, druzí jako pomoc v kritických momentech.

Doprovod

Velmi častým požadavkem lidí se zdravotním postižením je i doprovod. Konkrétně lidé se zdravotním postižením požadují buď služby osobního asistenta, který by pomáhal s přepravou v MHD, nebo chtějí využívat speciálně upravený automobil, který by umožnil přepravu i hůře se pohybujícím lidem, nebo lidem na vozíku.

Finance

Častou potřebou je také finanční podpora při nákupu zdravotních a kompenzačních pomůcek.

Kontakty, socializace

Podle reakcí respondentů není problematika socializace a kontaktů tak vážná jako výše zmíněné

oblasti. Hlavními potřebami jsou vybudování kontaktních míst pro osoby se zdravotním postižením za účelem setkávání, sociálního poradenství, konání společenských akcí, dále lidé požadují možnost pracovat v chráněných dílnách, nebo využívat podporované zaměstnávání (vhodné především pro mladé a aktivní, pro starší a těžce zdravotně postižené nepřipadá v úvahu). Za důležité považují rovněž služby dobrovolníka na „povídání“ (vhodné především pro starší osoby se zdravotním postižením a také pro uživatele pobytových sociálních služeb).

Podle zřizovatelů sociálních služeb jsou v ORP Otrokovice služby pro osoby se zdravotním postižením pokryty dobře. Jmenovitě se jedná o domov pro osoby se zdravotním postižením (pro děti i dospělé), denní i týdenní stacionář, centrum denních služeb a asistenční službu. Kromě toho jsou v Otrokovicích také sociální služby, které jinde ve Zlínském kraji nejsou příliš zastoupeny a je o ně velký zájem – chráněné bydlení a sociálně terapeutická dílna. Jako kapacitně nedostatečné se v oblasti sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením jeví terénní služby, domovy pro osoby se zdravotním postižením a také odlehčovací služby, především pro děti se zdravotním postižením.

2.3.3 Potřeby osob ohrožených sociálním vyloučením a osob v krizi

Do této skupiny nejsou zahrnuty osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením z důvodu věku nebo zdravotního stavu. Vzhledem k různorodosti této skupiny osob jsou i jejich problémy a potřeby také velmi různorodé. Dominantními problémy jsou bezdomovectví, nezaměstnanost a závislost na drogách a alkoholu. V rámci procesu KPSS na Otrokovicku byly tyto cílové skupiny zařazeny do pracovní skupiny Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy a pracovní skupiny Osoby v krizi a nezaměstnaní.

Jako největší problém u osob bez přístřeší je zmiňována absence domácího zázemí a s tím spojené důsledky jako nedostatek tepla, hygieny a špatný zdravotní stav. Jako problém osob bez přístřeší je rovněž uváděna nezaměstnanost, s tím související nedostatek finančních prostředků, ale také závislost na alkoholu.

Problémy nezaměstnaných jsou spojovány v první řadě s nedostatkem finančních prostředků. Tento nedostatek potom spouští lavinu dalších problémů jako nárůst dluhů, ztráta bydlení, ztráta kontaktu s lidmi, stigmatizace, a také tendence ke krádežím nebo podvodům. Zlepšení situace nezaměstnaných vidí respondenti hlavně v získávání práce. Někteří uvádějí, že by měly být vytvořeny pracovní příležitosti z veřejných zdrojů, které by umožnily získat zkušenosti, potřebnou praxi, případně udržet pracovní návyky. Nabízí se i možnost využít institutu veřejné služby.

Primárními problémy osob závislých na alkoholu a drogách jsou zejména zhoršený zdravotní stav, nedostatek motivace k léčení se ze závislosti a nedostatek peněz, které ovšem utrácejí k uspokojení své závislosti. U skupiny závislých na drogách je zmiňován také problém šíření infekčních onemocnění jako žloutenka nebo virus HIV. Další významné důvody ohrožení jsou spatřovány ve zvýšené míře agrese u závislých lidí, společnost je považuje za „otravné“, nepřizpůsobivé a nechápe je. Řešení problémů pramenících ze závislosti spočívá zejména v řešení příčin závislosti. Často je v této souvislosti zmiňována resocializace, prevence a odborné sociální poradenství. Při řešení důsledků závislostí jsou doporučovány terapeutické a svépomocné skupiny a rovněž zapojení odborníků na závislosti – adiktologů. Pozornost by měla být rovněž věnována osobám opouštějícím ústavy a zařízení, kde se ze závislosti léčily. Těmto osobám by mělo být zprostředkováno zejména odborné sociální poradenství a možnost ubytování.

2.3.4 Potřeby rodin s dětmi

Do cílové skupiny rodin s dětmi, které sociální služby momentálně využívají (stávající uživatelé) nebo

budou případně využívat (potencionální uživatelé), byly zahrnuty rodiny, které vykazují různou míru dysfunkčního chování či mají celkově dysfunkční charakter. Rodiče mají problémy s výchovou svých dětí (drogová závislost, záškoláctví), nacházejí se v tíživé finanční situaci (nemají bydlení, jsou zadlužení apod.). Jedná se často o neúplné rodiny s rodičem samoživitelem nebo o rodiny, kde jeden z partnerů zažívá domácí násilí na sobě či svých dětech. Stran sociálních služeb spatřujeme nedostatek azylových domů pro matky (i otce, či rodiny) s dětmi, nebo nedostatečnou kapacitu již zřízených azylových domů, nedostatek sociálně aktivizačních služeb a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a nedostatečnou kapacitu terénních služeb (mimo Otrokovice). Uživatelům chybí odborná pomoc při řešení akutních problémů v podobě specializovaných poraden. Dále chybí taková zařízení pro rodiny, která by poskytovala hlídání a nabízela volnočasové aktivity také pro starší děti. Zároveň by poskytovala možnost vzájemného setkávání se, odreagování a výměny cenných informací přímo mezi postiženými rodinami.

2.4 Silné a slabé stránky ORP Otrokovice v oblasti sociálních služeb

Zdroj: Analýza ze Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji na období 2012 - 2014

2.4.1 Cílová skupina Seniori

Jsou dostatečně pokryté tyto sociální služby:

- domovy pro seniory, odlehčovací služba, pečovatelská služba, domov se zvláštním režimem pro ženy.

Nedostatečná kapacita je u služby:

- domov se zvláštním režimem.

V poskytování sociálních služeb pro seniory se hlavně poskytovatelé sociálních služeb potýkají s problémem financí, se zajištěním služeb přes volné dny a svátky. S tím souvisí i mzdové ohodnocení, zkušenosti a kvalifikace sociálních pracovníků pracujících v této oblasti. Ve vztahu k poskytovaným sociálním službám většina seniorů zastává názor, že by měla být personálně posílena oblast terénních a ambulantních služeb tak, aby byl uplatňován individuální přístup a aby jim pomoc mohla být poskytována co nejdéle v přirozeném prostředí.

2.4.2 Cílová skupina Osoby se zdravotním postižením

Jako největší problém sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením se jeví finanční dostupnost a obecně financování sociálních služeb. Každoročně panuje nejistota a obava ze snížené či dokonce zlozkové dotace na poskytování sociálních služeb. Problémem je také informovanost o sociálních službách – zvláště u osob s duševním nebo mentálním postižením.

Posilovat by se měly především terénní služby (zvláště chráněné bydlení), o pobytové typy služeb naopak takový zájem není. Vhodné by také bylo zaměřit se na lepší propojení lékařské péče a sociálních služeb. Potřebou je také koordinace se stavebním úřadem. Osoby zdravotním postižením s celodenní péčí se i přes sociální příspěvky potýkají s nedostatkem financí. Stejně jako v mnoha jiných ORP se také zde objevoval problém bariér (v oblasti bydlení i dopravy), ale ne tak silně jako jinde. Z názorů uživatelů sociálních služeb vyplývá, že služby pro osoby se zdravotním postižením jsou v Otrokovicích velmi dobře dostupné a lidé s jejich využíváním nemají větší problémy. Rovněž informace o těchto službách jsou v pořádku – lidé jednotlivé služby znají a jsou spokojeni s obsahem poskytovaných informací.

2.4.3 Cílová skupina Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

Nejzávažnějším problémem, se kterým se tato cílová skupina potýká, je hlavně nedostatek možností pracovního uplatnění. S tím pak následně souvisí nedostatek financí a problém s nedostatkem zařízení k alternativnímu bydlení, jako jsou azylové domy pro ženy a ubytovny pro osoby bez přístřeší. Řešením problému s ubytovacími zařízeními může být v rámci spolupráce s krajem nalezení vhodných prostor, za tímto účelem získání dotace na podporu bytové politiky a dále také zajištění dostatku kvalifikovaných sociálních pracovníků. Na území ORP Otrokovice funguje azylový dům pro muže, noclehárna a také terénní programy pro osoby bez přístřeší a terénní programy pro drogově závislé. Zmiňovaná je i možnost využití služeb sociálního kurátora. Chybí noclehárna pro ženy, denní centrum spojené s hygienickým servisem, kontaktní centrum pro drogově závislé, nedostatečnou kapacitu má sociální poradenství pro zadlužené osoby. Pro zlepšení situace je tedy třeba navyšovat kapacity stávajících zařízení a budovat nová (např. jednoduché, levné ubytovny), dále je důležitý rozvoj terénních programů a zvýšení počtu terénních pracovníků.

2.4.4 Cílová skupina Rodiny s dětmi

Jsou dostatečně pokryté tyto sociální služby:

- azylový dům pro matky s dětmi, terénní služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.

Nedostatečně pokryty jsou tyto služby:

- ubytování, případně přenocování.

Nejzávažnějším problémem v poskytování sociálních služeb pro rodiny s dětmi je nedostatek financí a s tím spojený problém nedostatečné kapacity sociálních služeb a málo školených pracovníků. Dále by také mělo být rozšířena nabídka možností bydlení pro rodiny s dětmi v kombinaci s poskytováním terénní či ambulantní sociální služby. Zřizovatelé uvádějí, že počet potřebných rodin přibývá. Proto by budoucí pomoc měla být koncipována jak rozšířením počtu sociálních pracovníků a zvýšením frekvence návštěv přímo v rodinách, tak také výstavbou dalších pobytových zařízení. Dále by měly rodiny mít možnost využívat sociální poradenství (také spojené s problematikou dluhů, rodinného rozpočtu, a následně též pomocí při hledání bydlení), je potřeba zvýšit počet mediátorů a psychologů.

2.5 Doporučení Zlínského kraje pro ORP Otrokovice

V této kapitole prokazujeme soulad aktivit plánovaných na Otrokovicku s doporučeními, která vydal Zlínský kraj v rámci procesu tvorby Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji na rok 2012 – 2014 (dále SPRSS ZK). Pro každou z cílových skupin uvedli zpracovatelé SPRSS ZK obecná doporučení platná pro celý kraj a také několik doporučení specificky pro ORP Otrokovice (viz tabulka níže – levý sloupec). V pravých sloupcích tabulek jsou uvedena opatření a konkrétní aktivity, které byly zjištěny analýzou a jsou prováděné v rámci KPSS na Otrokovicku. Lze konstatovat, že záměry definované v rámci procesu KPSS na Otrokovicku jsou v souladu s doporučeními Zlínského kraje.

2.5.1 Cílová skupina Seniori

Počty seniorů se v budoucnu budou neustále zvyšovat a tento nárůst se bude týkat především nejstarších osob. zajištění sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu se tedy musí stát prioritou jak

Zlínského kraje, tak ORP Otrokovice. Je nutné zaměřit se na komplexní sociální služby a především na navazující služby, které sice nespádají podle zákona pod služby sociální, ale rozšiřují stávající portfolio. Zároveň se snažit rozšiřovat nabídku služeb, jejich kvalitativní i kvantitativní vylepšování.

Vypořádání doporučení ze SPRSS ZK pro cílovou skupinu Seniori

Obecně, pro všechna ORP je navrhováno:	V rámci KPSS na Otrokovicku plánujeme tato opatření:
Zaměřit se na terénní služby, které jsou finančně dostupnější, a odpadá tak nutnost budovat ve značné míře nákladná pobytová zařízení.	<ul style="list-style-type: none"> • Zachování stávajících terénních služeb. • Dobrovolníci v domácnostech. • Podpora osob pečujících o osoby blízké. • Zvýšená motivace lékařů poskytujících ošetrovatelskou péči v domácím prostředí. • Podpora ambulantních odlehčovacích služeb.
Určit jasná (a v zásadě přísná) pravidla, která by určovala, zda je senior možným uživatelem pobytové služby typu domov pro seniory. Motivovat seniory využívat spíše pečovatelské služby. Přitom ovšem zajistit, aby bylo možné žádosti posuzovat individuálně, tj. posílit rozhodovací roli na regionální a místní úrovni.	<ul style="list-style-type: none"> • Doporučení je bezpředmětné, jelikož uživateli pobytových služeb typu domov pro seniory se stávají pouze osoby, které spadají do cílové skupiny osob podle registrace služby. O uzavření smlouvy o poskytování sociální služby rozhoduje poskytovatel.
Řešit problém bezbariérovosti a dopravy. Problémy související s dopravou a mobilitou jsou závažnými překážkami v životě seniorů a jejich vyřešení usnadní seniorům realizaci jejich denních potřeb bez pomoci asistentky.	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupná individuální doprava pro osoby se sníženou pohyblivostí. • Odstranění bariér a zabránění vzniku nových ve veřejných budovách. • Zlepšování bezbariérovosti MHD (dostatek bezbariérových spojů, označování v jízdních rádech).
Vhodně podporovat pečovatelskou službu. Důležitá je cena za tyto služby (měly by být co nejvíce dotovány) a velmi důležitý je také fakt „okamžité“ pomoci, tedy nejen určené dny, ale „na zavolání“ („pohotovost“ pečovatelské služby).	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení pravidel financování na úrovni samosprávy. <p>Pozn.: Nedostatky ve financování sociálních služeb jsou způsobeny nesystémovostí současné praxe financování sociálních služeb. Pomoc na zavolání – „okamžitá pomoc“ je jistě potřeba, ale nezapadá do toho, co může zajistit pečovatelská služba. Na Otrokovicku je to částečně řešeno formou tísňových tlačítek u 22 osob z rizikových skupin.</p>
Podporovat vznik a rozvoj klubů, kontaktních míst pro seniory (nejde ovšem o sociální službu), kde by probíhaly kulturní a společenské akce (setkávání seniorů, internet).	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivizace osamělých a doposud „nezapojených“ seniorů. • Podpora činnosti klubů důchodců.
Více propagovat sociálně poradenské služby, které zlepšují stávající informovanost seniorů.	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelná publicita v Otrokovických novinách. • Pravidelná publicita v Městské televizi Otrokovice. • Realizace osvětových aktivit přístupných veřejnosti. <p>Pozn.: Základní sociální poradenství poskytuje každý poskytovatel a také sociální odbory.</p>
Specificky pro cílovou skupinu Seniori v	Na Otrokovicku plánujeme:

ORP Otrokovice Zlínský kraj navrhuje:	
Zřídit domov se zvláštním režimem (oddělení v jednom z domovů pro seniory, a to konkrétně pro muže).	Projektový záměr transformace dalších 12 míst v rámci Domova pro seniory SENIOR C Otrokovice na službu domova se zvláštním režimem byl již předložen a schválen.
Zřídit hospicovou péči.	Hospicovou péči v dostupném zařízení poskytuje Hvězda – občanské sdružení ve Zlíně-Malenovicích.

2.5.2 Cílová skupina Osoby se zdravotním postižením

Z šetření vyplývá, že služeb je sice dostatek, ale nejsou vždy dobře dostupné (finančně a dopravně). Místo tvorby služeb nových doporučujeme zaměřit se na problém bezbariérové dopravy i budov a také na snížení finanční náročnosti služeb.

Vypořádání doporučení SPRSS ZK pro cílovou skupinu Osoby se zdravotním postižením

Obecně pro všechna ORP je navrhováno:	V rámci KPSS na Otrokovicku plánujeme tato opatření:
Zaměřit se na terénní služby, které jsou finančně dostupnější, a tím odpadá nutnost budovat ve značné míře nákladná pobytová zařízení.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit pečovatelské službě minimálně 2 auta a navýšení počtu pečovatelek k doprovodům.
Podporovat obecně opatření směřující k samostatnému bydlení osob se zdravotním postižením.	<ul style="list-style-type: none"> • V opatřeních podpora samostatného bydlení v SPRSS 2012–2014, v souladu s ním projektový záměr Podpora samostatného bydlení, Naděje o.s., pobočka Otrokovice
Více prosazovat chráněné bydlení pro osoby se zdravotním postižením.	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení kapacity chráněného bydlení pro osoby se zdravotním postižením ve stávajících službách.
Prosazovat opatření k seberealizaci (chráněné dílny, příspěvky na podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením). Stát sice uzákonil snížení této podpory, záleží na možnostech kraje a ORP.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření kapacity sociálně terapeutické dílny (vznik podporovaných zaměstnávání, vznik chráněných dílen, pracovní místa pro zdravotně postižené). • Zvyšování pracovních kompetencí uživatelů sociálních služeb (osob se zdravotním postižením). • Vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením.
Řešit problém bezbariérovosti a dopravy. Problémy s dopravou a mobilitou jsou závažnými překážkami života osob se zdravotním postižením a vyřešení těchto problémů usnadní naplnění potřeb z této oblasti bez pomoci asistentky.	<ul style="list-style-type: none"> • Odstranění bariér a zabránění vzniku nových ve veřejných budovách. • Zlepšování bezbariérovosti MHD (dostatek bezbariérových spojů, jejich označování v jízdních řádech). • Sociální taxi.
Vhodně podporovat pečovatelskou službu. Důležitá je cena za pečovatelskou službu (měly by být co nejvíce dotovány) a velmi důležitý je také fakt „okamžité“ pomoci, tedy nejen určené dny, ale na „zavolání“.	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení pravidel financování na úrovni samosprávy. <p>Pozn.: Nedostatky ve financování sociálních služeb jsou způsobeny nesystémovostí současné praxe financování sociálních služeb. „Okamžitá pomoc“ je jistě potřeba, ale nezapadá do toho, co může zajistit pečovatelská služba. Na Otrokovicku je to částečně</p>

	řešeno formou tísňových tlačítek u dvaceti osob z rizikových skupin.
Podporovat vznik a rozvoj klubů, kontaktních míst pro osoby se zdravotním postižením (nejde o sociální službu), kde by probíhaly kulturní a společenské akce.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění volnočasových aktivit pro děti se zdravotním postižením bez povinné účasti rodičů nebo blízkých. • Podpora činnosti členských organizací osob se zdravotním postižením. • Podpora aktivit podporujících integraci osob se zdravotním postižením do společnosti.
Více propagovat sociálně poradenské služby, které zlepšují stávající informovanost osob se zdravotním postižením.	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelná publicita v Otrokovických novinách. • Pravidelná publicita v Městské televizi Otrokovice. • Realizace osvětových aktivit přístupných veřejnosti. Pozn.: Základní sociální poradenství poskytuje každý poskytovatel a také sociální odbory.
Specificky pro cílovou skupinu Osoby se zdravotním postižením v ORP Otrokovice Zlínský kraj navrhuje:	Na Otrokovicku plánujeme:
Stejně jako u seniorů jsou pobytové i terénní služby velmi dobře pokryty. Doporučujeme jen zlepšovat jejich kvalitu.	<ul style="list-style-type: none"> • Sdílení dobré praxe. • Realizace inovativních projektů.
Dále posilovat chráněné bydlení a terapeutické dílny.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření kapacity sociálně terapeutické dílny (vznik podporovaných zaměstnávání, vznik chráněných dílen, pracovní místa pro zdravotně postižené). • Zvyšování pracovních kompetencí uživatelů sociálních služeb (osob se zdravotním postižením). • Vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. • Zvýšení kapacity chráněného bydlení pro osoby se zdravotním postižením.
Zaměřit se především na služby pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením – odlehčovací služby.	<ul style="list-style-type: none"> • Zřízení odlehčovacích služeb pro osoby do 27 let se zdravotním postižením. • Vznik pobytové služby pro osoby s kombinací různých postižení a poruch.

2.5.3 Cílová skupina Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Vypořádání doporučení SPRSS ZK pro cílovou skupinu Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Obecně pro všechna ORP je navrhováno:	V rámci KPSS na Otrokovicku plánujeme tato opatření:
Zaměřit se na pobytové služby, hlavně na azylové domy a noclehárny.	<ul style="list-style-type: none"> • Zachování stávajících sociálních služeb pro osoby bez přístřeší • Zřízení pobytové služby pro: bezdětné ženy, páry, rodiny s dětmi, invalidní a starobní důchodce.
Podporovat opatření v budování a rozšiřování kapacit levných forem „sociálního“ bydlení (přestože nejde o	<ul style="list-style-type: none"> • Finančně dostupné sociální bydlení.

sociální služby, ale o bytovou politiku).	
Zaměřit se na zajištění a propagaci základního a odborného sociálního poradenství.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření služby Dluhové poradenství. • Posílit střediska výchovné péče. • Pravidelná publicita v Otrokovických novinách. • Pravidelná publicita v Městské televizi Otrokovice. • Realizace osvětových aktivit přístupných veřejnosti. • Rozvoj sociální práce na sociálním odboru MěÚ. Pozn.: Základní sociální poradenství poskytuje každý poskytovatel, odborné sociální poradenství poskytují sociální odbory.
Ačkoli rovněž nejde o sociální službu, tak podporovat u této cílové skupiny osob jejich zájem o práci pro obec, třeba hůře placenou. Pomůže jim to překonat nejtěžší období.	<ul style="list-style-type: none"> • Pracovní programy specificky zaměřené na uživatele sociálních služeb. • Fungující veřejná služba. • Sociální podnikání. • Spolupráce obcí s Úřadem práce a poskytovateli sociálních služeb. • Motivace uživatelů sociálních služeb.
Vybudování kontaktních center je sice finančně velmi náročné, ale pokud budou plnit jak roli informativní (poradenství), tak sdružovací (předávání informací o terapiích, možnost terapií přímo v centru apod.), mohou se stát centrem aktivit pro osoby z této cílové skupiny v regionu.	<ul style="list-style-type: none"> • Místo, kde se mohou umýt (nizkoprah) • Zajištění (pokračování) spolupráce s praktickým lékařem. • Zajištění možnosti odparazitování (desinsekce). Pozn.: Službu Kontaktní centrum zajišťuje ONYX o.s., jedná se o specializovanou službu se zaměřením na osoby, které zneužívají nealkoholové drogy. Kontaktní centrum je ve Zlíně. V Otrokovicích a Napajedlích funguje terénní program. Budování dalších kontaktních center je třeba podpořit finančně z úrovně kraje a vlády.
Kromě budování služeb pobytových nepodceňovat práci terénních pracovníků, kteří mohou na mnoho problémů reagovat ještě před tím, než dojdou do stádia obtížné řešitelnosti.	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení kapacity terénního programu (včetně zajištění financí) a nizkoprahového centra pro děti a mládež, rozšíření těchto služeb do malých obcí. Pozn.: Terénní programy pro osoby bez přístřeší, pro děti a mládež, pro rodiny s dětmi a pro osoby zneužívající návykové látky jsou na Otrokovicku poskytovány, nikoli však v menších obcích.
Specificky pro cílovou skupinu osoby ohrožené sociálním vyloučením v ORP Otrokovice Zlínský kraj navrhuje:	Na Otrokovicku plánujeme:
Zaměřit se na levné ubytovny a noclehárny pro obě pohlaví (příp. rodiny s dětmi).	Budování levného ubytování typu Ubytovna nebo Noclehárna není prioritou definovanou v rámci KPSS, kromě Priority 3.3 Zimní opatření. Nejedná se o řešení vhodné z hlediska práce s uživatelem. Navrženo je: Pobytové služby pro bezdětné ženy, páry, rodiny s dětmi, invalidní a starobní důchodci – azylové bydlení (chráněné bydlení).
Snažit se zřídit denní centrum (s hygienickým servisem) a kontaktní centrum pro uživatele návykových látek.	<ul style="list-style-type: none"> • Projektový záměr nizkoprahového denního centra je zařazen do SPRSS 2012 – 2014. • Místo, kde se mohou lidé bez domova umýt (na

	<p>způsob nízkoprahového zařízení, „snadný vstup“).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajištění (pokračování) spolupráce s praktickým lékařem. • Zajištění možnosti odparazitování (desinsekce).
--	---

2.5.4 Cílová skupina Rodiny s dětmi

Vypořádání doporučení ze SPRSS ZK pro cílovou skupinu Rodiny s dětmi

Obecně pro všechna ORP je navrhováno:	V rámci KPSS na Otrokovicku plánujeme tato opatření:
Zaměřit se především na sociální poradenství (základní i odborné).	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce, (sdílení informací) oddělení sociálně právní ochrany s ostatním i sociálními pracovníky sociálního odboru, poskytovateli, obcemi a dalšími relevantními institucemi. • Zlepšení informovanosti rodin s dětmi do 5 let stran nároku na dávky. • Záchyt problematických rodin (zvýšit množství rodin, ve kterých je služba odborného sociálního poradenství a sociálně aktivizační služba poskytována).
Budovat také pobytové služby (azylové domy), které budou využívány v případě krize.	<ul style="list-style-type: none"> • Pobytové služby pro: bezdětné ženy, páry, rodiny s dětmi. • Pobytové služby pro invalidní a starobní důchodce.
Jako krizová pomoc je pro rodiny s dětmi nejdůležitější finanční zajištění. Takováto pomoc nepatří sice mezi sociální služby, navrhujeme se ale zamyslet nad možnostmi podpory těchto ohrožených rodin.	Pozn: Finanční podpora rodin s dětmi je záležitostí vládní politiky a z úrovně lokální veřejné správy ji nelze řešit. Sociální dávky spadají do kompetence Úřadu práce ČR.
V rámci řešení problémů dětí se zaměřit především na sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a také vybudování nízkoprahových zařízení pro děti a mládež.	<ul style="list-style-type: none"> • Záchyt problematických rodin, tj. zvýšit množství rodin, ve kterých je služba odborného sociálního poradenství a sociálně aktivizační služba poskytována. • Rozvoj specifických programů pro rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením. • Vznik nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v Napajedlích. • Popř. rozšíření nízkoprahového zařízení pro děti a mládež do Napajedel.
Ačkoli nejde o sociální službu, ale o bytovou politiku, tak vzhledem k problémům, které mají rodiny s bydlením, doporučujeme v dlouhodobém horizontu v rámci možností podporovat opatření v budování a rozšiřování kapacit levných forem „sociálního“ bydlení. Platí to zejména pro rodiny, které vycházejí z azylových domů a rodiny s finančními problémy.	<ul style="list-style-type: none"> • Finančně dostupné sociální bydlení.

Specificky pro cílovou skupinu Rodiny s dětmi v ORP Otrokovice Zlínský kraj navrhuje:	Na Otrokovicku plánujeme:
Zajistit především kvalitní odborné sociální poradenství, zaměřené na předcházení patologickému chování rodičů i dětí.	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce, sdílení informací oddělení sociálně právní ochrany sociálního odboru s ostatními sociálními pracovníky, poskytovateli, obcemi a dalšími relevantními institucemi. • Zlepšení informovanosti rodin s dětmi do 5 let v oblasti dávek. • Záchyt problematických rodin, tj. zvýšit množství rodin, ve kterých je služba odborného sociálního poradenství a sociálně aktivizační služba poskytována.
Azylové domy a noclehárny pro rodiny s dětmi.	<ul style="list-style-type: none"> • Pobytové služby pro: bezdětné ženy, páry, rodiny s dětmi, invalidní a starobní důchodce. <p>Pozn.: Osoby, které jsou uživateli sociální služby azylový dům, patří dle zákona do skupiny osob bez přístřeší. Zřízení takových zařízení bude mít nejen lokální, ale i krajský dosah, proto je v tomto případě nutné financování vybudování infrastruktury ze strany Zlínského kraje a dohoda o úhradě provozních nákladů. Zařízení typu Noclehárna není pro rodiny s dětmi vhodné.</p>

2.6 SWOT analýza cílových skupin KPSS

Členové pracovních skupin Senioři, Zdravotně postižení, Osoby v krizi a nezaměstnaní, Rodiny s dětmi, a Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy sestavili na svých jednáních tzv. SWOT analýzy, čili analýzy silných a slabých stránek, ohrožení a příležitostí. SWOT analýza je souhrnným výstižným popisem situace v současné době. Popisuje skutečný stav, potřebné změny, případná rizika a nastiňuje kroky nezbytné pro přeměnu slabých stránek do silných a eliminaci rizik. Tyto SWOT analýzy byly následně porovnány se SWOT analýzami z let 2006 – 2007, kdy probíhaly práce na 1. Komunitním plánu sociálních služeb na Otrokovicku. Srovnávání se zaměřovalo na srovnání slabých stránek, protože ty jsou pro nastavení priorit, cílů a projektů v rámci procesu strategického plánování nejpodstatnější. Součástí zkoumání je také vypořádání původních slabých stránek. Bylo hledáno zdůvodnění pro každé tvrzení, které by popsalo, proč se původní slabá stránka již neobjevila, či zda je i nadále její řešení prioritou. Zdůvodnění se opírá také o aktuálně provedené dotazování občanů partnerských obcí, kterého se zúčastnilo 146 respondentů.

Obecně lze konstatovat, že se množství slabých stránek zredukovalo. Je to tím, že celá řada slabých stránek definovaných v roce 2006, byla vyřešena. Částečně je to zásluha realizovaných projektů a dílčích opatření či aktivit, které byly iniciovány díky procesu KPSS (zejména rozšíření sociálních služeb), částečně se jedná o záležitosti, které vyřešilo uvedení zákona č. 108/2006 Sb., O sociálních službách, a s ním spojených standardů kvality sociálních služeb do praxe, částečně se jedná o zlepšenou informovanost a také o přehodnocení důležitosti potřeb dané cílové skupiny. Některé slabé stránky tak ztratily svou důležitost a naléhavost. Přesto přetrvávala témata, která se nepodařilo uspokojivě vyřešit, a proto zůstávají i nadále slabými stránkami.

SWOT analýzy, které jsou uvedeny níže, vznikly v rámci procesu KPSS pod záštitou projektu Podpora sociálních služeb na Otrokovicku v roce 2011.

2.6.1 Senioři

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Senioři, doplněná o výstupy z dotazování v partnerských obcích.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Fungující kluby důchodců • Fungující pečovatelská služba • Fungující tísňové volání • Fungující domácí ošetrovatelská péče • Dostatek pobytových zařízení • Odlehčovací lůžka • Je dostupná domácí hospicová péče • Bezbariérové komunikace v Otrokovicích, Oldřichovicích • Bezbariérové veřejné budovy • Fungující a bezbariérová MHD • Dobrá informovanost o sociálních službách • Převládá všeobecná spokojenost seniorů ve městě Otrokovice • Převládá spokojenost s pečovatelskou službou • Senioři mají radost ze zájmu města o jejich život a starosti • Vyšla brožura Rady nejen pro seniory o bezpečnosti • Realizovány besedy Policie ČR se seniory na téma bezpečnosti <p><u>Partnerské obce:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost sociálních služeb je dobrá, doprava za službami do Otrokovic či Napajedel není problém • Menší výběr sociálních služeb není nic neobvyklého • Vysoký počet občanů má přístup k internetu • Velmi dobrá informovanost o sociálních službách v Otrokovicích • Občané znají organizace poskytující dobrovolnickou službu 	<ul style="list-style-type: none"> • Lidé mají pocit osamocení nebo obavy ze své životní situace. Málo osobního kontaktu uživatelů s pracovníky přímé péče • Málo odborných přednášek (např. cvičení paměti) pro seniory – neuživitele sociálních služeb • Málo odlehčovacích služeb pro seniory • Odlehčovací služby pro nemocné demencí jsou, ale pro utíkající osobu s demencí služby v regionu chybí
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Dokončení obchvatu Otrokovic (snížení zátěže obyvatel Kvítkovic hlukem a prachem) • Bezbariérové úpravy komunikací, monitoring bezbariérovosti veřejných budov • Větší podpora péče v rodině, v domácím 	<ul style="list-style-type: none"> • Snižování životní úrovně seniorů, zdražování, nebudou moci si dovolit platit za služby • Zachování poplatků v lékárnách • Změna politických priorit po volbách – menší důraz na sociální služby a KPSS

Tento dokument vznikl v rámci projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

<p>prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stesky na kvalitu sociálních služeb může řešit systémové vyřešení sledování poskytovaných služeb – projektový záměr Monitoring a vyhodnocování sociálních služeb na Otrokovicku, popř. možno využít „radu uživatelů“ apod. • Odborné přednášky, cvičení paměti pro seniory v klubech důchodců • Informovanost seniorské veřejnosti prostřednictvím Otrokovických novin, klubů důchodců (besedy s poskytovateli), Městské televize Otrokovicko, webových stránek měst a obcí • Osvěta a propagace dobrovolnických služeb • Větší informovanost o činnosti klubu důchodců prostřednictvím Otrokovických novin v rubrice Zaostřeno na sociální služby nebo prostřednictvím Městské televize Otrokovice v rubrice „sociální okénko“ • Větší prostor pro sociální práci pracovníků oddělení sociální pomoci na odboru sociálním MěÚ Otrokovice 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozdější odchod do důchodu (nemožnost pečovat o přestárlé rodiče) • Sociální reforma
---	---

Vypořádání slabých stránek z roku 2006 (ověřeno dotazníkovými akcemi v partnerských obcích):

Slabé stránky z roku 2006:

- Chybí mikrobuse jako sociální taxi – projekt se přetransformoval na projektový záměr na koupi auta pro přepravu vozíčkářů. V současné době jsou podány dvě žádosti o dotaci na zakoupení automobilu.
- Pro obyvatele v malých obcích jsou služby v Otrokovicích nedostupné – toto již nebylo definováno jako zásadní problém, zejména v důsledku rozšíření působnosti Pečovatelské služby Napajedla do dalších obcí. Dle dotazování v partnerských obcích je cca 90 % respondentů s dostupností spokojeno.
- V malých obcích není možnost výběru služeb – tento stav sice nadále ve většině malých obcí trvá, ale poznáním problematiky poskytování služeb jej uživatelé nepovažují za podstatný. Respondenti jsou spokojeni z 89 %.
- Absence některých sociálních služeb v malých obcích – bylo z velké části vyřešeno rozšířením působnosti Pečovatelské služby Napajedla, své služby v obci Žlutava nabízí i Charitní pečovatelská služba, ČČK nabízí domácí ošetrovatelskou péči, Hvězda Zlín nabízí domácí hospicovou péči, Pečovatelská služba SENIOR Otrokovice zajišťuje pečovatelské služby v obci Nová Dědina, Karlovice, Mysločovice a Tlumačov. 54 % respondentů absenci některých sociálních služeb v malých obcích považuje za normální, 17 % má tento jev za velký problém.
- Špatná dopravní dostupnost sociálních služeb z malých obcí především veřejnou dopravou – uživatelé sociálních služeb pro seniory obvykle veřejnou dopravu využívat nepotřebují, potřebují individuální dopravu. Dostupnost sociálních služeb veřejnou dopravou je problém pro 6 % respondentů z obcí Otrokovicka.

- Absence domovinek a klubů důchodců na menších obcích – služby denních center zaváděny nejsou, ale aktivizace seniorů probíhá v rámci pravidelných, i méně formálních setkávání seniorů v jednotlivých obcích. 44 % dotázaných tvrdí, že nabídka je dostatečná.
- Špatné trasování MHD, málo nízkopodlažních autobusů informací o nich v jízdních řádech – pokrytí nízkopodlažními autobusy a trolejbusy se výrazně zlepšilo, došlo k prodloužení linky 55, která je zajišťována nízkopodlažními autobusy k SENIORu A a B a do Kvítkovic. Je plánováno další zlepšení (další bezbariérové spoje a bezbariérové úpravy zastávek MHD), existuje a byl rozeslán i materiál obsahující informace o bezbariérových spojích.
- Není rozvoz obědů o víkendech v některých obcích – nadále nebylo shledáno jako priorita, rozvoz obědů v obcích na Otrokovicku je zajištěn. 63 % respondentů o tom ví, 13 % respondentů službu využívá.

2.6.2 Zdravotně postižení

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Zdravotně postižení.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Komunitní plánování • Fungující sociální služby • Dobrá informovanost o sociálních službách • Pečovatelská služba dostupná o víkendech a odpoledne (flexibilita – služby se doplňují) • Převládá spokojenost s pečovatelskou službou • Poradna pro zdravotně postižené a seniory • Tísňové volání • Domovinka na DPS • Půjčovna kompenzačních pomůcek v Charitě sv. Anežky Otrokovice • Domácí ošetrovatelská péče ČČK Zlín • Je dostupná domácí hospicová péče • Lepší integrace zdravotně postižených • Fungující doprava „Handicapu“ (?) Zlín • Podpora klubu Stůňata (DDM + Naděje + město) • Hřiště pro zdravotně postižené • Organizace workshopů – srovnání, inspirace • Rozvoj vzdělávání poskytovatelů, pečujících osob (v rámci projektu Podpora soc. služeb na Otrokovicku) • Aktivita Naděje – podpora pro osoby pečující • Zlepšuje se bezbariérovost budov i MHD • Fungující spolupráce s Městskou policií • Fungující zimní údržba Technických služeb Otrokovice (důraz na zimní údržbu včetně zapojení uživatelů Azylového domu Samaritán) • Označení vozů pro zdravotně postižené • Osoby se zdravotním postižením mají radost 	<ul style="list-style-type: none"> • Málo dobrovolníků • Pečovatelská služba poskytuje doprovod k lékaři pouze odpoledne • Malá kapacita odlehčovacích služeb pro děti • Chybí práce pro děti se zdravotním postižením po ukončení ZŠ • Nedostatečná sociálně právní ochrana uživatelů • Nedostatek služeb pro osoby s kombinovanými postiženími • Absence služeb pro osoby s duševním onemocněním <p><u>Slabé stránky z roku 2006:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Existence budov s bariérami • Nedostatek volnočasových aktivit pro děti se zdravotním postižením od 12 do 18 hodin (částečně eliminováno činností Klubu Paráda při Komunitním centru pro rodinu Domino, každý čtvrtek od 14:00 do 17:00 hodin) • Malá kapacita chráněného bydlení – do budoucna rozšířit (částečně eliminováno chráněným bydlením Naděje o.s., pobočka Otrokovice, které má kapacitu 12 uživatelů)

<p>ze zájmu města o jejich život a starosti</p> <p>Partnerské obce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Většina respondentů neví o žádných architektonických bariérách • Velká část respondentů má díky procesu KPSS dobré povědomí o situaci v Otrokovicích 	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření zařízení pro zdravotně postižené a jeho rozvoj (chráněné bydlení + sociálně terapeutické dílny + denní stacionář); pracovní i kulturní vyžití pro mladé lidi se zdravotním postižením • Zvýšení počtu dobrovolníků • Strukturovaný systém podpory pečujícími osobám • Podpora zaměstnávání zdravotně postižených (zvýšení možnosti zaměstnávání osob se zdravotním postižením) • Dietní jídelna • Bude se zvyšovat podpora pečujících osob • Vybavení veřejných WC euroklíči • Využití potenciálu uživatelů Azylové domu Samaritán ku pomoci zdravotně postiženým a celému městu • Sociální podnikání • Další rozšíření chráněného bydlení • Školit uživatele, aby byl schopen a nebál se definovat svou potřebu, školit personál v oblasti etiky a přístupu k uživatelům, zjišťovat dále spokojenost s péčí přes nezávislé tazatele, formou anonymních dotazníků • Stesky na kvalitu sociálních služeb může řešit systémové vyřešení sledování poskytovaných služeb – nový projekt KPSS Monitoring poskytovaných služeb na Otrokovicku • Zprostředkovat služby, které pečovatelská služba neposkytuje, může pomoci služba osobní asistence – úkon „pomoc při vyřizování běžných záležitostí“ • Větší prostor pro sociální práci pracovníků oddělení sociální pomoci na odboru sociálním MěÚ Otrokovice 	<ul style="list-style-type: none"> • Školné pro osoby se zdravotním postižením • Nedostatek finančních prostředků na sociální služby ze státního rozpočtu – je třeba dofinancování samosprávou • Volby – snížení podpory KPSS a sociálních služeb • Nebude dostatek kvalitního a dostatečně vzdělaného personálu • Sociální reforma

Vypořádání slabých stránek z roku 2006:

- Špatná dostupnost sociálních služeb pro občany menších obcí – situace se zlepšila nabídkou služeb Pečovatelské služby Napajedla a Charitní pečovatelské služby v menších obcích. Dle dotazování jsou s dostupností sociálních služeb lidé převážně spokojeni. Respondenti, kteří sociální služby využívají (nebo někdo z blízkých), jsou spokojeni z 89 %, respondenti, kteří sociální služby nevyužívají jsou spokojeni z 90 %.
- Pro obyvatele v malých obcích jsou služby v Otrokovicích nedostupné – toto již nebylo definováno jako zásadní problém, zejména v důsledku rozšíření působnosti Pečovatelské služby Napajedla do dalších obcí. Dle dotazování jsou s dostupností sociálních služeb lidé převážně spokojeni. Respondenti, kteří sociální služby využívají (nebo někdo z blízkých), jsou spokojeni z 89 %, respondenti, kteří sociální služby nevyužívají jsou spokojeni z 90 %.
- V malých obcích není možnost výběru služeb – tento stav sice nadále ve většině malých obcí trvá, ale poznáním problematiky poskytování služeb jej za velký problém považuje 17 % respondentů, 54 % respondentů tento stav považuje za normální.
- Pečovatelská služba nepracuje o víkendech – časová dostupnost terénní Pečovatelské služby SENIORu je pondělí až pátek, 7 - 20 hodin. Na základě vzájemné dohody s uživatelem je možno poskytovat pečovatelskou službu i mimo výše uvedenou dobu, tj. i o víkendech. Časová dostupnost Charitní pečovatelské služby: čas poskytování služby je stanoven dle individuálních potřeb uživatele v čase od 6 do 22 hodin. Charitní pečovatelská služba Otrokovice poskytuje své služby i o víkendech a svátcích.

2.6.3 Rodiny s dětmi

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Rodiny s dětmi.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • DDM Sluníčko + Klub rodičů handicapovaných dětí Stůňata + jezdecký kroužek pro děti se zdravotním postižením + kroužek Modelář pro osoby s mentálním postižením + výlety pro osoby ze sociálně slabých rodin • NZDM Šlikr na Trávníkách v Otrokovicích + terénní program • Školní psychologové na všech třech ZŠ v Otrokovicích • Projektové vyučování na ZŠ, tj. příprava vyučování se vztahem k určitému tématu, integrování výuky jednotlivých předmětů. Žáci si samostatně zopakovávají a procvičují získané znalosti a dovednosti v reálných životních situacích. Projekty prohlubují poznatky v daném oboru a učí žáky logicky uvažovat a samostatně pracovat. • Preventivní programy pro děti a mládež • Existence sociálního bydlení • Bezbariérové úpravy ZŠ a MŠ • Poradenský pohotovostní telefon OSPO pro 	<ul style="list-style-type: none"> • Málo dobrovolníků • Malá provázanost služeb (kontinuitnost) z pohledu uživatelů • Děti ze speciální školy nemají dostatek volnočasových aktivit • Nedostatečné kapacity chráněného bydlení pro osoby se zdravotním postižením (řešeno v pracovní skupině Zdravotně postižení) • Malá kapacita programů (služeb) pro absolventy speciální a praktické školy • Po opuštění pěstounské péče není nastavena další podpora - zaměstnání, pravidelný režim, pomoc s hospodařením apod. • Chybí azylové bydlení pro rodiny s dětmi, které kvůli předlužení přišly o střechu nad hlavou, nebo jim to hrozí • V Oldřichovicích výrazně ubylo volnočasových aktivit pro děti. <p><u>Doplnění z průzkumu potřeb rodin s dětmi v Otrokovicích:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Chybí dětská hřiště na Baťově a horní části

<p>osoby pověřené sociálně právní ochranou v obcích</p> <ul style="list-style-type: none"> • 65 % respondentů považuje Otrokovice za město přátelské rodině • Bezplatné výchovné poradenství Komunitního centra pro rodinu Domino • V rámci procesu KPSS dochází k navazování spolupráce mezi poskytovateli navzájem a poskytovateli a úřadem • Působení bezplatné sociálně aktivizační služby – Terénní služby rodinám s dětmi Charity sv. Anežky Otrokovice 	<p>Kvítkovic</p> <p><u>Slabé stránky z r. 2007:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Malé povědomí o dávkách a službách – nejsou podchyceny rodiny s dětmi do 5 let
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p>	<p>OHROŽENÍ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Činnost nových organizací, zájmových sdružení • Program efektivního rodičovství = Program efektivního rodičovství je určen přihlášeným rodičům především předškolních dětí, kterým nabízí podněty, jak z domova vytvořit pro děti zázemí podpory, porozumění a lásky, jak rozumět chování svých dětí, jak ho ovlivňovat, jak vést děti k zodpovědnosti, samostatnosti, spolupráci, zvládání těžkostí, tj. jak zkvalitnit vlastní rodičovskou roli. • Stáže v cizině pro pedagogy a sociální pracovníky • Univerzita Tomáše Bati Zlín – nabídka praxí pro studenty v organizacích • Novelizace zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a vládního nařízení o pedagogických pracovnících – dostanou zapláceno za učení navíc • Čerpaní financí z EU • Dětský parlament v Otrokovicích • Plánované nové hřiště v Kvítkovicích • Brožura, leták pro rodiny s dětmi „Kde a co vyřídím“ • Zvyšování povědomí o bezplatném výchovném poradenství Komunitního centra pro rodinu Domino a Terénní služby rodinám s dětmi Charity sv. Anežky Otrokovice • Zavedení psychologické poradny LOGOS při NZDM Šlikr Otrokovice. • Sociální reforma od roku 2012 • Větší prostor pro sociální práci pracovníků oddělení sociální pomoci na odboru sociálním MěÚ Otrokovice 	<ul style="list-style-type: none"> • Snižování financí ve veřejných rozpočtech • Snadnější dostupnost drog • Špatný vliv dětí vyloučených ze středních škol na děti ze ZŠ • Větší výskyt „part“ s nevhodným chováním • Špatná spolupráce rodičů se školou • Nedostatek kapacit na zpracování žádostí na projekty z EU • Sociální reforma od roku 2012

Vypořádání slabých stránek z roku 2007:

- Nesrozumitelnost služeb – na pracovištích státní sociální podpory není „záchyt“ rodin, které by mohly využít poradenství, není návaznost na Terénní službu rodinám s dětmi Charity sv. Anežky Otrokovice a ostatní služby – z velké části řešeno poskytovateli služeb a více informačními zdroji o poskytovaných službách + prvotní informace v porodnici + možnost využít sociální pracovníky na sociálních odborech MěÚ Otrokovice a Napajedla.
- Dostupnost volnočasových aktivit v obcích – 43 % respondentů uvádí, že volnočasové aktivity jsou dostupné.

2.6.4 Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy, kteří se zabývají problematikou cílových skupin děti a mládež ohrožené delikvencí a drogově závislí.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Psychologové ve všech třech ZŠ v Otrokovicích • NZDM Šlikr + terénní program + návštěvy na ZŠ • Terénní program ONYXu pro drogově závislé • Služba Dluhové poradenství Samaritánu • Poradenství pro osoby ohrožené závislostí od 15 let a jejich rodiče a partnery (K-centrum ONYX, Unie Kompas, SVP Domek, Krajská pedagogicko-psychologická poradna Zlín) • Programy Madia o.s. pro MŠ • Široká nabídka volnočasových aktivit • Dobrá spolupráce města a neziskových organizací • Spolupráce OSPO se ZŠ a MěÚ v ORP • Preventivní programy na ZŠ • Preventivní programy a besedy se zástupci Městské policie Napajedla • Zvýšený počet a provádění kontroly u mladistvých na alkohol • Individuální projekt Zlínského kraje Podpora služeb sociální prevence • Krajský úřad Zlínského kraje – vzdělávání pracovníků v sociálních službách • Odborně kvalifikovaný personál • Informační leták pro veřejnost s návodem co dělat při nálezů použité injekční jehly • Úspěšnost při podávání projektů • Nabídka preventivních programů na zkola.cz, portálu školství Zlínského kraje 	<ul style="list-style-type: none"> • Nalévání alkoholu dětem a mládeži provozovateli restauračních zařízení • Nedostatečná spolupráce Městské policie Otrokovice s OSPO a o.s. ONYX – chybí informace od Městské policie • Nezájem některých obcí v ORP o spolupráci s OSPO (řešeno v rámci pracovní skupiny Rodiny s dětmi) • Nejsou vyčleněné dostatečné finance v rozpočtech ZŠ na podporu preventivních programů na ZŠ • Není NZDM v Napajedlích ani terénní program • Školami nejsou využívány programy pro začínající uživatele drog • Málo kontaktů terénních pracovníků s uživateli služeb Unie Kompas (NZDM Šlikr) a ONYXu – náročné vyhledávání • Chybí služby pro drogově závislé a ohrožené drogovou závislostí ve věku do 18 let <p><u>Vypořádání slabých stránek z roku 2007:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Chybí doléčovací zařízení na krajské úrovni – jedná se o záležitost, kterou by měl řešit Zlínský kraj
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt navazující na Individuální projekt Zlínského kraje 	<ul style="list-style-type: none"> • Zrušení Městské policie Napajedla

<ul style="list-style-type: none"> • NZDM a terénní práce Šlikru v Napajedlích (zavedení terénního programu do Napajedel) • Dětský parlament v Otrokovicích – upřesnění potřeb a názorů dětí • Intervence/motivace zřizovatele ZŠ za účelem vyčlenění financí na preventivní programy na ZŠ • Vyšší efekt zapojení škol a odboru školství a kultury MěÚ Otrokovice do KPSS • Sociální reforma • Informovanost rodičů, aby požadovali preventivní programy na školách – viz forma programů Madia o.s. • Větší prostor pro sociální práci pracovníků oddělení sociální pomoci na odboru sociálním MěÚ Otrokovice 	<ul style="list-style-type: none"> • Zrušení dotačních titulů státu • Nepokračování v Individuálních projektech Zlínského kraje • Zrušení obvodních oddělení Policie ČR • Nezájem o služby • Sociální reforma • Přenesení financování MPSV na kraje
---	---

Vypořádání slabých stránek z roku 2007:

- Malá kapacita preventivních programů – nabídka preventivních programů je dostatečná, chybí zájem ze strany vedení škol

2.6.5 Osoby v krizi a nezaměstnaní

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Osoby v krizi a nezaměstnaní, kteří se zabývají problematikou nezaměstnaných, lidí bez domova, osob vracejících se z výkonu trestu odnětí svobody a obětí násilí.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Fungující pobytové a ambulantní služby • Služba Dluhové poradenství Samaritánu • Dobrá spolupráce města s ostatními organizacemi • Odborně zdatní pracovníci v sociálních službách • Rozvíjí se terénní služby • Aktivizace uživatelů sociálních služeb nad rámec zákona • 94 % respondentů se v Otrokovicích cítí bezpečně • Dobře zmapované problémy, které je třeba řešit • Dobrý proces KPSS – zapojení širokého spektra odborníků nejen z oblasti sociálních služeb • Relativně dost financí oproti jiným obcím • Nový dotační systém města • Město je iniciátorem rozvoje • Poskytovatelé umí získat finance prostřednictvím projektů EU 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybí zařízení pro lidi bez domova v seniorském věku + zdravotně postižené důchodce • Absence sociálních služeb pro seniory bez nároku na starobní či invalidní důchod • Nejsou prostory pro hygienický servis a lékaře pro bezdomovce • Nejsou zajištěny prostory pro Nízkoprahové denní centrum. • Je problém s ženami bez domova. Na Otrokovicu (Zlínsku) chybí azylové bydlení pro ženy a páry. Jelikož je poptávka po službě malá a naopak je poptávka pro službě azylového domu pro muže velká, tak by mohlo vzniknout zařízení azylového domu pro muže, ženy a páry • Krizová pomoc • Průvodní jevy bezdomovectví, zejména žebrační, obtěžování lidí a krádeže • Malá kapacita ambulantních poradenských služeb pro dlouhodobou a individuální práci

<ul style="list-style-type: none"> • Angažovanost a vysoká motivovanost něco řešit v rámci procesu KPSS • Změna zaměření KPSS na kvalitu a efektivitu • KIP tým - Komunitní intervenční psychosociální tým. Jeho cílem je na komunitní úrovni poskytovat psychosociální pomoc lidem zasaženým mimořádnou událostí (nehody, povodně atd.) Jeho členy jsou dobrovolníci z různých profesí a zaměření (lidé s empatií, sociální pracovníci, duchovní, psychologové atd.). Zlínský KIP tým byl vyškolen na přelomu roku 2008 a 2009. • PIT tým - psychosociální intervenční tým ADRY. • Zřízení „sedárny“ v zimním období 	<p>s oběťmi násilí a dalšími osobami, kterých se to dotýká</p> <ul style="list-style-type: none"> • Úhrady za azylový dům jsou pro mnoho uživatelů bez nároku na dávky pomoci v hmotné nouzi příliš vysoké • Přílišná administrativa provázející sociální práci, pro kterou na samotnou sociální práci s uživateli zbývá málo času • Předluženost uživatelů – podmínkou pro osobní bankrot v ČR je legální příjem ze zaměstnání a i tak jej soudy povolují velice zřídka, pro uživatele dlouhodobě nezaměstnané není řešení ani motivace k řešení • Chybí zařízení reagující na stoupající náklady na bydlení, které senioři a rodiny s dětmi nejsou schopni hradit ani za pomoci širší rodiny; je tlak na jejich stěhování do levnějšího bydlení, které je však poměrně komplikované najít, navíc pro seniory je těžké toto „zmanažerovat“ • Absence ubytování a s tím souvisejících služeb pro lidi s psychiatrickou diagnózou • Malá kapacita azylového domu pro matky s dětmi a těhotné ženy • Chybí možnost pracovního zařazení uživatelů se základním vzděláním, nebo se speciální ZŠ – nemožnost následně řešit předluženost <p><u>Slabé stránky z r. 2007:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Chybí krizové lůžko pro matku s dítětem v azylovém domě pro matky s dětmi (z důvodů kapacit Nového domova Otrokovice) • Spolupráce Městské policie Otrokovice a odboru sociálního (informace, represe, prevence) – problém nedostatečné komunikace stále trvá • Stigmatizace navrátilců z výkonu trestu požadováním výpisu z rejstříku trestů zaměstnavateli i na místa, kde k tomu není důvod - vede to k práci načerno
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Nové příležitosti financovat aktivity mimo stávající dotační systém (dluhové poradenství – banky) • Přizpůsobení se (interakce) dotačních systémů • Zapojení tiskové mluvčí města do komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> • Změna politické sféry • Zvýšení fluktuace odborných pracovníků (poskytovatelů i MěÚ) • Změny podmínek pro sociální služby ze strany Zlínského kraje

<ul style="list-style-type: none"> • Zapojení studentů Fakulty humanitních studií UTB jako dobrovolníků u poskytovatelů sociálních služeb (možní budoucí zaměstnanci) • Rozvoj spolupráce se zaměstnavateli (koordinátor veřejně prospěšných prací na MěÚ) • Zavedení veřejné služby • Rozvoj sociálního podnikání – je zapotřebí vytvořit efektivní službu (projekt) pro lidi bez domova, který pomůže uživatelům se zaměstnáváním. Získají se tak placená pracovní místa, kterých je na trhu práce velký nedostatek • Podpora vzdělávání pracovníků poskytovatelů sociálních služeb – nutné získávat další zdroje • Vytvoření terapeutické komunity pro osoby bez přístřeší, která by byla zaměřena na řešení závislostí (především pak na alkoholu) a pracovní terapii. Práce pro psychiatrickou léčebnu a Zlínský kraj. • Projekt Zlínského kraje na konzultace ke standardům • Pravidla pro poskytování služeb skloubit se standardy, potřebami lidí i města • Vybudování azylového domu pro muže a ženy a páry • Problém sehnat práci – problém stále trvá, nelze jej řešit jako sociální službu. Příležitostí je rozvoj sociálního podnikání (sociální ekonomiky), náhradním řešením je veřejná služba • Větší prostor pro sociální práci pracovníků oddělení sociální pomoci na odboru sociálním MěÚ Otrokovice 	<ul style="list-style-type: none"> • Skončení individuálního projektu Zlínského kraje Podpora služeb sociální prevence • Zvyšování ekonomické efektivity sociálních služeb na úkor jejich kvality • Negativní postoj společnosti vůči sociálním službám pro osoby v krizi • Zařazování projektů do kategorie C Akčního plánu SPRSS ZK (bez vazby na finance) • Sociální reforma
--	--

Pozn: Většina respondentů v Otrokovicích (98 %) se vyjádřila pro to, aby byli nezaměstnaní zapojeni do práce ve prospěch města. To hovoří ve prospěch zavedení Veřejné služby. Veřejnou službu od 1. 1. 2012 zabezpečuje Úřad práce České republiky.

3 SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU A JEJICH FINANCOVÁNÍ

3.1 Analýza sociálních služeb na Otrokovicku

Analýza sociálních služeb na Otrokovicku byla sestavena na základě vlastního zjišťování informací o jednotlivých poskytovatelích sociálních služeb a s využitím podkladů zpracovaných Zlínským krajem a MPSV.

3.1.1 Územní působnost poskytovatelů sociálních služeb na Otrokovicku

Sociální služby jsou soustředěny do 5 obcí (Napajedla, Otrokovice, Pohořelice, Spytihněv, Tlumačov). Nejvíce sociálních služeb je poskytováno v Otrokovicích (viz tabulka č. 13 Přehled sociálních služeb na Otrokovicku).

3.1.2 Přehled stávajících sociálních služeb

Nabídka sociálních služeb v ORP Otrokovice se jeví jako relativně dostatečná. Jsou poskytovány sociální služby seniorům, rodinám s dětmi, osobám ohroženým sociálním vyloučením, osobám v krizi a osobám se zdravotním postižením. V Otrokovicích a blízkém okolí jsou nejvíce pokryty sociální služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory. Prostor pro doplnění je zejména v nabídce služeb pro rodiny s dětmi a pro osoby ohrožené sociálně patologickými jevy. Vybavenost ORP Otrokovice sociálními službami ve srovnání s ostatními ORP Zlínského kraje znázorňují následující tabulky.

Tab. 9 Přehled kapacit sociálních služeb poskytovaných seniorům v jednotlivých ORP Zlínského kraje krom ORP Otrokovice ke dni 31. 3. 2011, údaje za ORP Otrokovice jsou aktualizovány ke dni 1. 1. 2012

Typ sociální služby	Bystřice pod. Hostýnem	Holešov	Kroměříž	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Rožnov p. R.	Valašské Meziříčí	Vsetín	Luhačovice	Otrokovice	Valašské Klobouky	Vizovice	Zlín
Pobytové služby													
Domovy pro seniory	-	178	477	426	209	220	229	197	50	247	130	-	421
Odlehčovací služby - pobytové	-	4	6	8	-	-	-	12	-	10	-	11	-
Týdenní stacionáře	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ambulantní služby													
Centra denních služeb	-	-	-	15	-	-	-	-	3	10	-	-	10
Denní stacionáře	10	-	-	-	10	-	10	39	-	-	10	-	-
Odborné sociální poradenství	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SAS pro seniory a osoby se ZP	-	-	-	-	20	12	15	-	-	-	-	-	-
Terénní služby													

Tento dokument vznikl v rámci projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Odlehčovací služby terénní	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Osobní asistence	-	-	X	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X
Pečovatelská služba	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tísňová péče	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Pozn.: U pobytových služeb je uvedena kapacita (počet lůžek), u ambulantních služeb je uvedena kapacita (počet míst v daný okamžik) a u terénních služeb je křížkem označen výskyt služby (pokrytí).

Tab. 10 Přehled kapacit sociálních služeb poskytovaných osobám se zdravotním postižením v jednotlivých ORP Zlínského kraje krom ORP Otrokovice ke dni 31. 3. 2011, údaje za ORP Otrokovice jsou aktualizovány ke dni 1. 1. 2012

Typ sociální služby	Bystrice pod Hostýnem	Holešov	Kroměříž	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Rožnov p. R.	Valašské Meziříčí	Vsetín	Luhačovice	Otrokovice	Valašské Klobouky	Vizovice	Zlín
Pobytové služby													
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	114	-	283	502	50	-	113	-	-	35	15	47	26
Domovy se zvláštním režimem	-	-	161	50	-	-	18	10 5	-	12	92	-	147
Chráněné bydlení	-	-	-	-	-	-	96	40	-	12	-	-	206
Odlehčovací služby	-	-	4	8	-	-	36	1	-	-	-	-	10
Služby následné péče	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociální rehabilitace	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soc. sl. poskyt. ve zdrav. zař. ústavní péče	-	-	-	20	-	-	42	-	-	-	-	-	14
Týdenní stacionáře	5	-	4	5	14	-	-	10	-	7	-	-	20
Ambulantní služby													
Centra denních služeb	-	-	-	16	-	-	-	-	4	-	-	-	53
Denní stacionáře	4	-	17	14	7	-	7	42	6	7	-	-	45
Odborné sociální poradenství	-	-	5	1	1	-	3	2	-	X	-	-	X
SAS pro seniory a osoby se ZP	-	-	25	2	1	-	65	45	-	-	-	-	105
Služby následné péče	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Soc. terapeutické dílny	-	-	-	-	15	28	27	15	-	17	-	-	72

Tento dokument vznikl v rámci projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Sociální rehabilitace	-	-	15	32	-	10	8	29	-	-	-	-	12
Terénní služby													
Odlehčovací služby terénní	-	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	-	-
Osobní asistence	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Podpora samostatného bydlení	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Průvodcovské a předčitatelské služby	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Sociální rehabilitace	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tísňová péče	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tlumočnické služby	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

U pobytových služeb je uvedena kapacita (počet lůžek), u ambulantních služeb je uvedena kapacita (počet míst v daný okamžik) a u terénních služeb je křížkem zaznačen výskyt služby (pokrytí).

Tab. 11 Přehled kapacit sociálních služeb poskytovaných rodinám s dětmi v jednotlivých ORP Zlínského kraje krom ORP Otrokovice ke dni 31. 3. 2011, údaje za ORP Otrokovice jsou aktualizovány ke dni 1. 1. 2012

Typ sociální služby	Bystřice pod. Hostýnem	Holešov	Kroměříž	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Rožnov p. R.	Valašské Meziříčí	Vsetín	Luháčovice	Otrokovice	Valašské Klobouky	Vizovice	Zlín
Pobytové služby													
Azylové domy	-	-	64	25	21	-	37	18	-	20	-	-	31
Sociální rehabilitace	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ambulantní služby													
Intervenční centra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
NZDM	-	-	-	15	20	-	23	65	27	20	-	30	50
Odborné sociální poradenství	-	-	2	2	1	3	1	3	-	-	-	-	12
Sociální rehabilitace	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Terénní služby													
Raná péče	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
SAS pro rodiny s dětmi	-	X	X	X	X	-	X	X	-	X	-	-	X
Terénní programy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X

Tab. 12 Přehled kapacit sociálních služeb poskytovaných osobám ohroženým sociálním vyloučením v jednotlivých ORP Zlínského kraje krom ORP Otrokovice ke dni 31. 3. 2011, údaje za ORP Otrokovice jsou aktualizovány ke dni 1. 1. 2012

Typ sociální služby	Bystřice pod. Host.	Holešov	Kroměříž	Uherské Hradiště	Uherský Brod	Rožnov pod R.	Valašské Meziříčí	Vsetín	Luháčovice	Otrokovice	Valašské Klobouky	Vizovice	Zlín
Pobytové služby													
Azylové domy	-	-	45	51	-	-	-	32	-	37	-	-	14
Domy na půl cesty	-	-	-	-	-	-	20	9	-	-	-	-	16
Terapeutické komunity	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociální rehabilitace	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krizová pomoc	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ambulantní služby													
Kontaktní centra	-	-	8	15	-	-	-	6	-	-	-	-	6
Služby následné péče	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Nízkoprahová denní centra	-	-	6	-	10	-	19	8	-	-	-	-	5
Noclehárny	-	-	4	-	-	-	20	12	-	4	-	-	6
Odborné soc. poradenství	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	-	-	X
Sociální rehabilitace	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
Terénní služby													
Terén. programy – ostatní	-	X	-	-	-	-	X	X	-	X	-	-	X
TP – osoby závislé na návyk. látkách	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sociální rehabilitace	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Tel. krizová pomoc	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Zdroj (tabulky č. 12 – 15): SPRSS ZK 2012 - 14

Tab. 13 Přehled sociálních služeb na Otrokovicku

Cílová skupina	Služba	Poskytovatel	Místo poskytování sociální služby
SEN	Odlehčovací služby pobytové (SENIOR B)	SENIOR Otrokovice p.o.	Otrokovice
SEN	Odlehčovací služby pobytové (SENIOR C)	SENIOR Otrokovice p.o.	Otrokovice
SEN	Odlehčovací služby pobytové	Charitní domov, Charita sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice

Tento dokument vznikl v rámci projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

SEN	Domov se zvláštním režimem	SENIOR Otrokovice p.o.	Otrokovice
SEN	Domov pro seniory	Domov pro seniory Napajedla p.o.	Napajedla
SEN	Domov pro seniory (SENIOR B)	SENIOR Otrokovice p.o.	Otrokovice
SEN	Domov pro seniory (SENIOR C)	SENIOR Otrokovice p.o.	Otrokovice
SEN	Domov pro seniory	Charitní domov, Charita sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice
SEN	Pečovatelská služba	SENIOR Otrokovice p.o.	Otrokovice, Nová Dědina, Mysločovice, Karlovice, Tlumačov
SEN	Pečovatelská služba	Pečovatelská služba Napajedla	Napajedla, Pohořelice, Halenkovice, Žlutava, Oldřichovice, Komárov
SEN	Pečovatelská služba	Domov pokojného stáří Pohořelice	Pohořelice
SEN	Pečovatelská služba	Obec Spytihněv	Spytihněv
SEN	Pečovatelská služba	Pečovatelská služba Kroměříž o.p.s.	Tlumačov
SEN	Pečovatelská služba	Charitní pečovatelská služba, Charita sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice
ROD	Azylový dům pro matky s dětmi	Nový domov Otrokovice, Charita sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice
ROD	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Terénní služba rodinám s dětmi, Charita sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice
ROD	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	NZDM Šlikr Otrokovice, Unie Kompas	Otrokovice
OZP, SEN	Centrum denních služeb	SENIOR Otrokovice p.o.	Otrokovice
OZP	Domov pro osoby se zdravotním postižením	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	Otrokovice
OZP	Týdenní stacionář	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	Otrokovice
OZP	Chráněné bydlení	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	Otrokovice
OZP	Odlehčovací služby pobytové	SENIOR Otrokovice p.o.	Otrokovice
OZP	Osobní asistence	Podané ruce o.s. – Projekt OsA	Otrokovice

OZP	Raná péče	Středisko rané péče EDUCO Zlín o.s.	Otrokovice
OZP	Raná péče	Středisko rané péče SPRP Olomouc	Otrokovice
OZP	Sociálně terapeutické dílna	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	Otrokovice
OZP	Denní stacionář	Naděje o.s., pobočka Otrokovice	Otrokovice
OZP	Odborné sociální poradenství	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje	bez rozlišení
OOSPJ	Azylový dům (pro muže)	Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita Sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice
OOSPJ	Noclehárna	Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita Sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice
OOSPJ	Terénní programy (drogově závislí)	ONYX o.s.	Otrokovice, Napajedla
OOSPJ	Terénní programy (osoby bez přístřeší)	Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita sv. Anežky Otrokovice	Otrokovice, Napajedla
OOSPJ	Dluhové poradenství	Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita sv. Anežky Otrokovice	bez rozlišení

Tab. 14 Legenda k přehledu sociálních služeb na Otrokovicku

SEN – cílová skupina senioři	ROD – cílová skupina rodiny s dětmi
OZP – cílová skupina osoby se zdravotním postižením	OOSPJ – cílová skupina osoby ohrožené sociálně patologickými jevy a osoby v krizi

3.2 Ekonomická analýza sociálních služeb na Otrokovicku

Tab. 15 Náklady a příjmy v oblasti sociálních služeb na Otrokovicku

Náklady a příjmy	2009		2010		2011	
	v Kč	v %	v Kč	v %	v Kč	v %
Celkové náklady	116 467 012		131 587 259		133 779 998	
Celkové příjmy	116 481 481		129 930 005		132 036 332	
Z toho:						
Příjmy od uživatelů	56 411 259	48,4	61 296 934	47,2	63 656 973	48,2
Příjmy od MPSV	31 539 449	27,1	29 385 414	22,6	28 901 396	21,9
Příjmy od Úřadu práce	803 106	0,7	904 787	0,7	493 000	0,4
Příjmy od Zlínského kraje*	4 531 587	3,9	12 928 895	10,0	13 122 936	9,9
Příjmy od obcí	3 469 802	3,0	4 161 570	3,2	4 686 000	3,5
Příjmy od zřizovatele	11 134 109	9,6	12 182 370	9,4	10 566 011	8,0
Příjmy od zdravotních pojišťoven	3 371 759	2,9	3 465 903	2,7	4 635 036	3,5
Ostatní příjmy	5 220 412	4,5	5 604 132	4,3	6 261 137	4,7

Tento dokument vznikl v rámci projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Pozn.: * včetně IP ZK (viz další text).

Tabulka č. 15 obsahuje údaje za všechny sociální služby aktivně působící v ORP Otrokovice. Celkové náklady na sociální služby na Otrokovicku se mezi lety 2009 a 2011 zvýšily o 17,3 mil. Kč. Z toho něco více než 3,5 mil. Kč navýšení nákladů bylo způsobeno zřízením služby Domov se zvláštním režimem poskytovatele SENIOR Otrokovice, p.o. a cca 380 tis. Kč zřízením služby Dluhové poradenství Charity sv. Anežky Otrokovice. Zbývající navýšení je dáno především nárůstem počtu zaměstnanců v oblasti sociálních služeb na Otrokovicku. Na zvýšení nákladů se relativně rovnoměrně podílely téměř všechny sociální služby. Podíl příjmů od Zlínského kraje se zvýšil díky „Individuálnímu projektu Zlínského kraje“ (dále IP ZK), který v období let 2009 – 2011 přinesl pro služby sociální prevence v ORP Otrokovice 26,075 mil. Kč. Tento příjem ještě přetrval v roce 2011, avšak od začátku roku 2012 do pololetí pokračuje projekt pouze v AD Samaritán. Další pokračování individuálního projektu ZK a celková finanční alokace pro služby v regionu Otrokovicko jsou značně nejisté. Zlínský kraj se v uplynulých pěti letech podílel na celkových nákladech sociálních služeb na Otrokovicku cca 1 %. V souvislosti s realizací IP ZK se snížila dotace od MPSV. Podíl ostatních zdrojů financování se změnil jen nepatrně. Největším plátcem zůstávají uživatelé sociálních služeb s celkovým podílem cca 50 % na službách, které jsou placené. Mezi různými typy placených služeb je však značný rozdíl, například na příjmech Azylového domu Samaritán se uživatelé v roce 2010 podíleli 22 %, ve stejném roce se na příjmech Charitního domova pro seniory Charity sv. Anežky uživatelé podíleli 54,2 % a podíl příjmů od uživatelů Domova se zvláštním režimem SENIOR Otrokovice je dokonce 61 % z celkových příjmů služby. Více než 4 % z celkových příjmů tvoří příjmy z vlastní činnosti, např. fundraisingových aktivit. Zatímco ve vyspělých zemích západní Evropy jsou tyto finance používány pro rozvoj služeb a pro zajištění nadstandardních aktivit včetně např. podpory sociálního podnikání a zaměstnávání znevýhodněných osob, v ČR musí být tyto příjmy použity na pokrytí běžných nákladů sociálních služeb.

Tab. 16 Průměrný počet přepočtených úvazků pracovníků poskytovatelů sociálních služeb ve Zlínském kraji v letech 2009 – 2011 dle kategorie pracovního zařazení

Pracovníci v sociálních službách	podíl průměrného počtu přepočtených úvazků na celkovém počtu v %		
	2009	2010	2011
Celkem v přímé péči	67	69	69
Celkem ostatní pracovníci	33	31	31
Celkem průměrný počet přepočtených úvazků (v absolutních číslech)	3 783	3970	4094

Tab. 17 Počet pracovních úvazků v sociálních službách na Otrokovicku

Pracovníci v sociálních službách	2009	2010	2011
Celkem	284	318,67	322,6
Z toho v přímé péči	192,4	207,9	215,4
Podíl pracovníků v přímé péči v %	67,7	65,2	66,7

Největší položkou v nákladech sociálních služeb bývají osobní náklady. Počet pracovníků v přímé péči v poměru k počtu uživatelů spoluurčuje kvalitu sociální služby. Z ekonomického hlediska je zajímavé sledovat podíl pracovníků v přímé péči a ostatních pracovníků poskytovatelů sociálních služeb. Jak vyplývá z následující tabulky, zatímco se ve Zlínském kraji poměr pracovníků v přímé péči vůči dalším zaměstnancům poskytovatelů sociálních služeb mezi lety 2009 a 2011 zvýšil o 2 %, na Otrokovicku po mírném nárůstu v roce 2010 zůstal prakticky stejný. Na Otrokovicku se počet úvazků pracovníků poskytovatelů sociálních služeb zvýšil mezi lety 2009 a 2011 o 38,67. Poměr mezi

pracovníky v přímé péči a ostatními zaměstnanci poskytovatelů je třeba nadále sledovat. Faktem je, že dochází k nárůstu administrativní zátěže poskytování sociálních služeb a byly také prováděny změny a reorganizace některých sociálních služeb, což jsou možné příčiny meziročních výkyvů.

Tab. 18 Ekonomické údaje terénních služeb (pečovatelské služby) v roce 2009

Poskytovatel	náklady na službu celkem v tis. Kč	náklady na jednoho uživatele/rok v tis. Kč	počet uživatelů	počet pracovníků	počet pracovníků v přímé péči	průměrná roční úhrada od uživatele v tis. Kč	počet uživatelů na jednoho pracovníka v přímé péči
<i>Průměr ČR</i>	1 903 000	16,6	114 364			5,1	
<i>Průměr Zlínský kraj</i>	106 902,7	17	6 286		300,63	6,3	20,91
Charitní pečovatelská služba	1 283,9	32,9	39	3,28	2,85	10,4	4,2
PS SENIOR Otrokovice*	3 154,1	34,3	92	6,7	5,7	16	16
DPS Pohořelice	1 575	63	25	3	3	21	8,33
PS Napajedla	2 118,3	17,4	122	7,4	5	9,3	24,4
PS ČČK Zlín	78	4,6	17	0,45	0,45	0,4	37,8
PS Spytihněv	257,5	64,4	4	0,8	0,5	10,9	8

Pozn.: * Náklady jsou vysoké z důvodu evidence finančních toků – do nákladů i příjmů je započítána hodnota nakupované stravy za cca 1 mil. Kč.

Tab. 19 Ekonomické údaje terénních služeb (pečovatelské služby) v roce 2010

Poskytovatel	náklady na službu celkem v tis. Kč	náklady na jednoho uživatele/rok v tis. Kč	počet uživatelů	počet pracovníků	počet pracovníků v přímé péči	průměrná roční úhrada od uživatele v tis. Kč	počet uživatelů na jednoho pracovníka v přímé péči
<i>Průměr ČR</i>	198 400	17,5	113 238			5,3	
<i>Průměr Zlínský kraj</i>	112 602,2	18,2	6 178		294,67	6,6	20,97
Charitní pečovatelská služba	1 410,9	34,4	41	3,17	2,75	9,4	4,4
PS SENIOR Otrokovice*	3 107,8	33,8	92	7	5,4	18,1	17,1
DPS Pohořelice	1 557	62,3	25	3	3	21,4	8,3
PS Napajedla	2 095,6	16,6	126	7,4	5	9	25,2
PS ČČK Zlín	71,6	3,8	19	0,35	0,35	1,3	54,3
PS Spytihněv	332,7	83,2	4	0,9	0,5	10,3	8
PS Kroměříž	861,8	20,5	42	3,35	3	6,9	14

Pozn.: * Náklady jsou vysoké z důvodu evidence finančních toků – do nákladů i příjmů je započítána hodnota nakupované stravy za cca 1 mil. Kč.

Tab. 20 Ekonomické údaje terénních služeb (pečovatelské služby) v roce 2011

Poskytovatel	náklady na službu celkem v tis. Kč	náklady na 1 uživatele/rok v tis. Kč	počet uživatelů	počet pracovníků	počet pracovníků v přímé péči	průměrná roční úhrada od uživatele v tis. Kč	počet uživatelů na 1 pracovníka v přímé péči
<i>Průměr ČR – údaje za rok 2011 aktuálně nejsou k dispozici</i>							
<i>průměr Zlínský kraj</i>	<i>119 316</i>	<i>19,2</i>	<i>6185</i>		<i>303,61</i>	<i>10,1</i>	<i>20,37</i>
Charitní pečovatelská služba	1 292,8	31,5	41	3,5	2,7	7,7	15,2
PS SENIOR Otrokovice*	3 336	36,3	92	7	5,4	18,7	17
DPS Pohořelice	1 548	61,9	25	3	3	23,2	8,3
PS Napajedla	2 235,5	16,9	132	7,4	5	8,5	26,4
PS ČČK Zlín	136	22,6	6	0,5	0,45	4,8	13,3
PS Spytihněv	250	62,5	4	0,6	0,3	10,4	13,3
PS Kroměříž	1 077	25,6	42	3,4	3	9,3	14

Pozn.: * Náklady jsou vysoké z důvodu evidence evidence finančních toků – do nákladů i příjmů je započítána hodnota nakupované stravy za cca 1 mil. Kč.

Výsledky celostátní a z regionu Otrokovicko jsou rozdílné. S velkou pravděpodobností je to dáno relativně vysokým podílem osob, které vyžadují intenzivnější péči.

Tab. 21 Ostatní terénní služby v roce 2009, 2010 a 2011

Název služby	Průměrné náklady na 1 uživatele za rok v tis. Kč			Průměrná úhrada od 1 uživatele za rok v tis. Kč			Podíl úhrady uživatele na příjmech služby v %		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Terénní služba rodinám s dětmi – Charita sv. Anežky Otr.	40,7	47,3	45,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Osobní asistence – Podané ruce o.s. – Projekt OsA	1,4	23,8	34,5	1,0	13,2	14,2	84,2	53,1	44,9
Převážná služba – „HANDICAP (?)“ Zlín	26,9	27,4	27,8	8,5	7,7	9,1	48,5	39,0	46,4

Tab. 22 Ambulantní služby na Otrokovicku v letech 2009, 2010 a 2011

Název služby	Průměrné neinvestiční výdaje na 1 místo/rok v tis. Kč			Průměrná úhrada od uživatele na 1 místo/rok v tis. Kč			Podíl úhrady na 1 místo v %		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Centrum denních služeb SENIOR Otrokovice	77,1	63,1	74,2	4,9	6,5	7,5	6,4	10,3	8,8
Onyx – Kontakt. Centrum	89,1	75,5	73,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Naděje o.s., pobočka Otrokovice – Denní stac.	114,3	151,2	143,9	22,8	44,8	51,5	21,2	31,5	37,0

Tento dokument vznikl v rámci projektu Podpora trvalé udržitelnosti, dostupnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Unie Kompas – NZDM Šlikr	44,8	94,9	49,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CZP ZK – odborné sociální poradenství	1,4	1,2	1,2	0	0	0	0,0	0,0	0,0

Tab. 23 Průměrné náklady na pobytové služby a úhrady uživatelů v ČR v roce 2009 a 2010

Druh služby	Průměrné neinvestiční výdaje na 1 místo/rok v tis. Kč		Průměrná úhrada od uživatele na 1 místo/rok v tis. Kč		Podíl úhrady uživatele na 1 místo v %	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Česká republika						
Domovy pro seniory	250	260	134	137	53,6	52,7
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	347	344	143	148	41,2	43
Domovy se zvláštním režimem	291	305	151	153	51,9	50,2

Tab. 24 Průměrné náklady a úhrady ve službě domov pro seniory ve Zlínském kraji a na Otrokovicku v roce 2009, 2010 a 2011

Druh služby	Průměrné neinvestiční výdaje na 1 místo/rok v tis. Kč			Průměrná úhrada od uživatele na 1 místo/rok v tis. Kč			Podíl úhrady uživatele na 1 místo v %		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Zlínský kraj a Otrokovicko									
Domovy pro seniory ve Zlínském kraji	240,9	243,6	252,2	131,6	127,9	131,1	54,6	52,5	52
Domovy pro seniory na Otrokovicku	252,3	279,13	274,4	143	156,97	164,3	56,6	56,24	59,9
Jednotliví poskytovatelé									
Charitní domov Otrokovice - domov pro seniory	282,42	295,40	305,5	158,97	158,85	163,5	55,7	54,2	53,5
Domov pro seniory Napajedla	246,73	286,79	278	155,30	168,04	165,4	62,94	58,34	59,5
Domov pro seniory SENIOR B Otrokovice	170,14	185,22	180,5	88,94	108,80	126,2	53	59	69,9
Domov pro seniory SENIOR C Otrokovice	315,14	362,92	351,6	172,52	197,63	205,4	53	55	58,4
Domov se zvláštním režimem SENIOR Otrokovice	x	337,6	350,4	x	205,9	216,4	x	61	61,7

Pozn.: Služba Domov se zvláštním režimem SENIOR Otrokovice vznikla v roce 2010, proto v tabulce nejsou údaje u této služby za rok 2009.

Mezi lety 2009 a 2011 se průběžně zvyšuje podíl plateb uživatelů na příjmech většiny pobytových sociálních služeb. Zároveň s tím se průběžně zvyšují také náklady. V tabulce jsou uvedeny náklady na lůžko v jednotlivých službách.

Tab. 25 Srovnání vývoje nákladů na 1 místo v domovech pro seniory v letech 2009, 2010 a 2011

Území	Vývoj nákladů na 1 místo v domech pro seniory v tis. Kč			
	2009	2010	2011	Rozdíl
Česká republika	250	260	-	
Zlínský kraj	240	243	252	+ 12
Otrokovicko	252	279	274	+ 22

Průměrná výše nákladů se odvíjí nejen od nákladů na provoz rozdílně velkých zařízení, ale také dle množství potřebné péče pro uživatele. V zařízeních, kde je více uživatelů potřebujících intenzivnější péči, jsou také vyšší náklady. Tím, že do nově zřízeného domova pro seniory byli přijati uživatelé, kteří v něm i nadále žijí, avšak zhoršuje se jejich zdravotní stav, stoupají i průměrné náklady na jedno lůžko. Projevuje se také sociální a zároveň ekonomická nutnost přijímat do pobytových zařízení uživatele s velkou potřebou péče, kteří zároveň přinášejí vysoké příspěvky na péči.

Tab. 26 Průměrné náklady a úhrady v dalších pobytových službách na Otrokovicku v roce 2009, 2010 a 2011 v tis. Kč a srovnání s průměrem ve Zlínském kraji

Název služby	Průměrné neinvestiční výdaje na 1 místo v tis. Kč			Průměrná úhrada od obyvatele na 1 místo v tis. Kč			Podíl úhrady na 1 místo v %		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Nový domov Otrokovice	435,1	564,9	601,3	45,4	42,6	44,8	10,4	7,5	7,5
Zlínský kraj (ZK) – azylové domy pro rodiny s dětmi	350,7	424	424,5	16,3	14	15,4	4,6	3,3	3,6
Služby pro lidi bez domova Samaritán (azylový dům)	120,4	140,2	134,1	29,1	30,9	24,4	24,1	22,0	18,2
ZK – azylové domy	115,5	129,1	133,2	12,1	12,2	10,13	10,5	9,5	7,6
Služby pro lidi bez domova Samaritán (noclehárna)	56,7	59,5	64,9	3,9	3,5	3,4	6,8	5,9	5,5
ZK – noclehárny (průměr)	68,3	57,8	66,2	1	1,1	1	1,5	1,9	1,5
Naděje o.s., pobočka Otrokovice – chráněné bydlení	115,6	120,8	132,0	74,5	74,5	74	70,5	67,5	61,8
ZK - chráněné bydlení (průměr)	105,1	110,1	106,7	48,3	60,3	62,4	46	54,8	58,4

Naděje o.s., pobočka Otrokovice – týdenní stacionář	247,7	254,9	266	105,3	112,6	98,5	46,4	49,2	43,4
ZK – týdenní stacionář (průměr)	207,3	213	240,2	88,9	93,4	98	42,9	43,9	40,8
Naděje o.s., pobočka Otrokovice – domov pro osoby se zdrav. postižením	351,9	372,3	387,7	166,4	177,9	181,5	47,5	50,4	48,8
ZK – domovy pro osoby se zdrav. postižením (průměr)	291,6	304,6	298,2	150	162,2	166,5	51,4	53,3	55,8

Ostatní pobytové služby mezi sebou nelze porovnávat, jelikož pracují s odlišnými cílovými skupinami uživatelů i v různých režimech a s různou intenzitou poskytované péče či podpory. Údaje o těchto sociálních službách jsou však sledovány a budou posuzovány z hlediska časové řady. To samé platí i o dalších poskytovaných ambulancích a terénních službách.

3.3 Předpoklad financování sociálních služeb ve Zlínském kraji na období 2012 – 2014

Zdroj: Akční plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2013

3.3.1 Náklady v letech 2012 – 2014

2012

Předpokládaná výše nákladů v roce 2012 byla nastavena na základě skutečnosti v roce 2011 snížené o náklady připadající na zrušené sociální služby (zejm. chráněná bydlení převedená z bývalých domovů – penzionů pro důchodce) a stávající sociální služby, které nebyly do Akčního plánu 2012 zařazeny. Po tomto odečtu byla zbývající část nákladů roku 2011 v souladu se stanovenou strategií navýšena o 3 % (zejména inflace, nové služby zařazené již v akčním plánu 2012 do stávající sítě). Po těchto úpravách činí v souhrnu meziroční nárůst nákladů 2012 / 2011 - 0,14 %. Náklady na zrušené a nezařazené sociální služby činily v souhrnu cca 47 025 tisíc Kč. S tímto objemem nákladů je kalkulováno jako s rezervou, v jejíž výši by bylo možno zahrnout do sítě sociálních služeb a následně financovat část sociálních služeb, které jsou uvedeny v Kategorii B – rozvojové záměry pro období 2013 – 2014.

2013

Meziroční změna nákladů 2013 / 2012 - činí 4 % (zejména inflace, rozvoj), což je o 1 % více, než činil původní předpoklad. Důvodem navýšení je očekávané zapojení poloviny výše uvedené rezervy nákladů ze zrušených a nezařazených služeb v souvislosti s realizací části rozvojových záměrů uvedených v kategorii B.

2014

Výše nákladů pro rok 2014 byla nastavena stejným způsobem jako pro rok 2013, jelikož je předpokládána realizace zbylé části rozvojových záměrů uvedených v kategorii B, a tím pádem bude zapojena i druhá polovina výše uvedené „rezervy nákladů“ ze zrušených a nezařazených služeb. Na základě provedených aktualizací je předpokládáno, že náklady na sociální služby ve Zlínském kraji

budou na konci roku 2014 nižší o 20 672 tisíc Kč (1 %), než činil původní kvalifikovaný odhad uvedený ve střednědobém plánu – obecné části.

3.3.2 Zdroje financování v letech 2012 – 2014

Zdroje financování bylo nutno v rámci finančního výhledu upravit nejen na základě předpokládané změny vývoje nákladů v jednotlivých letech popsané výše, ale také na základě skutečnosti roku 2011. Dále byly aktualizovány hodnoty u dotace MPSV a ZK (bez IP) v roce 2012, a to podle aktuálních dat získaných k 31. 3. 2012. I přes tyto změny byl původně nastavený procentuální podíl jednotlivých zdrojů na celkových nákladech financování v daných letech nastavený ve střednědobém plánu – obecné části v zásadě nezměněn (změny se pohybovaly v rozmezí snížení či zvýšení o 1 %). Výjimku tvoří státní rozpočet (MPSV). Tento zdroj bude v letech 2013 – 2014 doplněn částečně individuálním projektem, ze kterého budou financovány vybrané typy služeb sociální prevence.

MPSV – pro rok 2012 je výše zdroje nastavena podle skutečnosti k 31. 3. 2012. Tuto hodnotu je nutno ale navýšit o částku ve výši 89 472 tisíc Kč, což jsou předpokládané chybějící zdroje v roce 2012. V dalších letech je předpokládáno snížení předpokládaného procentuálního podílu tohoto zdroje na celkových nákladech o cca 2 %, a to z důvodu předpokládané realizace individuálního projektu na služby sociální prevence.

Zlínský kraj (bez IP) – pro rok 2012 byly hodnoty upraveny dle schváleného rozpočtu ZK na rok 2012 k 31. 3. 2012 a hodnoty pro rok 2013 – 2014 dle Úpravy č. 1 Rozpočtového výhledu Zlínského kraje na roky 2012 - 2015. I po těchto aktualizacích odpovídá procentuální podíl podpory z rozpočtu ZK na celkových nákladech nastavenému předpokladu, v roce 2012 činí 3 % (navýšení díky zapojení úspory z roku 2011) a v dalších letech 2 %.

Individuální projekt – v roce 2012 je hodnota aktualizována dle předpokladu poskytovatelů a jedná se o částku, která bude vyplacena ještě v rámci stávajícího individuálního projektu. Na základě dalšího vývoje situace lze předpokládat, že v roce 2013 a 2014 bude zahájena realizace dalšího individuálního projektu zaměřeného na zajištění služeb sociální prevence, i když ve značně nižším objemu, než tomu bylo v letech 2009 – 2012. Je plánováno, že v roce 2013 a 2014 budou podpořeny vybrané typy služeb sociální prevence z tohoto zdroje každoročně ve výši cca 45 000 tisíc Kč, což představuje cca 2 % podíl na financování celkových nákladů .

Obce – zrušené a nezařazené služby budou mít za následek snížení podpory z tohoto zdroje v roce 2012 oproti roku 2011, a to i přesto, že u zbývajících sociálních služeb je předpokládán 3 % nárůst nákladů (inflace, rozvoj). V dalších letech je předpokládán meziroční nárůst ve výši 4 %, který odpovídá předpokládanému vývoji nákladů. Procentuální podíl dotace je zachován dle původního předpokladu a činí 4 % z celkového objemu předpokládaných nákladů.

Uživatelé – i u tohoto zdroje se projeví v roce 2012 zrušené a nezařazené služby, které by měly způsobit oproti roku 2011 nepatrný pokles výše úhrad, a to i přesto, že u zbývajících sociálních služeb je předpokládán 3 % nárůst (původně plánovaný předpoklad meziročního nárůstu ve výši 4 % byl snížen na 3 % z důvodu vývoje skutečnosti v roce 2011, což mělo za následek nepatrné snížení procentuálního podílu tohoto zdroje na celkových nákladech o 1 % a jeho výše bude činit 51 %). V dalších letech je předpokládán meziroční nárůst ve výši 4 %, který by měl zohlednit realizaci rozvojových opatření.

Fondy zdravotních pojišťoven – i přesto, že skutečný meziroční nárůst úhrad z fondů zdravotních pojišťoven 2011/2010 byl vyšší než původní předpoklad (nárůst o 19 %), je zachován v roce 2012 (po odečtu úhrad z fondů zdravotních pojišťoven za zrušené či nezařazené služby) původní předpoklad meziročního nárůstu ve výši 3 %, přičemž ale díky skutečnosti roku 2011 dochází k navýšení procentuálního podílu tohoto zdroje na celkových nákladech o 1 %, tzn. na 5 %. Důvodem zachování původního předpokládaného meziročního nárůstu ve výši 3 % je skutečnost, že poskytovatelé sociálních služeb signalizují v průběhu roku 2012 vzrůstající problémy s propáčením zdravotních výkonů ze strany zdravotních pojišťoven. V dalších letech je předpokládán meziroční nárůst ve výši 4 %, který by měl zohlednit realizaci rozvojových opatření, přičemž procentuální podíl tohoto zdroje na celkových nákladech zůstává zachován a činí 5 %.

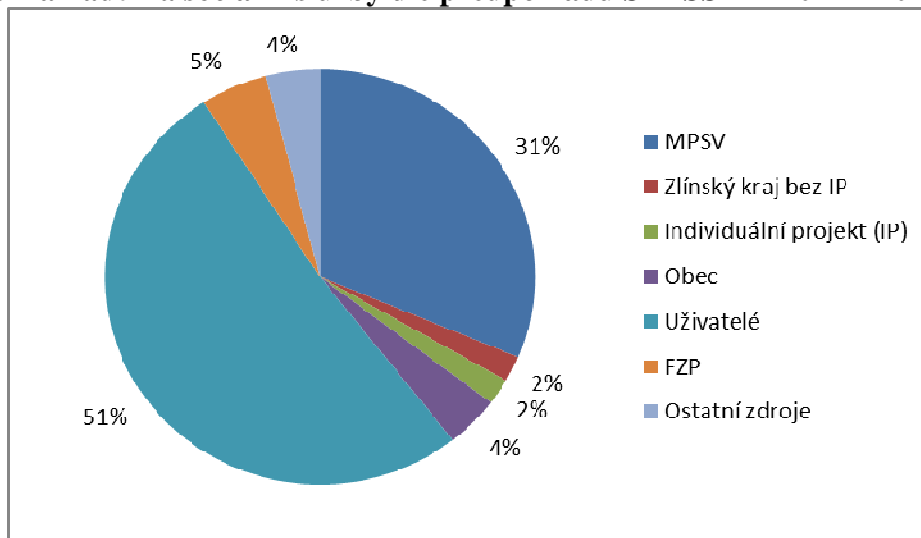
Tento předpoklad se však dostává do rozporu s realitou, neboť od ledna 2012 dochází k velké regulaci úhrad od zdravotních pojišťoven, což bude pro všechny poskytovatele znamenat až 30% propad příjmů oproti předchozím rokům. (Zdroj: Přípomínky poskytovatelů sociálních služeb v rámci připomínkového řízení dokumentu Komunitní plán sociálních služeb na období 2013 – 2015.)

Ostatní zdroje – zde je obdobná situace jako u fondů zdravotních pojišťoven. I přes skutečný meziroční nárůst 2010/2011 ve výši 12 % je zachován po odečtu těchto zdrojů za zrušené či nezařazené služby v roce 2012 původní předpoklad meziročního nárůstu ve výši 1 %. Důvodem je pokračující ekonomická situace a nelze počítat s tím, že tyto zdroje by významně posilovaly. Díky vývoji tohoto ukazatele v roce 2011 dochází taktéž k navýšení procentuálního podílu tohoto zdroje na celkových nákladech o 1 %. V dalších letech je předpokládán meziroční nárůst ve výši 2 %, který by měl zohlednit realizaci rozvojových opatření, přičemž procentuální podíl tohoto zdroje na celkových nákladech zůstává zachován a činí 5 %.

Tab. 27 Skutečná výše nákladů a zdrojů financování sociálních služeb v letech 2007 – 2010 a předpokládaná výše nákladů a zdrojů financování sociálních služeb ve Zlínském kraji v letech 2011 – 2014 (v tis. Kč)

Zdroj financování	Skutečnost					Předpoklad		
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MPSV	517 352	531 652	504 175	479 749	446 791	440 310	537 844	567 223
Zlínský kraj bez IP	9 735	23 281	15 667	13 630	13 027	45 645	38 070	38 070
Individuální projekt (IP)	0	0	15 515	103 437	113 230	16 273	45 000	45 000
Obec	60 473	59 302	65 802	63 752	65 338	64 913	67 509	70 209
Uživatelé	557 604	704 925	777 873	854 254	874 719	867 619	904 927	944 020
FZP	22 766	38 392	71 468	74 545	88 997	90 397	94 013	97 774
Ostatní zdroje	81 181	76 825	78 046	72 305	81 187	78 372	79 940	81 538
Chybějící zdroje/ztráta	0	0	1 266	3 853	7 427	89 472	0	0
Zdroje celkem	1 249 112	1 434 377	1 528 546	1 661 672	1 683 289	1 693 001	1 767 303	1 843 834
Náklady celkem	1 225 520	1 430 480	1 529 812	1 665 525	1 690 716	1 693 001	1 767 303	1 843 834
Meziroční změna nákladů	X	17 %	7 %	9 %	1,51 %	0,14 %	4 %	4 %

Zdroj: SPRSS ZK 2012-2014

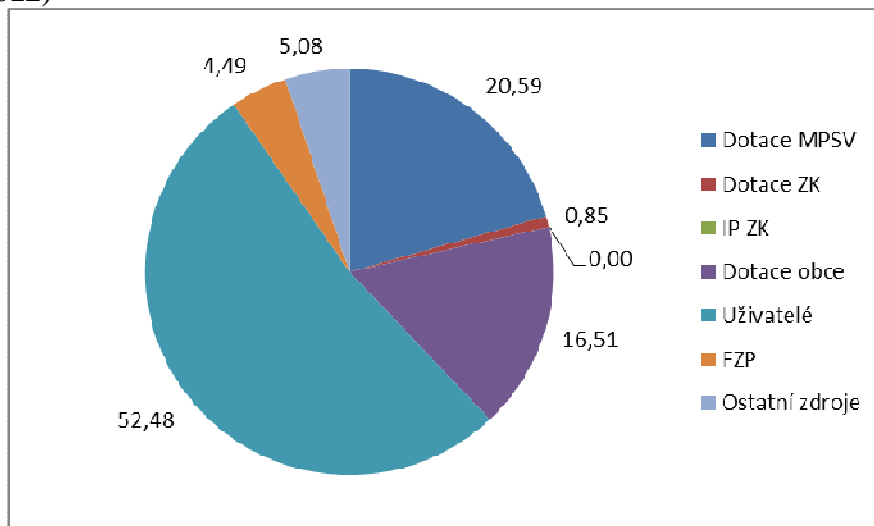
Graf 8 Pokrytí nákladů na sociální služby dle předpokladu SPRSS ZK 2012 – 2014 (v %)

3.4 Financování sociálních služeb v roce 2012

3.4.1 Skutečnost financování sociálních služeb na Otrokovicku v roce 2012

Dle předpokladu Zlínského kraje mělo být rozložení podílu financování mezi jednotlivými úrovněmi veřejné správy takové, že dotace MPSV pokryje 26 %, Zlínský kraj 2,7 %, IP ZK 0,96 %, obce 3,83 %, uživatelé 51,25 %, fondy zdravotních pojišťoven 5,34 % a ostatní zdroje 4,19 %.

Jak je patrné z následujícího grafu, je realita na Otrokovicku zcela jiná. MPSV se na financování sociálních služeb bude podílet pouze 20,59 %, Zlínský kraj 0,85 % a obce na Otrokovicku hradí 16,51 % (údaje k 31. 3. 2012). Při stanovení podílu úhrad uživatelů a fondů zdravotních pojišťoven vycházíme z původního předpokladu Zlínského kraje. Ostatní zdroje financování, za předpokladu pokrytí 100 % nákladů sociálních služeb tvoří 5 %. Individuální projekt Zlínského kraje, ze kterého měly být podporovány služby sociální prevence, skončil – s výjimkami – s koncem roku 2011 a jeho pokračování na Otrokovicku je nejisté, každopádně dle aktuálních informací nezačne dříve než v posledním čtvrtletí roku 2012. Jeho podíl zatím do grafu č.9 není zařazen, protože ještě nejsou známy alokace na jednotlivé služby.

Graf 9 Skutečný podíl financování sociálních služeb na Otrokovicku v roce 2012 (v %, k 31. 3. 2012)

3.4.2 Podíly veřejných rozpočtů na financování sociálních služeb

Obce a poskytovatelé sociálních služeb na Otrokovicku se v r. 2012 museli vyrovnávat s výrazným nesouladem mezi mírou podpory ze strany MPSV a ze strany Zlínského kraje předpokládanou v SPRSS ZK a skutečností. Podíl financí ze státního rozpočtu a z rozpočtu Zlínského kraje je výrazně nižší. **Konkrétně Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji (SPRSS ZK) původně předpokládal krytí nákladů na sociální služby v roce 2012 ze 32,04 % dotacemi ze státního rozpočtu, z 2,17% dotacemi Zlínského kraje a z 3,84 % dotacemi obcí. Po zjištění skutečného stavu byly tyto hodnoty Zlínským krajem změněny na 26% ze státního rozpočtu, 2,7% ze Zlínského kraje a 3,83% z rozpočtů obcí. Podle údajů známých v březnu 2012 jsou pro krytí nákladů na sociální služby v ORP Otrokovice vyčleněny finance ve výši 20,59 % ze státního rozpočtu, 0,85 % ze Zlínského kraje a 16,51% tvoří vyčleněné dotace z obecních rozpočtů (viz následující tabulka).**

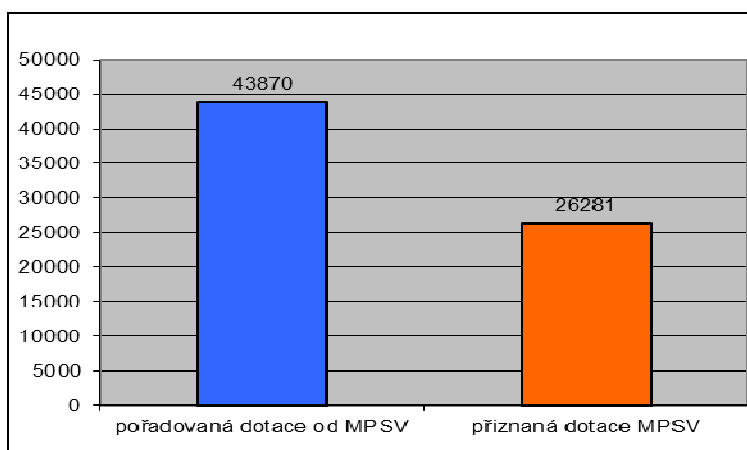
Tab. 28 Předpoklad a skutečnost krytí nákladů na sociální služby v ORP Otrokovice v roce 2012

Subjekt poskytující dotaci sociálním službám v ORP Otrokovice	Předpoklad podílu krytí nákladů v %	Dosud vyčleněné prostředky dle podílu na krytí nákladů v % (k 14.3.2012)	Dosud vyčleněné prostředky v tis. Kč (k 14.3.2012)
MPSV	26,01	20,59	26 281
Zlínský kraj	2,7	0,85	1 088
Obce ORP Otrokovice	3,83	16,51	21 073
Celkem	30,77	38,03	48 442

3.4.3 Výše „schodku“ ve financování sociálních služeb

MPSV v přípravě rozpočtu na rok 2012 výrazně podcenilo situaci. Nejen, že zajistilo nedostatečný finanční objem na financování sociálních služeb, ale nezajistilo ani pokračování individuálních projektů, které zajišťovaly finance pro služby sociální prevence z evropských fondů. Z toho vyplynul výrazný rozdíl mezi požadovanými a přiznanými dotacemi na sociální služby (na některé služby MPSV přiznalo i méně než 10% požadované dotace, některé služby nebyly podpořeny vůbec). **Konkrétně v ORP Otrokovice činil rozdíl mezi požadovanými a přiznanými dotacemi 17,589 mil. Kč, tj. bylo přiznáno 60 % požadovaných dotací.**

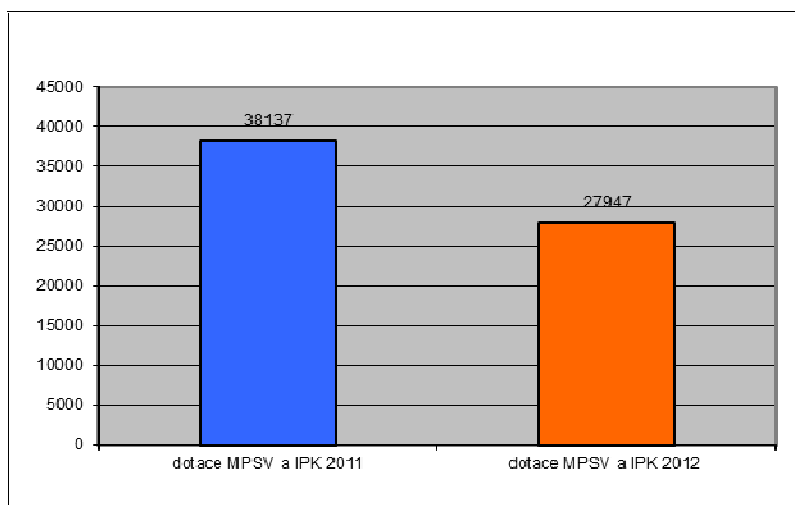
Graf 10 Požadované a přiznané dotace na sociální služby v ORP Otrokovice ze státního rozpočtu na rok 2012 (v tis. Kč, k 31. 3. 2012)

Návazně MPSV odmítlo požadavek Zlínského kraje na přiměřené navýšení dotací. V takto nastolené situaci odmítl Zlínský kraj s MPSV dále vyjednávat. Několik poskytovatelů služeb sociální prevence v Otrokovicích se ocitlo před rozhodnutím, zda okamžitě zrušit službu, ostatní zahájili rok mimořádnými úspornými opatřeními, aby – i když v silně omezeném režimu – zajistili další fungování služby. Úsporná opatření obnášejí např. zastavení oprav a údržby, snížení platů či úvazků personálu, propouštění, zastavení vytápění některých prostor (např. chodeb), omezení některých činností či částečné omezení provozní doby. Není určité potřeba zdůrazňovat, že rušení a omezení služeb se odrazí v první řadě na uživatelích a jejich rodinách, mnohdy by mohlo dojít k neřešitelným situacím či k ohrožení života a zdraví uživatelů služeb. Kromě výše uvedeného zasahuje dále do provozu sociálních služeb zdražování vstupů v důsledku inflace, zvyšování sazby DPH, zdražování energií, omezování plateb zdravotních pojišťoven apod.

Konkrétně u sociálních služeb na Otrokovicku je celkový rozpočet na rok 2012 o 5,73 mil. Kč nižší než skutečné náklady v r. 2011. V souvislosti s nejistotou financování sociálních služeb z IP ZK upravili totiž poskytovatelé požadavek na dotaci úsporami na provozních nákladech a došlo tedy ke snížení celkového rozpočtu na sociální služby v ORP Otrokovice. Celkové dotace na tyto služby ze státního rozpočtu a individuálního projektu Zlínského kraje poklesly meziročně o 10,19 mil. Kč. Tento nesystémový krok znamená značné zhoršení kvality služeb a výraznou eliminaci zejména služeb sociální prevence. Můžeme očekávat zhoršení sociálního statutu osob ohrožených sociálním vyloučením a nárůst negativních dopadů sociálně patologického chování osob, kterým se poskytovatelé nebudou moci věnovat dostatečně intenzivně.

Graf 11 Poskytnuté dotace ze státního rozpočtu a z evropských fondů v roce 2011 a 2012 (v tis. Kč)

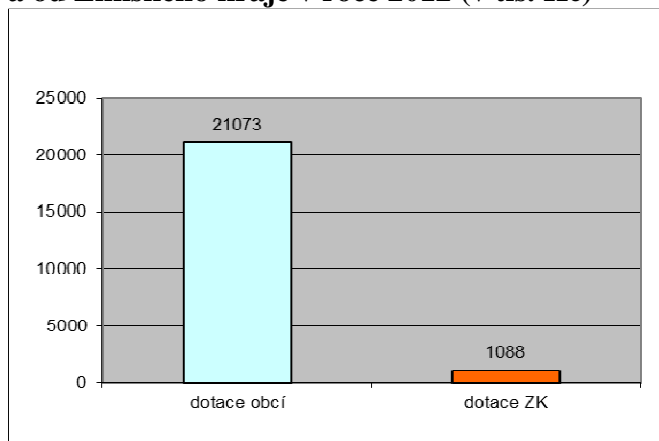
3.4.4 Dofinancování sociálních služeb ze strany obcí a Zlínského kraje

Mimořádně odpovědně přistoupila k vážné situaci začátkem roku 2012 města a obce otrokovického regionu. Aby mohly být zachovány všechny potřebné sociální služby a aby byl dopad na uživatele sociálních služeb co nejmenší, **zvýšil se meziroční příspěvek na sociální služby z obecních rozpočtů na Otrokovicku o 6,17 mil. Kč - konkrétně z 14,751 mil. Kč v roce 2011 na 21,073 mil. Kč v roce 2012. Z toho 19,109 mil. Kč představují finanční příspěvky z rozpočtu města Otrokovice.** To pomohlo vyřešit akutní situaci a zachránit služby ohrožené zánikem.

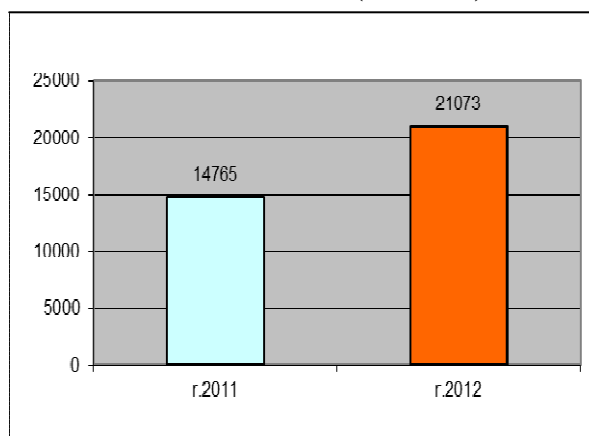
Pozitivně v této situaci zareagoval také **Zlínský kraj** – Zastupitelstvo Zlínského kraje schválilo na svém jednání dne 14. 3. 2012 **zvýšení příspěvku ze svého rozpočtu na sociální služby v ORP Otrokovice ze 486 tis. Kč v roce 2011 na 1,088 mil. Kč v roce 2012.** Tato dotace je určena pouze pro některé sociální služby. Tento krok znamená také zvýšení poměru k dotacím poskytovaným

z obcí. V roce 2011 odpovídal příspěvek z rozpočtu Zlínského kraje 3,29 % částky, kterou poskytly obce. V roce 2012 je to již 5,16 %. V celkovém objemu financí to je však stále pouze 0,85 % z celkových nákladů na sociální služby v ORP Otrokovice (127,645 mil. Kč). Dle podkladů MPSV je průměr financování sociálních služeb z krajských rozpočtů cca 6,5 %. Zlínský kraj se tedy podílí výrazně méně.

Graf 12 Srovnání poskytnuté dotace od obcí a od Zlínského kraje v roce 2012 (v tis. Kč)

Graf 13 Poskytnuté dotace od obcí v roce 2011 a 2012 (v tis. Kč)

3.5 Udržitelnost sociálních služeb na Otrokovicku

Na začátku roku 2012 vznikla mimořádně nepříznivá situace ve financování sociálních služeb, a to jednak v důsledku nedostatečné výše dotací ze státního rozpočtu a jednak v důsledku nenavazujícího projektu na financování služeb sociální prevence z evropských fondů. Tato situace přinutila realizátory KPSS na ni reagovat a začít připravovat rámcová opatření k udržitelnosti a stabilizaci služeb na Otrokovicku, která by pomáhala vyrovnat se s podobnou situací. Lze se totiž oprávněně domnívat, že se nejedná o přechodnou záležitost roku 2012, ale přinejmenším o trend několika nejbližších let. Rámcová opatření zohlední možnost zachování jednotlivých služeb z různých hledisek – potřeby a jedinečnosti služby, cílové skupiny, chybějících zdrojů, možností dofinancování z veřejných rozpočtů, dostupnosti „náhradních“ (a levnějších) služeb apod. Konkrétní situaci v jednotlivých letech budou řešit Akční plány a v návaznosti na aktuálně dostupné zdroje budou upřesňovat opatření k udržitelnosti a stabilizaci služeb pro daný rok. Realizace stanovených opatření bude v kompetenci místních samospráv a poskytovatelů.

Kromě opatření k udržitelnosti a stabilizaci služeb je také nutné najít cesty k naplňování zákonných povinností státu, kraje a obcí v oblasti zabezpečení sociálních služeb pro občany regionu. Základem je fungující vzájemná komunikace mezi všemi zúčastněnými – poskytovateli, obcemi, krajem, ministerstvem. K tématům vzájemné komunikace by měly patřit zejména:

- Financování
- Hodnocení sociálních služeb
- Informace a jejich sdílení
- Společný a koordinovaný postup
- Systémovost

Obce na Otrokovicku společně s poskytovateli sociálních služeb a uživateli sociálních služeb se budou vzájemnou komunikací se Zlínským krajem snažit předejít opakování situace z počátku roku 2012.

Otrokovicko chce být aktivní, mít včas relevantní informace a chce prosazovat jasně dané podmínky a konkrétní procentuální rozložení finančních zdrojů. Na základě získaných vstupů pak připraví ve shodě všech účastníků procesu KPSS krizový plán s cílem minimalizovat dopady na uživatele sociálních služeb.

4 STRATEGICKÁ ČÁST

4.1 Vize sociálních služeb na Otrokovicku v roce 2020

Obyvatelé všech obcí na Otrokovicku mají zabezpečeny kvalitní sociální a návazné služby v souladu se svými potřebami. Služby zajišťují těmto osobám potřebnou podporu a péči, pocit jistoty, bezpečí a integraci do společenského prostředí. Dále zajišťují podporu a pomoc osobám pečujícím o osoby blízké.

Tato vize je v souladu s vizí a cíli sociálních služeb Zlínského kraje (ze SPRSS ZK pro období 2012 – 2014):

4.1.1 Vize sociálních služeb ve Zlínském kraji v roce 2020

Efektivní, kvalitní a dostupné sociální služby poskytované ve Zlínském kraji osobám v nepříznivé životní situaci s cílem zabránění jejich sociálnímu vyloučení a podporující co nejvyšší kvalitu života.

4.1.2 Globální cíl pro sociální služby ve Zlínském kraji do roku 2020

Při zohlednění účinného vynakládání veřejných finančních prostředků zajistit osobám v nepříznivé sociální situaci přiměřenou a kvalitní pomoc, která bude vycházet z individuálně určených potřeb osob, bude podporovat rozvoj jejich samostatnosti a motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace. Za klíčová slova byla označena „přiměřená a kvalitní pomoc“.

4.1.3 Specifické cíle pro sociální služby ve Zlínském kraji do roku 2020

- I. Vytvářet a podporovat síť sociálních služeb s ohledem na hospodárnost při vynakládání finančních prostředků.
- II. V souladu s principem subsidiarity podporovat řešení problémů co nejbližší místu, kde vznikají, a prostřednictvím subjektů, které jsou schopny je řešit.
- III. Usilovat o zajištění specializované péče pro specifické skupiny uživatelů sociálních služeb.
- IV. Podporovat vytváření komplexů sociálních služeb ve smyslu vzájemné propojenosti a návaznosti služeb.
- V. Prostřednictvím poskytovaných sociálních služeb podporovat samostatnost a nezávislost osob, preferovat služby poskytované v přirozeném prostředí osob.
- VI. Dosáhnout dobré kvality sociálních služeb a informovanosti o poskytovaných sociálních službách.

4.2 Strategie rozvoje sociálních služeb na Otrokovicku do roku 2015

4.2.1 Strategie rozvoje sociálních služeb na Otrokovicku

Strategie rozvoje sociálních služeb vychází z práce pracovních skupin na formulaci priorit, opatření a jednotlivých projektových záměrů k jejich realizaci. Plán obsahuje stávající služby vycházející z předchozího procesu plánování sociálních služeb, jejichž potřebnost byla v rámci procesu KPSS potvrzena (viz tabulka č. 13 „Přehled sociálních služeb na Otrokovicku“), a nové služby, které na Otrokovicku zcela chybí a je potřeba je zřídit.

Strategická část dokumentu se zabývá nastavením rozvojových cílů, přičemž vycházíme z premisy **zachování stávajících osvědčených služeb jako základního předpokladu dalšího rozvoje**

v sociální oblasti. Ve srovnání s jinými regiony Zlínského kraje se Otrokovicko vyznačuje relativně dobrou dostupností sociálních služeb. Přesto nelze konstatovat úplnou spokojenost s podobou sociálních služeb. Stále existují cílové skupiny, pro které sociální a návazné služby v otrokovickém regionu či ve Zlínském kraji neexistují nebo mají příliš malou kapacitu. Víme o nedostatcích v systému zabezpečování sociálních služeb, které snižují kvalitu sociálních služeb, jako je např. nadměrná administrativa spojená s řízením sociálních služeb i s prací s uživateli. Na Otrokovicku máme snahu o přenos příkladů dobré praxe z ČR i ze zahraničí, abychom podpořili inovaci v poskytování sociálních a návazných služeb. Strategická část dokumentu navrhuje cesty k eliminaci nejzávažnějších, avšak zdaleka ne všech nedostatků, o kterých víme. Rozvoj sociálních služeb je třeba plánovat v souladu s reálnou možností posilovat stávající a zřizovat nové sociální služby, proto se naše strategie koncentruje pouze na to, co je aktuálně nejdůležitější.

Nelze však rezignovat na rozvoj jako takový, neboť rozvoj je život. Je otázkou, zda projektové záměry z Komunitního plánu budou zrealizovány za rok, dva či pět. Je otázkou, zda v souvislosti s vyvíjejícími se potřebami bude realizace některých projektových záměrů za několik let aktuální. To by však nemělo znamenat konec úsilí o lepší podmínky k životu občanů našeho regionu.

Celý sektor sociálních služeb prochází za posledních několik let, a pravděpodobně ještě dlouho bude, významnými změnami, které z lokální úrovně nelze ovlivnit. Úkolem partnerství, které je vytvořeno a společně pracuje na procesu komunitního plánování sociálních služeb, je reagovat na tento vývoj především v zájmu uživatelů sociálních služeb. Právě na místní úrovni se s uživateli sociálních služeb komunikuje a pracuje, a právě obce mají ze zákona odpovědnost za uspokojování potřeb svých obyvatel. Pokud o zájmy uživatelů nebude dbáno na úrovni měst a obcí, nebude o ně dbáno ani na vyšších úrovních veřejné správy.

4.3 Priority, cíle a opatření cílových skupin KPSS

Při realizaci procesu KPSS se zabýváme řadou cílových skupin, a to v rámci činnosti několika pracovních skupin. Pro cílové skupiny senioři, zdravotně postižení a rodiny s dětmi jsou vytvořeny stejnojmenné pracovní skupiny. Problematika cílových skupin drogově závislí a děti mládež ohrožené delikvencí je řešena v pracovní skupině Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy, službami pro lidi bez domova, osoby vracejících se z výkonu trestu odnětí svobody, oběti násilí a nezaměstnané se zabývá pracovní skupina Osoby v krizi a nezaměstnaní. Následující priority jsou definovány dle jednotlivých pracovních skupin v kontextu se jmenovanými cílovými skupinami. Napříč cílovými skupinami jsou řešeny otázky spadající do oblasti systémových priorit, proto jsou vyčleněny zvlášť. Následující údaje nejsou členěny, jak bývá zvykem, na akční plán a zásobník projektů, neboť časové období, na něž je plán tvořen, odpovídá přibližně délce akčního plánu, a také vzhledem k tomu, že byla zvolena nová koncepce definice projektových záměrů, kterým nyní odpovídají opatření uvedená u jednotlivých priorit. Nechybí rovněž popis realizace daných opatření, který definuje způsob, jakým má být konkrétní opatření naplněno, a zároveň dává prostor pro doladění projektového záměru s realizátorem (NNO, p.o., obcí, městem apod.) s ohledem na aktuální kapacitní, finanční, provozní možnosti zajištění a potřeby dané cílové skupiny. Konkrétní definice projektového záměru bude předmětem projednání v příslušné pracovní skupině a v řídicí skupině v rámci pokračujícího procesu KPSS. Součástí prioritních oblastí je i přehled projektových záměrů, které byly vydefinovány v Komunitním plánu sociálních služeb na období 2008 – 2012, nebyly dosud realizovány, ale zůstávají nadále aktuální a jejich realizace je žádoucí.

4.3.1 Přehled priorit

1. Seniori	2. Zdravotně postižení	3. Rodiny s dětmi	4. Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy	5. Osoby v krizi a nezaměstnaní	6. Systémové priority
1.1 Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí uživatelů	2.1 Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí uživatelů	3.1 Rodinné poradenství	4.1 Rozvoj terénních programů a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež	5.1 Bydlení pro osoby bez přístřeší	6.1 Kvalita sociálních služeb
1.2 Aktivizace seniorů	2.2 Zvyšování kapacity pobytových služeb	3.2 Volnočasové aktivity	4.2 Primární prevence	5.2 Hygienická a lékařská pomoc	6.2 Financování sociálních služeb
	2.3 Sociálně aktivizační služby		4.3 Poradenství pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	5.3 Zimní opatření	6.3 Koordinace sociálních služeb
	2.4 Sociálně právní ochrana			5.4 Práce pro osoby bez přístřeší	6.4 Informovanost a osvěta
	2.5 Zaměstnanost a pracovní aktivity osob se zdravotním postižením				6.5 Dobrovolnictví
	2.6 Bezbariérovost				

Seniori

1.1 Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí uživatelů
Cíl: <i>Co nejvíce seniorů zůstává ve svém přirozeném prostředí.</i>
Opatření: 1.1.1 Zachování, respektive rozšíření stávajících terénních služeb. 1.1.2 Dobrovolníci v domácnostech. 1.1.3 Podpora osob pečujících o osoby blízké. 1.1.4 Zvýšená motivace lékařů předepisovat ošetrovatelskou péči v domácím prostředí. 1.1.5 Podpora ambulantních odlehčovacích služeb. 1.1.6 Dostupná individuální doprava pro osoby se sníženou pohyblivostí. 1.1.7 Pomoc na zavolání - „pohotovost pracovníků pečovatelské služby“ (pečovatelská

služba/popř. jiný typ služby by měl svým uživatelům poskytovat služby na zavolání).

Popis situace:

Zajištění a financování sociálních služeb v přirozeném prostředí je prioritou nejen z hlediska naplnění přání uživatelů. Rozvoj terénních sociálních služeb je důležitý také vzhledem k nedostatku finančních prostředků z veřejných rozpočtů, které jsou v ČR určeny na provoz sociálních služeb. Na Otrokovicku jsou terénní sociální služby pro seniory zabezpečovány několika poskytovateli, avšak celkovou kapacitu terénních služeb je potřeba, vzhledem k rostoucí poptávce, stále navyšovat. Současný tlak na efektivitu poskytování sociálních služeb přináší negativní jev, kdy se poskytovatel sociálních služeb soustředí více na množství úkonů a uživatelé pak postrádají bližší sociální kontakt s osobami poskytujícími služby.

K tomu, aby senioři mohli zůstat ve svém přirozeném prostředí, je jim často potřebná péče zajišťována rodinnými příslušníky nebo jinými pečujícími osobami. Jedná se o osoby, které obvykle nemají vzdělání a zkušenosti s poskytováním takové péče. V okamžiku, kdy se sníží míra soběstačnosti osoby, o kterou je pečováno, je u pečujících rodinných příslušníků poptávka po sociálním poradenství a po informacích o tom, jak pečovat. Zejména v případech, kdy péče bývá dlouhodobá, což je psychicky a fyzicky náročné, se pak zvyšuje i poptávka po odlehčovacích službách.

Ošetrovatelská péče patří mezi zdravotnické služby. Je předepisována lékaři a zabezpečována zdravotními sestrami. Rozvoj těchto služeb umožňuje seniorům zůstat ve svém přirozeném prostředí. Jedním z důvodů, proč nejsou služby domácí ošetrovatelské péče více rozvinuty, je nedostatečná informovanost pacientů o nárocích na zajištění odborné péče, např. po propuštění z nemocnice. Lékaři nejsou dostatečně motivováni tuto péči předepisovat a informovat pacienty o této možnosti. Službu mohou zajistit agentury domácí péče, odborné sestry Českého červeného kříže Zlín.

Potřebou některých seniorů na Otrokovicku se sníženou pohyblivostí je dostupná individuální přeprava. Důležitost tohoto typu služby je odůvodněná také nedostatečným pokrytím regionu bezbariérovou veřejnou dopravou. I když město Otrokovice má 99 % spojů bezbariérových, neplatí to pro spoje na trase Otrokovice – Zlín a pro dopravu do menších obcí, z důvodů omezení dostupnosti (zejména finanční) jiných typů individuální přepravy, která je přizpůsobená seniorům.

Priorita reaguje na slabé stránky:

Lidé mají pocit osamocení nebo obavy ze své životní situace.

Málo osobního kontaktu uživatelů s pracovníky přímé péče.

Málo odlehčovacích služeb pro seniory.

Nejsou odlehčovací služby pro osoby nemocné demencí vyžadující zvláštní režim.

Chybí mikrobuses jako sociální taxi.

Projektový záměr z procesu KPSS v letech 2005 – 2010:

Automobil na přepravu vozíčkářů (původně Mikrobuses jako sociální taxi)

Nositel: SENIOR Otrokovice. Projektový záměr byl součástí 1. KP na období 2008-2012.

V současné době jsou podány dvě žádosti o dotaci na zakoupení automobilu, který bude speciálně upraven na přepravu dvou vozíčkářů a pěti osob.

1.2 Aktivizace seniorů

Cíl: *Zvýšení počtu seniorů zapojených do společenského života.*

Opatření:

1.2.1 Podpora činnosti klubů důchodců.

1.2.2 Aktivizace osamělých a doposud „nezapojených“ seniorů.

Popis situace:

<p>V Otrokovicích i ve většině obcí regionu fungují formální i neformální aktivity zapojující seniory. Kluby seniorů jsou samosprávné, program je dlouhodobě plánován. Cílem činnosti klubů je zajistit aktivní trávení volného času členů. Nedostatkem, který je dlouhodobý, je nedostatečná dostupnost některých aktivit, např. cvičení paměti, která je způsobená především tím, že v regionu není dostatek lektorů.</p> <p>Osoby v seniorském věku, které se sdružují a zapojují do klubových akcí, mají dostatečný přístup k informacím o sociálních službách a mohou využít nabídky nejrůznějších aktivit. Cílovou skupinou, která je ohrožena sociálním vyloučením, jsou osaměle žijící senioři. Jedním z opatření je vyhledávat tyto osoby a motivovat je k zapojení se do života komunity.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky: Málo odborných přednášek (např. cvičení paměti) pro seniory – neuživatele sociálních služeb.</p>
<p>Projektový záměr z procesu KPSS v letech 2005 – 2010: Přístavba Domu s pečovatelskou službou Trávníky Nositel: město Otrokovice. Projektový záměr byl součástí 1. KP na období 2008-2012. Je zpracována projektová studie na přístavbu DPS Trávníky, která zvýší kapacitu prostor na 140 osob. Druhou variantou je vyhledat vhodné větší bezbariérové prostory v blízkém okolí DPS Trávníky. Sociálně aktivizační služby v Nové Dědině Nositel: Obec Nová Dědina. Obec připravila projekt na úpravu prostor mateřské školy, v níž budou poskytovány i dané služby. Bude opraveno přízemí, které je určeno pro děti, v následující etapě – při získání dotace – bude upravena část pro aktivity seniorů.</p>

Zdravotně postižení

<p>2.1 Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí uživatelů</p>
<p>Cíl: <i>Máme vytvořené dostatečné podmínky pro to, aby uživatelé zůstávali co nejdéle ve svém přirozeném prostředí.</i></p>
<p>Opatření: 2.1.1 Vybavit pečovatelskou službu minimálně dvěma auty, navýšit počet pečovatelek k doprovodům. 2.1.2 Zřízení odlehčovacích služeb pro osoby do 27 let se zdravotním postižením. 2.1.3 Zajištění služeb sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním.</p>
<p>Popis situace: Podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí je důležitá z hlediska sociální integrace osob se zdravotním postižením. V přirozeném prostředí jsou služby poskytovány osobami blízkými, případně v kombinaci s terénními a ambulantními službami. Zásadním nedostatkem je neexistence dostupných odlehčovacích služeb, které by byly zaměřeny na děti se zdravotním postižením a na osoby do 27 let. Z důvodů nedostatečné kapacity pečovatelské služby, není možné v dostatečné míře přizpůsobovat některé služby individuálním potřebám a přáním uživatelů. Velmi důležité je pro osoby se zdravotním postižením zajistit možnost přepravy, která by byla uzpůsobena i pro vozíčkáře a hůře se pohybující osoby, nejlépe v kombinaci se zajištěním doprovodu uživatelů této služby. Velkým deficitem v oblasti sociálních služeb je absence služeb pro osoby s duševním onemocněním. Ideálním řešením je vznik ambulantní formy služby sociální rehabilitace, opět nejlépe v kombinaci s doprovodem klientů do zařízení, kde bude služba poskytována – doprovod může být zajišťován poskytovatelem nebo sociálními pracovníky MěÚ Otrokovice.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky: Malá kapacita odlehčovacích služeb pro děti se zdravotním postižením. Pečovatelská služba poskytuje doprovod k lékaři pouze odpoledne.</p>

Absence služeb pro osoby s duševním onemocněním.
Projektové záměry z procesu KPSS v letech 2005 – 2010: Odlehčovací služby pro děti se mentálním postižením Nositel: Naděje o.s., pobočka Otrokovice. Naděje plánuje rozšíření prostoru denního stacionáře přístavbou a vznik dvou lůžek odlehčovací služby. Projektový záměr byl součástí 1. KP 2008-2012 a je zařazen do SPRSS 2012-2014 (kategorie C – bez finanční podpory).
Podpora samostatného bydlení Naděje Otrokovice Nositel: Naděje o.s., pobočka Otrokovice. Naděje plánuje vznik služby, která má zajistit podporu samostatného bydlení 2 klienty Naděje v běžném nájemném bytě. Podporu bude poskytovat sociální pracovník. Projektový záměr byl součástí 1. KP 2008-2012 a je zařazen do SPRSS 2012-2014 (kategorie B – s finanční podporou).

2.2 Zvyšování kapacity pobytových sociálních služeb
Cíl: <i>Máme dostatečnou kapacitu pobytových služeb, které jsou přizpůsobeny uživatelům s různou mírou potřeby péče a podpory a také s kombinací různých postižení a poruch.</i>
Opatření: 2.2.1 Zvýšení kapacity chráněného bydlení pro osoby se zdravotním postižením. 2.2.2 Vznik služeb pro osoby s kombinací různých postižení a poruch.
Popis situace: Stávajícím pobytovým službám pro osoby se zdravotním postižením schází dostatečná kapacita služeb pro uživatele, kteří mají menší potřebu podpory. Služby chráněného, případně podporovaného bydlení jsou důležité z hlediska motivace osob zdravotně postižených a nabídky přiměřené péče a podpory. Osoby se zdravotním postižením mají stejnou potřebu osamostatnit se jako jiní lidé. Nezanedbatelnou skutečností je, že uvedený typ služeb má nižší provozní náklady než klasické rezidenční služby.
Priorita reaguje na slabé stránky: Malá kapacita chráněného bydlení.
Projektový záměr z procesu KPSS v letech 2005 – 2010: Rozšíření kapacity míst pro nemocné Alzheimerovou chorobou Nositel: SENIOR Otrokovice, p.o. Jedná se o rozšíření kapacity Domova se zvláštním režimem SENIOR Otrokovice transformací dalších 12 míst domova pro seniory na SENIORu C. Projektový záměr byl součástí 1. KP 2008-2012 a je zařazen do SPRSS ZK 2012-2014 (kategorie B – s finanční podporou). Zařízení pro dospělé s poruchami chování a přidruženými diagnózami mentální postižení, chronické duševní onemocnění, kombinované postižení Akutní potřeba ORP vygenerovaná neřešitelnými případy opatrovanců města jako veřejného opatrovníka. Ideálním řešením je transformace části některého krajského domova se zvláštním režimem. Projektový záměr je zařazen do SPRSS ZK 2012-2014 (definován úkol zmapovat počet uživatelů).

2.3 Sociálně aktivizační služby
Cíl: <i>Jsou vytvořeny dostatečné podmínky pro aktivní a plnohodnotný život osob se zdravotním postižením.</i>
Opatření: 2.3.1 Zajištění volnočasových aktivit pro děti se zdravotním postižením bez povinné účasti

rodičů nebo blízkých.

2.3.2 Podpora činnosti členských organizací osob se zdravotním postižením.

2.3.3 Podpora aktivit podporujících integraci osob se zdravotním postižením do společnosti.

Popis situace:

Volnočasové aktivity pro děti se zdravotním postižením jsou doposud zajišťovány v rámci organizací poskytovatelů sociálních služeb, v rámci Speciální ZŠ a také v rámci Domova dětí a mládeže Sluníčko Otrokovice. Nedostatečné je zapojení dětí se zdravotním postižením do aktivit, kterých se účastní i zdravé děti. Nedostatečné je zajištění některých volnočasových aktivit personálem, takže zdravotně postižené děti musí být doprovázeny rodiči.

Členské či svépomocné organizace osob se zdravotním postižením plní důležitou roli při integraci osob se zdravotním postižením do společnosti. Realizují osvětové aktivity, organizují rehabilitační pobyty a především aktivizují své členy.

Integraci osob se zdravotním postižením do společnosti často brání bariéry a nutnost větší míry podpory, kterou však často nelze zajistit bez zvýšených nákladů a nároků na finance. Je to tedy také nedostatek finančních prostředků, který je překážkou v integraci osob se zdravotním postižením do společnosti.

Priorita reaguje na slabé stránky:

Nedostatečná sociálně právní ochrana uživatelů.

Nedostatek volnočasových aktivit pro zdravotně postižené děti od 12 do 18 hodin

2.4 Sociálně právní ochrana

Cíl: *Nízkoprahovost právních služeb a poradenství.*

Opatření:

2.4.1 Zajištění sociálně právní ochrany dospělých v ORP Otrokovice.

2.4.2 Podpora osvěty a prevence vedoucí k vyšší bezpečnosti života osob se zdravotním postižením.

Popis situace:

Osoby z řad cílových skupin KPSS, zejména uživatelé sociálních služeb a osoby pečující o osobu blízkou jsou ve společnosti znevýhodněny. Mají zhoršený přístup k informacím, jsou znevýhodněny na trhu práce, obvykle mají nízké příjmy, mizivé právní vědomí, nejsou schopni sami hájit svá práva a oprávněné zájmy. Zajištění sociálně právní ochrany jim umožní uplatňovat svá práva a využívat všech druhů podpory, která je dostupná a kterou potřebují. Je proto potřeba podporovat aktivity odborného sociálního poradenství a usnadňovat přístup k informacím a k poradenství.

Priorita reaguje na slabé stránky:

Nedostatečná sociálně právní ochrana uživatelů.

2.5 Zaměstnanost a pracovní aktivity osob se zdravotním postižením

Cíl: *Zvýšit možnosti zaměstnávání osob se zdravotním postižením v regionu.*

Opatření:

2.5.1 Rozšíření kapacity sociálně terapeutické dílny, popř. vznik podporovaného zaměstnávání, vznik chráněných dílen, pracovní místa pro zdravotně postižené.

2.5.2 Zvyšování pracovních kompetencí uživatelů sociálních služeb (osob se zdravotním postižením).

2.5.3 Vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením.

<p>Popis situace: Osoby se zdravotním postižením jsou znevýhodněny na trhu práce. Jejich podíl mezi nezaměstnanými se zvýšil. Na Otrokovicku je jen málo kapacit chráněných dílen a je nedostatek programů, které jsou zaměřeny na přípravu osob se zdravotním postižením na trh práce. Neexistují programy pro osoby se zdravotním postižením, které ukončí základní školní docházku. Jejich dovednosti nabyté v rámci vzdělávání nebo s pomocí sociální rehabilitace nejsou využity a postupem času zanikají. Je tedy třeba rozšiřovat kapacitu sociálně terapeutických dílen, podporovat vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, například prostřednictvím sociálních firem spolupracujících se samosprávami.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky: Chybí práce pro děti se zdravotním postižením po ukončení základního vzdělání. Velká nezaměstnanost osob se zdravotním postižením.</p>

<h2>2.6 Bezbariérovost</h2>
<p>Cíl: <i>Města a obce regionu jsou bezbariérová pro osoby se všemi druhy zdravotního postižení.</i></p>
<p>Opatření: 2.6.1 Odstranění bariér a zabránění vzniku nových ve veřejných budovách. 2.6.2 Zlepšování bezbariérovosti městské hromadné dopravy (zejména dostatek bezbariérových spojů a samostatný jízdní řád bezbariérových spojů).</p>
<p>Popis situace: Bezbariérovost je důležitým aspektem podporujícím sociální integraci osob se zdravotním postižením. Bezbariérovost se netýká pouze nově budovaných a rekonstruovaných budov, veřejné dopravy a komunikací. Týká se také oprav, údržby a úklidu těch stávajících. Téma bezbariérovosti zahrnuje nejen bariéry pro osoby s tělesným postižením, ale také pro osoby se smyslovým handicapem. O bezbariérovosti hovoříme také ve smyslu přístupu k informacím a ve smyslu jejich srozumitelnosti. Bezbariérovost není důležitá jen pro osoby se zdravotním postižením. Je důležitá i pro osoby, které se přechodně, např. po úraze, hůře pohybují, nebo hůře orientují, dále pro rodiče s kočárky apod., je tedy důležitá pro všechny, a to ve městech i na obcích.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky: Existence budov s bariérami.</p>

Rodiny s dětmi

<h3>3.1 Rodinné poradenství</h3>
<p>Cíl: <i>Dostupné a kvalitní poradenství pro rodiny s dětmi.</i></p>
<p>Opatření: 3.1.1 Spolupráce, sdílení informací OSPO s ostatními sociálními pracovníky, poskytovateli, obcemi a dalšími relevantními institucemi. 3.1.2 Zlepšení informovanosti rodin s dětmi do 5 let (hlavně v oblasti sociálních dávek). 3.1.3 Záchyt problematických rodin – zvýšit množství rodin, ve kterých je služba odborného sociálního poradenství a sociálně aktivizační služba poskytována. 3.1.4 Zvýšení kapacit sociálně aktivizačních služeb pro rodiny, příp. s doplněním sociální práce sociálních pracovníků MěÚ. 3.1.5 Informace pro rodiny s dětmi v Městské televizi Otrokovice. 3.1.6 Případové konference.</p>

<p>3.1.7 Odborné poradenství, mediace a služby psychologů, nejlépe v celém ORP.</p> <p>3.1.8 Doprovázení – mentoring mladých dospělých po opuštění ústavní výchovy.</p> <p>3.1.9 Chráněné bydlení pro rodiny.</p>
<p>Popis situace:</p> <p>V případě aktivit pro rodiny s dětmi se v rámci procesu KPSS na Otrokovicku snažíme soustředit zejména na rodiny ohrožené sociálním vyloučením, případně rodiny, ve kterých se vyskytlo sociálně patologické chování. Počet rodin, které se dostanou do takto vymezeného okruhu potenciálních uživatelů sociálních služeb, se neustále zvyšuje. Vliv na to má také velká nezaměstnanost, nízká úroveň mezd a zvyšující se zadluženost rodin. Kvalitní a efektivní práce s cílovou skupinou vyžaduje úzkou spolupráci poskytovatelů sociálních služeb, pracovníků oddělení sociálně právní ochrany a oddělení sociální pomoci na odboru sociálním MěÚ Otrokovice, a také zapojení místní samosprávy, tedy jednotlivých obcí při vyhledávání a podpoře těchto rodin. Již nyní jsou realizovány případové konference a fungují multidisciplinární týmy složené z poskytovatelů sociálních služeb, sociálních pracovníků a dalších odborníků. Je třeba zvýšit kapacity služeb, které se zaměřují na odborné sociální poradenství a sociálně aktivizační služby. Ideální variantou je navýšení počtu úvazků Terénní služby rodinám s dětmi Charity sv. Anežky Otrokovice o 1 úvazek, nejlépe však o dva, neboť v takovém případě bude pak možné náležitě uspokojit poptávku po této službě. Žádoucí je rovněž úzká spolupráce se sociálními pracovníky MěÚ. Vhodnými směry jsou častější využívání poradenství, mediace a sociálně aktivizační služby formou terénní služby, příprava rodiny na návrat dítěte, odborná psychologická práce s rodiči, motivace, podpora rozvoje rodičovských kompetencí. Vzhledem k neexistenci chráněného či podporovaného bydlení pro rodiny s dětmi je třeba více se zaměřit na terénní formy sociální rehabilitace. V rámci regionu je třeba se ve zvýšené míře zaměřovat také na mladé lidi, kteří se na prahu dospělosti připravují na opuštění pěstounské péče nebo zařízení ústavní výchovy. Potřeba mediace ve větší míře (v současné době poskytováno Centrem poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, p.o.) – odborné poradenství, mediace a sociálně aktivizační služby, nejlépe coby terénní služba (sanace rodiny, z níž musely děti odejít do ústavního zařízení – příprava rodiny na návrat dítěte, odborná psychologická práce s rodiči, motivace, rodičovské kompetence). Pro rodiny, v nichž jsou rodiče na nízké mentální úrovni a nezvládají výchovu dětí, je žádoucí zřídit „chráněné bydlení“, ve kterém by na rodiny občas (nejlépe denně) někdo dohlédl. Děti by pak mohly zůstat v rodině. Město Otrokovice má bytovou politiku ošetřenou, ovšem volných bytů je nedostatek. Ne vždy se tak v krátké časové době daří zabezpečit bydlení pro matky s dětmi z azylového bydlení.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky:</p> <p>Malá provázanost služeb z pohledu uživatelů (kontinuitnost).</p> <p>Po opuštění pěstounské péče, respektive ústavní výchovy chybí zaměstnání, pravidelný režim, je nutná další podpora.</p> <p>Malé povědomí o dávkách a službách – nejsou podchyceny rodiny s dětmi do 5 let.</p>

<p>3.2 Volnočasové aktivity</p>
<p>Cíl: <i>Široká (dostatečná) nabídka volnočasových aktivit dostupných všem rodinám, včetně těch, které jsou ohroženy sociálním vyloučením.</i></p>
<p>Opatření:</p> <p>3.2.1 Informovanost v cílové skupině o volnočasových aktivitách.</p> <p>3.2.2 Finanční dostupnost volnočasových aktivit.</p> <p>3.2.3 Rozvoj specifických programů pro rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením.</p> <p>3.2.4 Zlepšení dostupnosti hracích ploch a hřišť.</p>
<p>Popis situace:</p>

<p>Podpora volnočasových aktivit je důležitá, protože volnočasové aktivity mají pozitivní vliv na eliminaci výskytu sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Jedná se tedy v podstatě o činnosti primární prevence, které nejsou nahraditelné. V současné době se nabídka volnočasových aktivit převážně zaměřuje na děti a mládež. Je třeba rozvíjet programy, které se zaměří na celou rodinu, podporovat schopnost rodin ohrožených sociálním vyloučením organizovat svůj volný čas. Je třeba podporovat aktivity, které se zaměřují na společné prožitky rodičů a dětí i v rámci stávajících volnočasových aktivit. Pro zvýšení možnosti kvalitně trávit volný čas je třeba v městech a obcích regionu udržovat dětská hřiště, hrací plochy a sportoviště. Dostatečná nabídka volnočasových aktivit je při základních školách, včetně ZŠ speciální a praktické, a to i v rámci školní družiny. Zhoršená nabídka volnočasových aktivit v některých menších obcích regionu způsobuje zhoršení kvality života občanů a snižuje atraktivitu bydlení pro mladé rodiny, což má dlouhodobě negativní důsledky na komunitu.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky: V Oldřichovicích výrazně ubylo volnočasových aktivit pro děti. Děti ze speciální školy nemají dostatek kapacit volnočasových aktivit mimo školu. Chybí dětská hřiště na Baťově a v horní části Kvítkovic.</p>

Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

<h3>4.1 Rozvoj terénních programů a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež</h3>
<p>Cíl: <i>Rozšíření terénních programů do menších obcí regionu.</i></p>
<p>Opatření:</p> <p>4.1.1 Vznik nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v Napajedlích, popř. v dalších obcích.</p> <p>4.1.2 Zvýšení kapacity terénního programu dětí a mládež, drogově závislé.</p> <p>4.1.3 Spolupráce terénních programů s místními samosprávami při sociální práci.</p>
<p>Popis situace:</p> <p>Pokrytí Otrokovic terénním programem pro děti a mládež a dostupnost služeb NZDM je dostatečná. Žádoucí je však rozšiřovat terénní program pro drogově závislé. Je třeba dále podporovat aktivity, které se pro cílovou skupinu mládeže ohrožené sociálně patologickými jevy realizují. Vzhledem k velké koncentraci osob z cílové skupiny a také vzhledem k zvyšujícímu se výskytu zjištěného sociálně patologického chování je třeba rozšířit působnost NZDM a terénního programu např. do města Napajedla, případně i do dalších obcí regionu. K tomu, aby práce s cílovou skupinou byla efektivní, je třeba součinnost vedení obcí, OSPO a poskytovatelů služeb, zejména formou sdílení informací a koordinací sociální práce s konkrétními uživateli.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky:</p> <p>Málo kontaktů terénních pracovníků s uživateli Unie Kompas a ONYX. Není nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v Napajedlích ani terénní program.</p>

<h3>4.2 Primární prevence</h3>
<p>Cíl: <i>Pedagogičtí pracovníci pracující dle metodik preventivních programů.</i></p>
<p>Opatření:</p> <p>4.2.1 Kvalitní programy primární prevence pro děti.</p> <p>4.2.2 Zajištění využívání programů primární prevence a vyčlenění účelových prostředků v rozpočtech škol na konkrétní preventivní programy.</p>

<p>Popis situace:</p> <p>Preventivními programy jsou myšleny aktivity, které probíhají převážně na základních a středních školách. Programy jsou zajišťovány pracovníky škol nebo externími odbornými lektory. Situace na Otrokovicu je taková, že 1. stupeň ZŠ pokrývá svými preventivními programy Madio o.s. Dostatečná je nabídka preventivních programů se zaměřením na drogy, kouření, bulimii a anorexii, alkohol pro 2. stupeň ZŠ, ale není využívána. V některých programech nastavují poskytovatelé specifické podmínky (např. přítomnost třídního učitele při tématu šikana), které učitelé nejsou ochotni akceptovat. Policie ČR nabízí preventivní programy pro školy (2., 5., 8. ročník ZŠ). Důležité je osvětové působení na veřejnost, zejména rodiče, a nezakrývání případných problémů, které se mohou vyskytnout na všech školách.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky:</p> <p>Školami nejsou využívány programy pro začínající uživatele drog.</p> <p>Nejsou vyčleněné finance na podporu preventivních programů na základních školách.</p>

4.3 Poradenství pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

<p>Cíl: <i>Zvýšení kapacit pro odborné sociální poradenství tak, aby byly dle názoru uživatelů dostupné.</i></p>
<p>Opatření:</p> <p>4.3.1 Zvýšení kapacity služby dluhové poradenství.</p> <p>4.3.2 Posílit střediska výchovné péče.</p> <p>4.3.3 Zajištění služeb pro drogově závislé a ohrožené drogovou závislostí ve věku do 18 let</p>
<p>Popis situace:</p> <p>Odborné sociální poradenství zahrnuje služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, které nejsou nabízeny komerčně, případně jsou finančně nedostupné. Se zvyšujícím se počtem osob, které patří mezi sociálně vyloučené, respektive ohrožené sociálním vyloučením je třeba posilovat také služby odborného sociálního poradenství. Významnou službou, která by měla být i v budoucnu posilována, je služba dluhové poradenství. Problém je to, že jak se lidé staví k řešení svých dluhů, tak se staví i ke spolupráci s poradcem dluhového poradenství.</p> <p>Odborné sociální poradenství zaměřené na dluhy v Otrokovicích funguje, po službě je poptávka převyšující nabídku, a to i přesto, že propagace je velmi malá. Charakteristické je, že uživatelé přicházejí až ve chvíli, kdy je na ně uvalena exekuce. S tím se prolíná zhoršený psychický stav, sklon k sebevraždám, a tak je třeba poskytovat i další, psychologickou podporu. Dluhy ohrožují také rodiče předlužených (dospělých) dětí a opačně. Finanční gramotnost ve společnosti je nízká. Často se jedná o osoby, které jsou dlouhodobě v sociální exkluzi. Důležitá je místní dostupnost, protože tyto osoby nejsou ochotny za službou cestovat. Důležité je propojení s právním poradenstvím (služba dluhového poradenství má právníka). Existují i komerční subjekty, které nabízejí dluhové poradenství za úplatu. Existují nekalé praktiky jak v oblasti poskytování půjček, tak v oblasti poradenství a nabídky konsolidace dluhů a osobního bankrotu.</p> <p>Snahou je posilovat finanční gramotnost a právní vědomí občanů už od dětí na základních školách. Střediska výchovné péče jsou důležitým článkem při práci s mládeží s výchovnými problémy, u které se vyskytuje sociálně patologické chování. Střediska mohou děti navštěvovat ambulantně, nebo je zde 8 týdenní preventivní výchovný pobyt v ceně 6000 až 7000 Kč, což se jeví jako největší problém pro umístění dítěte ze sociálně slabé rodiny. Velkou potřebou je zajištění služeb pro drogově závislé nebo mladistvé ohrožené drogovou závislostí do 18 let. Počet mladistvých závislých na návykových látkách neustále narůstá, proto je nutné reagovat zajištěním služeb, které budou zaměřeny na tuto cílovou skupinu.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky:</p>

Nedostatečná kapacita odborného sociálního poradenství (dluhového poradenství).
Chybí služby pro drogově závislé a ohrožené drogovou závislostí ve věku do 18 let.

Osoby v krizi a nezaměstnaní

5.1 Bydlení pro osoby bez přístřeší
Cíl: <i>Zajištění bydlení pro lidi v regionu, kteří přijdou o střechu nad hlavou.</i>
Opatření: 5.1.1 Finančně dostupné sociální bydlení. 5.1.2 Pobytové služby pro bezdětné ženy, páry, rodiny s dětmi, invalidní a starobní důchodce. 5.1.3 Zařízení pro osoby bez přístřeší bez příjmu – domov se zvláštním režimem nebo azylový dům pro seniory.
Popis situace: Pobytové sociální služby poskytované osobám bez přístřeší se potýkají s celou řadou skutečností, které jsou dány vývojem společnosti. Zvyšuje se podíl mladých osob bez domova, zvyšuje se počet rodin s dětmi, které jsou ohroženy ztrátou střechy nad hlavou a počet osob s duševním onemocněním. Vysoký je podíl lidí, kteří využívají sociální služby typu azylový dům, přestože svým věkem spadají spíše mezi osoby seniorského věku. Tito lidé se obtížně vrací do společnosti, často se jedná o osoby závislé na alkoholu, nezdědka jsou to osoby invalidní. Alkoholismus je kontraindikace pro umístění do domovů pro seniory. Ve Zlínském kraji jsou nedostatečné kapacity domovů se zvláštním režimem, které jsou pro tyto osoby určeny. Dalšími skupinami, pro které je azylového bydlení nedostatek, jsou bezdětné ženy bez domova, páry a rodiny s dětmi. Zvyšuje se počet rodin, které jsou předlužené. Kapacita pobytových služeb pro matky s dětmi je nedostatečná, není dostupné azylové bydlení, respektive sociální byty pro rodiny s dětmi. Vhodným směrem řešení je vznik azylových zařízení společných pro ženy, muže a páry, respektive pro rodiny s dětmi, či zvýšení kapacity finančně dostupného sociálního bydlení. Služba zaměřená na osoby bez přístřeší a bez příjmu na způsob azylového domu pro seniory může být realizována až po novelizaci zákona o sociálních službách. Žádoucí je, aby šlo o službu s celokrajskou působností.
Priorita reaguje na slabé stránky: Chybí zařízení pro lidi bez domova v seniorském věku a zdravotně postižené důchodce. Na Otrokovicku (Zlínsku) chybí azylové bydlení pro ženy, páry, rodiny s dětmi. Absence služby "noclehárna" pro ženy.
Projektový záměr z procesu KPSS v letech 2005 – 2010: Azylový dům pro ženy, páry a rodiny s dětmi Projektový záměr, který spočívá v rozšíření cílové skupiny u stávajícího azylového domu pro matky s dětmi (Nový domov Otrokovice, Charita sv. Anežky Otrokovice) je součástí SPRSS ZK 2012 – 2014 (kategorie C – bez finanční podpory).

5.2 Hygienická a lékařská pomoc
Cíl: <i>Osoby bez přístřeší mají zajištěny důstojné podmínky hygieny a přístup ke zdravotní péči.</i>
Opatření: 5.2.1 Nízkoprahové místo, kde se mohou lidé bez domova umýt a převléci do čistého oblečení (veřejná sprcha). 5.2.2 Zajištění péče praktického lékaře. 5.2.3 Zajištění možnosti odparazitování (desinsekce).
Popis situace:

<p>Mezi průvodní jevy bezdomovectví patří výskyt osob, které mají problémy s hygienou, na veřejných místech. Obvykle se jedná o osoby, které odmítají ambulantní a pobytové sociální služby, případně nejsou schopné akceptovat a dodržovat pravidla, která jsou nastavena v existujících sociálních službách. Osoby bez přístřeší mají často infekční choroby, které jsou kontraindikací pro přijetí do služby azylový dům. Nejsou k dispozici prostory a služba, která by se zabývala odparazitováním těchto osob. Nedostatečné hygienické návyky, resp. podmínky k hygieně brání v kontaktu se společenským prostředím. Provizorním řešením by mohlo být zřízení veřejné sprchy v Otrokovicích, která by sloužila mj. i této cílové skupině. Nedostatečně se daří zajišťovat lékařskou péči o osoby, které nejsou uživateli sociálních služeb. Zajištění zdravotnické služby je žádoucí řešit na úrovni kraje za pomoci mediků, absolventů lékařských fakult – nabídnout tuto práci jako šanci získat zkušenosti, praxi. Zdravotní péče o lidi bez domova je plánována jako součást Nízkopražového denního centra pro osoby bez přístřeší. Nutností pro realizaci je zajištění lékaře, který by zdravotní péči poskytoval a podílel se na vytvoření koncepce zdravotnické pomoci. Zdravotnická péče pro lidi bez domova v ORP Otrokovice může být realizována podle schématu, který je uplatňován v Olomouci (službu realizuje Charita Olomouc). Zdravotnická péče není sociální službou, proto bude nutné pro její realizaci získávat finance z jiných zdrojů (např. nadace, sponzorské dary, zdravotní pojišťovny, z rozpočtů obcí a Zlínského kraje – sociálního fondu Zlínského kraje).</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky: Nejsou prostory pro hygienický servis a ordinaci lékaře pro bezdomovce.   Nejsou prostory pro nízkopražové denní centrum pro bezdomovce.   Průvodní jevy bezdomovectví, zejména žebrání, obtěžování ostatních lidí a krádeže.</p>
<p>Projektový záměr z procesu KPSS v letech 2005 – 2010: Nízkopražové denní centrum pro osoby bez přístřeší   Služba Nízkopražového denního centra byla zařazena v Akčním plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2010, příloha č. 3 SPRSS 2009-2011. Projektový záměr je také součástí SPRSS ZK 2012-2014 (v kategorii C – bez finanční podpory). Jako provizorní řešení byla v roce 2011 zřízena „sedárna“ pro přečkání mrazivých nocí. Zdravotní péče o lidi bez domova   Řešit na úrovni kraje za pomoci mediků, absolventů lékařských fakult – nabídnout jako šanci získat zkušenosti, praxi. Zdravotní péče o lidi bez domova je plánována jako součást Nízkopražového denního centra pro osoby bez přístřeší. Nutností pro realizaci je zajištění lékaře, který by zdravotní péči poskytoval a podílel se na vytvoření koncepce zdravotnické pomoci. Již došlo k oslovení některých lékařů v ORP Otrokovice. Nikdo neměl zájem. Jelikož nejde o sociální službu, je nutné pro její realizaci získávat finance z jiných zdrojů.</p>

<h3>5.3 Zimní opatření</h3>
<p>Cíl: <i>Zajistit, aby v zimě lidé bez přístřeší, kteří nejsou schopni akceptovat pravidla azylového domu, měli šanci alespoň v provizorních podmínkách přežít mrazy.</i></p>
<p>Opatření: 5.3.1 Zajištění provozu a zkvalitnění vybavení místa k přečkání mrazivých nocí.</p>
<p>Popis situace: Lidé bez přístřeší, kteří nevyužívají ambulantní a pobytové sociální služby, jsou zejména v mrazivých zimních měsících ohroženi na životě. Částečně lze podporu těchto osob zabezpečit prostřednictvím terénních programů, avšak jako nezbytné se jeví zabezpečit vytápěné místo pro přečkání mrazivých nocí.   V Otrokovicích „sedárna“ funguje v provizorních podmínkách. Objekt je dobře umístěný, ale</p>

neposkytuje dostatečné hygienické zázemí. Je potřeba zkvalitnit hygienické zázemí, zlepšit zajištění bezpečnosti uživatelů, zajistit teplý nápoj a polévku.
Priorita reaguje na slabé stránky: Chybí kvalitnější zázemí prostor, kde mohou přebývat lidé bez domova v mrazech – tzv. sed'árna.

5.4 Práce pro osoby bez přístřeší
Cíl: <i>Osoby sociálně integrované mají možnost a motivaci pracovat dle svých schopností a možností.</i>
Opatření: 5.4.1 Pracovní programy specificky zaměřené na uživatele sociálních služeb. 5.4.2 Fungující veřejná služba. 5.4.3 Sociální podnikání. 5.4.4 Spolupráce Úřadu práce s poskytovateli sociálních služeb. 5.4.5 Motivace uživatelů.
Popis situace: Trh práce je v současné době stále pod vlivem celosvětové krize. Znamená to, že práce je nedostatek i pro osoby, které nejsou na okraji společnosti. Přesto je třeba podporovat zaměstnávání osob bez domova. Bez stabilnějšího příjmu nebudou osoby bez přístřeší schopny zlepšovat svůj sociální status. Bez stabilního příjmu nejsou schopny řešit problémy s předlužeností a nejsou schopny zabezpečit si bydlení. Pro zabezpečení práce pro osoby z cílových skupin se jako vhodný směr jeví spolupráce poskytovatelů sociálních služeb a veřejné správy při zakládání a zabezpečení práce pro sociální firmy, spolupráce při zajišťování veřejné služby společně s Úřadem práce. Přitom je třeba motivovat uživatele, což u osob předlužených není vždy snadné, protože v okamžiku, kdy začnou legálně pracovat, jsou nuceny splácet vysoké dlužné částky svým věřitelům a zároveň jim zaniká nárok na sociální dávky. Proto se jim často jeví jako lepší zůstat bez legálních příjmů a využívat sociální služby. Motivací může být také hrozba vyřazení z evidence ÚP.
Priorita reaguje na slabé stránky: Předluženost uživatelů – podmínkou pro osobní bankrot v ČR je legální příjem ze zaměstnání, pro uživatele dlouhodobě nezaměstnané není řešení ani motivace k řešení.
Projektový záměr z procesu KPSS v letech 2005 – 2010: Koordinace veřejně prospěšných prací na MěÚ Cílem je zajistit koordinaci veřejně prospěšných prací, kterou bude mít na starosti pracovník MěÚ Otrokovice. Projektový záměr byl součástí 1. KP na období 2008-2012

Systémové priority, cíle a opatření

6.1 Kvalita sociálních služeb
Cíl: <i>Zvyšování kvality sociálních služeb.</i>
Opatření: 6.1.1 Sdílení dobré praxe. 6.1.2 Realizace inovativních projektů. 6.1.3 Zavést systém hodnocení kvality z pohledu uživatelů. 6.1.4 Zřídit výbory uživatelů, provázanost se sociální odborem, komunitním plánováním sociálních služeb. 6.1.5 Uplatňovat prioritní hledisko uživatele při poskytování sociálních služeb a při

naplňování přání a potřeb.**6.1.6 Sledovat nákladovost a efektivitu terénních a ambulantních služeb, včetně využití příspěvku na péči.**

Popis situace:

Úsilí o zkvalitňování sociálních služeb je trvalým jevem ve všech sociálních službách. Jedná se převážně o interní aktivity poskytovatelů, kteří se snaží zajišťovat dobré personální, technické a materiální zabezpečení sociálních služeb a dbají o naplňování zákonné povinnosti pracovníků v sociálních službách a sociálních pracovníků vzdělávat se.

V rámci partnerství, které je založeno za účelem realizace procesu KPSS, jsou podporovány aktivity, které vedou k výměně informací, sdílení dobré praxe, jsou realizovány workshopy i akreditované vzdělávací kurzy. Je snahou, aby se informace dostávaly především poskytovatelům sociálních služeb. Větší důraz je třeba klást na inovace v sociálních službách. Rezervy jsou v získávání názorů uživatelů služeb na naplňování jejich přání a potřeb (otázkou je, zda je to možné ztotožnit s naplňováním osobních cílů). Při zavádění nových technologických opatření není jistota, že jsou v potřebné míře zvažována nejen z ekonomického hlediska, ale zejména z hlediska dopadů na uživatele.

Priorita reaguje na příležitosti:

Stesky na kvalitu sociálních služeb může řešit systémové sledování a hodnocení poskytovaných služeb – projektový záměr Monitoring a vyhodnocování KPSS na Otrokovicku.

Priorita reaguje na ohrožení:

Nebude dostatek kvalitního a dostatečně vzdělaného personálu.

Zvýšení fluktuace odborných pracovníků (poskytovatelů i úřadu).

Změny podmínek pro sociální služby ze strany Zlínského kraje.

6.2 Financování sociálních služeb

Cíl: *Služby pro osoby z cílových skupin mají stabilně hrazeno 100% nákladů.*

Opatření:

6.2.1 Nastavení pravidel financování na úrovni samosprávy.

6.2.2 Dohoda podílu obcí a podílu Zlínského kraje na financování sociálních služeb.

6.2.3 Dohoda obcí v regionu na příspěvcích na provoz zařízení při obsazení jejich občany.

6.2.4 Zajištění víceletého financování služeb potřebných minimálně na úrovni udržitelnosti.

Popis situace:

Nedostatkem v systému financování sociálních služeb v ČR je, že je nestabilní a nepředvídatelný. Poskytovatelé sociálních služeb nemohou dostatečně plánovat a tím pádem řídit a rozvíjet sociální služby, protože každý rok mají různé příjmy. Příjmy navíc nejsou dostatečné. Vedoucí pracovníci sociálních služeb musí věnovat značnou část svých pracovních kapacit získávání finančních zdrojů. Rozdílná je v tomto případě situace soukromých organizací a příspěvkových organizací v potřebě získávání financí ze zdrojů mimo veřejné rozpočty a příspěvky uživatelů.

Je třeba neustále a koordinovaně nabádat Zlínský kraj a Ministerstvo práce a sociálních věcí, aby upravili podmínky financování sociálních služeb tak, aby bylo zřejmé, jaké činnosti a do jaké míry (požadovaný podíl jednotlivých zdrojů) jsou hrazeny a jaké činnosti hrazeny nejsou. Je třeba zajistit finanční spoluúčast všech obcí.

Priorita reaguje na slabé stránky:

Nedostatek financí, neznalost podmínek měnících se z roku na rok.

6.3 Koordinace sociálních služeb

Cíl: *Sociální služby v regionu jsou poskytovány v souladu s KPSS na Otrokovicku.*

Opatření:

6.3.1 Realizace procesu KPSS.

6.3.2 Udržení pozice koordinátora KPSS v rámci odboru sociálního MěÚ Otrokovice.

6.3.3 Udržet propojenost obcí, znát jejich potřeby, záměry, problémy.

6.3.4 Systém monitoringu a řešení podnětů.

6.3.5 Systém realizace sociálních služeb a projektových záměrů ze strany poskytovatelů a zadavatelů.

Popis situace:

Zajištění systému sociálních služeb je spojeno s vynakládáním značných finančních prostředků z veřejných finančních zdrojů. Systém zabezpečuje podporu a péči pro mnoho občanů obcí regionu. Potřeby veřejnosti (potenciálních zájemců o sociální služby) se mění, vyvíjí se legislativa a zvyšují se požadavky na kvalitu sociálních služeb, zejména s ohledem na individualitu uživatele a flexibilní přístup k naplnění jeho potřeb. Je třeba inovovat sociální služby a průběžně aktualizovat strategický dokument Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku. Je třeba zajistit přenos informací z lokální úrovně obcí ORP na úroveň Zlínského kraje a opačně. Proto je třeba při zabezpečování sociálních a dalších služeb pro občany obcí regionu postupovat koordinovaně. To znamená vzájemné sdílení informací a společné plánování změn v sociálních službách.

Pro možnost dlouhodobě plánovat rozvoj v oblasti sociálních služeb na lokální úrovni je třeba se zasadit o větší propojenost se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje. Tento dokument by měl více akcentovat potřeby jednotlivých regionů a měl by více respektovat strategické plány v sociální oblasti dohodnuté v jednotlivých obcích, městech či regionech. Na lokální úrovni je důležité propojení procesu komunitního plánování sociálních služeb a jeho výsledků s dalšími procesy strategického plánování v obci.

Řadu činností, které vyplývají z komunitního plánu, je nutné zabezpečovat z pozice zadavatele. Aby tomu tak mohlo být, je třeba udržet pozici koordinátora komunitního plánování.

Je potřeba nadále realizovat při koordinování sociálních služeb principy komunitního plánování, zejména spolupráci uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů na úrovni pracovních skupin a řídicí skupiny.

Priorita reaguje na slabé stránky:

Podněty se nikdo zodpovědně nezabývá.

Poskytovatelé nejsou vázáni realizovat opatření a projektové záměry komunitního plánování, jejich strategie není vázána na výstupy z KPSS a mohou se lišit.

Zadavatelé nejsou „vázáni“ vyčlenit na sociální služby potřebné prostředky, respektive na projektové záměry.

6.4 Informovanost a osvěta

Cíl: *Informace o sociálních službách jsou dostupné, osvěta s tematikou sociálních služeb je účinně šířena.*

Opatření:

6.4.1 Informační systém sociálních služeb na webu města (navzájem propojený v linii Otrokovicko – Zlínský kraj – MPSV). Interaktivní spojení s veřejností prostřednictvím webových stránek města.

6.4.2 Pravidelná publicita v Otrokovických novinách.

6.4.3 Pravidelná publicita v MTVO.

<p>6.4.4 Realizace osvětových aktivit spojená s aktivizací veřejnosti.</p> <p>6.4.5 Časopisy jednotlivých poskytovatelů, informace o ostatních návazných sociálních službách, vzájemné spolupráce při organizaci společných akcí.</p>
<p>Popis situace: Informovanost o jednotlivých sociálních službách je v současné době na dobré úrovni. Každý, kdo má zájem, může snadno získat informace z několika zdrojů. Je vhodné pokračovat a rozvíjet dosavadní aktivity, které jsou iniciovány v rámci procesu KPSS, tedy aktualizaci katalogu sociálních služeb (aktuálně vydáván formou kalendáře). Aby osvětové působení na veřejnost bylo účinné, aby bylo zřejmé, jaké aktivity budou realizovány, je třeba postupovat koordinovaně, tzn. mít připravený plán a řídit jeho plnění. Zavést další, nové formy informovanosti, vzájemné výměny kontaktů.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky: Málo informací v Otrokovických novinách.   Neexistující kanál pro interaktivní kontakt KPSS s uživateli.</p>

<p>6.5 Dobrovolnictví</p>
<p>Cíl: <i>Dobrovolníků je dostatek.</i></p>
<p>Opatření: 6.5.1 Zvyšování nábory dobrovolníků ve všech věkových skupinách obyvatelstva (osvěta). 6.5.2 Podpora působení dobrovolníků v domácnostech (ocenění).</p>
<p>Popis situace: Práce dobrovolníků je důležitou součástí snah o sociální integraci osob z cílových skupin. V regionu Otrokovicka působí tři vysílající organizace, které se profesionálně zabývají dobrovolnictvím. Zaměřují se na zajištění dobrovolníků pro pobytové sociální služby. Je třeba posilovat osvětové působení na veřejnost, aby se dařilo udržovat nábor dobrovolníků na dostatečné úrovni, a pokračovat v oceňování dobrovolnické práce. To, co je zatím obtížné a není zajišťováno, je práce dobrovolníků v domácnostech jednotlivců z cílové skupiny.</p>
<p>Priorita reaguje na slabé stránky: Nedostatek dobrovolníků.</p>

Zajištění funkčnosti systému sociálních služeb závisí na mnoha faktorech. Není možné pouze poskytovat kvalitní sociální služby. Je třeba zajistit, aby poskytovatelé měli dostatečné kapacity, dostatek finančních prostředků, dostatek kvalifikovaného personálu, aby služby byly dostupné maximálnímu možnému počtu uživatelů. Systémové priority se nezaměřují na konkrétní cílové skupiny, jsou důležité pro celé spektrum uživatelů sociálních služeb. Zanedbání uvedených priorit by mohlo vést k nesystémovosti v rozvoji sociálních služeb a ke zmaření úsilí vloženého do procesu komunitního plánování.

4.4 Přehled projektových záměrů z procesu KPSS v letech 2005 – 2010

V následujícím přehledu jsou uvedeny pro projektové záměry, které byly součástí buď dokumentu 1. Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku na období 2008 – 2012, nebo projektové záměry, které byly vydefinovány v následujícím procesu KPSS. Celkem bylo realizováno 35 projektových záměrů, nerealizováno bylo 9 projektových záměrů. Realizace 11 projektových záměrů se posouvá do

nového plánovacího období 2013 – 2015 a tyto projektové záměry jsou zahrnuty do priorit, cílů a opatření v předchozí kapitole.

4.4.1 Realizované projektové záměry

Realizované projektové záměry pro cílové skupiny Seniori a Zdravotně postižení

DOMOV PRO SENIORY S ODDĚLENÍM PRO NEMOCNÉ S ALZHEIMEROVOU CHOROBU A CENTREM DENNÍCH SLUŽEB

Realizátor: SENIOR Otrokovice. Dne 1.12.2008 otevřen nový Domov pro seniory na tř. Spojenců v Otrokovicích se službami domov pro seniory, odlehčovací služby, centrum denních služeb (Centrum denních služeb bylo ovšem v roce 2009 pro nezáměr uživatelů zrušeno). Od 1.1.2010 je zaregistrována rovněž služba domov se zvláštním režimem pro nemocné Alzheimerovou chorobou a stařeckou demencí. Služba má kapacitu 12 míst.

ODLEHČOVACÍ SLUŽBY

Realizátor: SENIOR Otrokovice. V Domově pro seniory SENIOR C, tř. Spojenců jsou 4 odlehčovací lůžka, na SENIORu B jsou další 4 lůžka. Celkem je v SENIORu a v Charitním domově Charity sv. Anežky Otrokovice 10 míst odlehčovací služby.

ASISTENČNÍ SLUŽBA PRO OBČANY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A SENIORY

Realizátor: Podané ruce o.s. – Projekt OsA. Osobní asistence je organizací Podané ruce o.s. poskytována na Otrokovicku od roku 2009. Osobní asistence je zajišťována dle zájmu momentálně pro 4 klienty z řad osob se zdravotním postižením.

DOMÁCÍ OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE A PEČOVATELSTVÍ

Realizátor: Český červený kříž Zlín. Služba je poskytována na Otrokovicku od ukončení činnosti ošetrovatelské služby Charity sv. Anežky Otrokovice v roce 2009. Ošetrovatelská péče je dostupná zájemcům z Otrokovic a okolí.

ZAJIŠTĚNÍ PEČOVATELSKÉ SLUŽBY V MALÝCH OBCÍCH

Realizátor: Pečovatelská služba Napajedla a Pečovatelská služba Kroměříž, Pečovatelská služba SENIOR Otrokovice. V obcích na Napajedelsku zajišťuje poskytování služby Pečovatelská služba Napajedla. Pečovatelskou službu v Tlumačově zajišťuje Pečovatelská služba Kroměříž. Byla rovněž rozšířena působnost Pečovatelské služby SENIOR Otrokovice, a to do Nové Dědiny.

ROZŠÍŘENÍ PEČOVATELSKÉ SLUŽBY SENIOR OTROKOVICE

Realizátor: Pečovatelská služba Otrokovice. Rozšíření Pečovatelské služby SENIOR Otrokovice o uživatele, kteří do prosince 2011 využívali služeb Chráněného bydlení na SENIORu A. Od ledna 2012, po zrušení služby chráněného bydlení, došlo ke změně statutu budovy na dům s městskými nájemními byty zejména pro seniory.

KRIZOVÁ LINKA

Realizátor: město Otrokovice. Zrealizováno formou tlačítek tísňového volání. Celkem 22 občanů Otrokovic je 24 hodin denně napojeno na stálou službu Městské policie Otrokovice.

SIGNÁL TÍŠŇOVÉ POMOCI - TÍŠŇOVÁ PÉČE

Realizátor: město Otrokovice. Z dotace Ministerstva vnitra ČR, Programu prevence kriminality bylo v roce 2009 spolufinancováno pořízení 20 tlačítek pro přivolání tísňové pomoci (rozšířeno o další 2 v roce 2010). Nepřetržitou službu pro držitele tlačítek zajišťuje Městská policie Otrokovice.

ROZŠÍŘENÍ KAPACITY CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

Realizátor: Naděje o.s., pobočka Otrokovice. V roce 2011 byla zvýšena kapacita Chráněného bydlení Naděje Otrokovice z 11 na 12 míst v 6 bytech. Služba je poskytována klientům Naděje o.s., pobočky Otrokovice, kteří zvládají bydlení v bytech se statutem chráněného bydlení.

ROZŠÍŘENÍ SOCIÁLNĚ TERAPEUTICKÉ DÍLNY

Realizátor: Naděje o.s., pobočka Otrokovice. Rozšíření bylo zrealizováno v roce 2009 prostřednictvím zřízení chráněného pracoviště Café Naděje v domově pro seniory SENIOR C na třídě Spojenců. V Café Naděje je 9 klientů, kteří zajišťují provoz Café Naděje a formou pracovní aktivity zvyšují své sociálně pracovní kompetence (počet klientů se může proměňovat vzhledem k jejich zapojení do dalších programů sociálně terapeutické dílny Naděje o.s., pobočky Otrokovice).

ZKVALITNĚNÍ SLUŽEB KLUBU DŮCHODCŮ TRÁVNÍKY

Realizátor: město Otrokovice. V letech 2007-08 bylo pořízeno nové vybavení Klubu důchodců Trávníky (nové stoly a židle), které však vyhovuje víc pro vzdělávací aktivity, pro klubovou činnost bude hledána další, vhodnější varianta vybavení.

VZDĚLÁVÁNÍ VEŘEJNOSTI K POMOCI SENIORŮM A LIDEM SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Realizátor: Základní školy v ORP Otrokovice. Etická výchova se vyučuje na všech základních školách v rámci předmětů rodinná nebo občanská výchova.

PŘÍSTUP SENIORŮ K INTERNETU

Realizátor: město Otrokovice. Od roku 2009 je přístupný bezplatný internet v Městské knihovně Otrokovice. Od roku 2007 je rovněž přístupný bezplatný internet v Klubu důchodců Trávníky a v Klubu důchodců Kvítkovice.

KOORDINÁTOR BEZBARIÉROVOSTI

Realizátor: město Otrokovice. Od roku 2008 funguje spolupráce se zástupci lidí se zdravotním postižením, kteří podávají připomínky k bezbariérovosti či kontrolují bezbariérovost nových staveb, komunikací či jejich úprav. Spolupráce probíhá se zástupcem vozíčkářů a zástupkyní nevidomých občanů Otrokovic a zaměstnanci Městského úřadu Otrokovice, odboru sociálního, odboru dopravně-správního, odboru rozvoje a správy majetku a odboru stavební úřad.

BEZPEČNOST SENIORŮ

Realizátor: město Otrokovice. V listopadu 2008 byla pro členy Klubu důchodců Trávníky realizována přednáška na téma Bezpečnost seniorů zástupci Městské policie Otrokovice a odboru dopravně-správního Městského úřadu Otrokovice. V roce 2009 byla s finanční podporou programu Prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR vydána brožura Rady nejen pro seniory, která byla distribuována do všech domácností v Otrokovicích a průběžně byla distribuována také na veřejných setkáních s občany v partnerských obcích v rámci procesu KPSS. V letech 2010, 2011 a 2012 proběhly další besedy se zástupci Městské policie Otrokovice, Policie ČR a odboru dopravně-správního Městského úřadu Otrokovice. Tématy byla ochrana před krádežemi, domácí násilí a senioři v silničním provozu.

BEZBARIÉROVÝ CHODNÍK V OLDŘICHOVICÍCH

Realizátor: obec Oldřichovice. V roce 2008 byl vybudován bezbariérový chodník po celé délce obce. Projekt byl realizován za finanční podpory EU.

NÁSTAVBA DOMU S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU NAPAJEDLA

Realizátor: město Napajedla. V Domě s pečovatelskou službou Pod Kalvárií 90, Napajedla byla provedena v r. 2007 nástavba, která rozšířila kapacitu DPS o 12 bytů, zároveň byly rekonstruovány nebytové prostory na 4 nové bezbariérové bytové jednotky. V r. 2007 proběhla také přestavba

nebytových prostor na DPS Sadová na 3 bytové jednotky, které jsou nyní nájemními byty pro sociálně slabé občany.

DOPRAVA ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH

Realizátor: město Napajedla. V r. 2009 byl zakoupen nový automobil pro Pečovatelskou službu Napajedla, který je upraven i pro přepravu zdravotně postižených osob, včetně osob na invalidním vozíku.

Realizované projektové záměry pro cílovou skupinu Rodiny s dětmi

BEZPLATNÉ SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÉ A PSYCHOTERAPEUTICKÉ A VÝCHOVNÉ PORADENSKÉ SLUŽBY

Realizátor: město Otrokovice. Služba je poskytována psycholožkou, která spolupracuje s oddělením sociálně právní ochrany Městského úřadu Otrokovice. Další bezplatné výchovné poradenské služby poskytují Komunitní centrum pro rodinu Domino, Terénní služba rodinám s dětmi Charity sv. Anežky Otrokovice, Dluhové poradenství Samaritán Charity sv. Anežky Otrokovice.

DĚTSKÁ HŘIŠTĚ V OTROKOVICÍCH

Realizátor: město Otrokovice. Na konci roku 2009 bylo dokončeno speciální hřiště pro děti se zdravotním postižením, které se nachází u Domu s pečovatelskou službou na Trávníkách. Hřiště obsahuje hrací prvky, které jsou speciálně přizpůsobeny dětem a mládeži se zdravotním postižením.

Realizované projektové záměry pro cílovou skupinu Děti a mládež ohrožené delikvencí

NÍZKOPRAHOVÉ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ ŠLIKR

Realizátor: Unie Kompas Zlín. V roce 2006 vzniklo v prostorách II. výměňkové stanice na Trávníkách nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Šlikr, které je určeno dětem a mládeži od 13 do 26 let.

TERÉNNÍ PROGRAM PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Realizátor: Unie Kompas Zlín. Od října 2009 je na území města Otrokovice provozován terénní program pro mládež ve věku 15 – 26 let. Tato služba je provozována jako terénní forma NZDM Šlikr Otrokovice, kde je rovněž zázemí terénních pracovníků. Od roku 2012 je poskytování této služby dočasně pozastaveno v důsledku nedostatečné dotace na službu ze státního rozpočtu.

NÍZKOPRAHOVÉ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ – DALŠÍ NZDM V OTROKOVICÍCH

Realizátor: Unie Kompas Zlín. NZDM na Baťově bylo zprovozněno v říjnu 2010. Pro nezáměr dětí na Baťově bylo však NZDM k 31.12.2011 zrušeno.

SEKUNDÁRNÍ PREVENCE NEZDRAVÝCH VZTAHŮ V TŘÍDNÍCH KOLEKTIVĚCH ZŠ NA OTROKOVICKU

Realizátor: o.s. Madio. V lednu 2009 bylo zrušeno krajské Centrum prevence Zlín, které mělo tento projektový záměr realizovat. Od 13.1.2009 programy sekundární prevence na ZŠ realizuje o.s. Madio. Preventivní programy jsou zajišťovány na všech ZŠ v Otrokovicích a v obcích regionu.

Realizované projektové záměry pro cílovou skupinu Drogově závislí

TERÉNNÍ PROGRAMY PRO DROGOVĚ ZÁVISLÉ A OSOBY OHROŽENÉ ZÁVISLOSTÍ NA NÁVYKOVÝCH LÁTKÁCH

Realizátor: o.s. ONYX. Od roku 2007 probíhá v Otrokovicích a v Napajedlích terénní program ONYXu pro drogově závislé.

PREVENTIVNÍ PROGRAMY PRO DĚTI A MLÁDEŽ OHROŽENÉ ZÁVISLOSTÍ NA NÁVYKOVÝCH LÁTKÁCH

Realizátor: město Otrokovice a další. V letech 2007 až 2009 probíhaly společné besedy zástupců Probační a mediační služby Zlín (PMS), Služeb pro lidi bez domova Samaritán Charity sv. Anežky Otrokovice, o.s. ONYX a sociální kurátorky odboru sociálního MěÚ Otrokovice se žáky ZŠ v ORP Otrokovice na téma drogové závislosti, bezdomovectví a problematiku osob propuštěných z výkonu trestu. Na tyto besedy navázaly programy PMS, o.s. Madio, Policie ČR a besedy s kurátorkou pro mládež odboru sociálního Městského úřadu Otrokovice. V Napajedlích probíhají tyto besedy ve spolupráci s Městskou policií Napajedla. Svě programy školám nadále nabízí o.s. ONYX, Služby pro lidi bez domova Samaritán a Unie Kompas.

PROGRAM PRACOVNÍ REHABILITACE PRO PROBLÉMOVÉ UŽIVATELE NÁVYKOVÝCH LÁTEK A DROGOVĚ ZÁVISLÉ

Realizátor: původně o.s. ONYX. Tento projektový záměr byl částečně nahrazen činnostmi o.s. PROCESIA, které funguje na bázi sociálního podnikání, tj. zaměstnávání osob, kteří jsou znevýhodněni na trhu práce.

Realizované projektové záměry pro cílové skupiny Osoby bez přístřeší a Lidé vracející se z výkonu trestu odnětí svobody

ROZŠÍŘENÍ A ZKVALITNĚNÍ TERÉNNÍHO PROGRAMU SAMARITÁN DO NAPAJEDEL A HOLEŠOVA

Realizátor: Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita sv. Anežky Otrokovice. V březnu 2010 bylo realizováno rozšíření terénního programu, určeného osobám bez přístřeší, na území ORP Otrokovice a na území měst Zlín, Napajedla, Holešov. Od roku 2012 je tato služba výrazně omezena vzhledem k úsporným opatřením, která musela být provedena v souvislosti s minimalizovanou dotací na službu poskytnutou ze státního rozpočtu v roce 2012.

SOCIÁLNÍ REHABILITACE AMBULANTNÍ

Realizátor: Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita sv. Anežky Otrokovice. Byl realizován pracovní-resocializační program, který měl tři oblasti působnosti. Uživatelé docházeli do tzv. „kreativní dílny“, ve spolupráci s TSO Otrokovice uklízeli prostory kolem Společenského domu v Otrokovicích a docházeli vypomáhat do Naděje o.s., pobočky Otrokovice.

ROZŠÍŘENÍ KAPACITY AZYLOVÉHO DOMU PRO MUŽE

Realizátor: Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita sv. Anežky Otrokovice. V roce 2011 došlo k rozšíření kapacity Azylového domu Samaritán z 35 na 37 míst.

DLUHOVÉ PORADENSTVÍ SAMARITÁN

Realizátor: Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita sv. Anežky Otrokovice. V dubnu roku 2010 vznikla služba Odborné sociální poradenství Charity sv. Anežky Otrokovice, neboli Dluhové

poradenství Samaritán. Služba reaguje na potřebu poradenství v oblasti dluhů, které doposud na Otrokovicku chybělo.

ZAJIŠTĚNÍ MÍSTA NA PŘEČKÁNÍ MRAZIVÝCH NOCÍ – „SEĎÁRNY“

Realizátor: město Otrokovice a Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita sv. Anežky Otrokovice. V roce 2011 vznikla v Otrokovicích tzv. seďárna, která umožňuje lidem bez domova přečkat ve zdraví mrazivé noci.

Realizované projektové záměry pro cílovou skupinu Nezaměstnaní

NEZAMĚSTNANÍ JAKO DOBROVOLNÍCI V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Realizátor: Centrum Maltéžské pomoci Otrokovice. Od roku 2006 organizuje v Otrokovicích dobrovolnické služby Centrum Maltéžské pomoci. Dále na Otrokovicku působí ADRA a Samari.

Realizované projektové záměry z oblasti systémových priorit

INFORMAČNÍ A PORADENSKÉ MÍSTO / LINKA POMOCI

Realizátor: Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje. Od listopadu 2008 funguje každý 1. a 3. čtvrtek v měsíci v prostorách MěÚ Otrokovice Poradenské místo pro seniory a zdravotně postižené realizované Centrem pro zdravotně postižené Zlínského kraje. Jedná se o službu odborné sociální poradenství.

KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU

Realizátor: město Otrokovice. Od června 2009 do července 2011 probíhala realizace projektu Mezinárodní spolupráce v komunitním plánování sociálních služeb. Od května 2010 do dubna 2012 byl realizován projekt Podpora trvalé udržitelnosti a zkvalitňování sociálních služeb na Otrokovicku. Projekty byly financovány z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu. Projekty zajišťují kontinuálnost koordinace sociálních služeb na Otrokovicku prostřednictvím komunitního plánování.

4.4.2 Nerealizované projektové záměry

Nerealizované projektové záměry pro cílové skupiny Senioři a Zdravotně postižení

Integrovaný objekt sociálních služeb a veřejné správy Tlumačov

Nositel: obec Tlumačov. Projekt byl podán, ale neuspěl při hodnocení – nebylo podpořeno sloučení veřejné správy a sociálních služeb.

Domov pro seniory Halenkovice

Nositel: obec Halenkovice. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků a nereálnosti výstavby Domova pro seniory Halenkovice v období, pro něj je sestaven plán, byl projektový záměr nositelem zrušen.

Nerealizované projektové záměry pro cílovou skupinu Nezaměstnaní

Systémová podpora celoživotního vzdělávání obyvatel mikroregionu Jižní Haná

Nositel: obec Tlumačov. Projektový záměr nerealizován.

Vytváření podmínek pro využívání veřejně prospěšných prací

Nositel: Centrum služeb postiženým Zlín. Projektový manažer, který se podílel na definici projektového záměru, ukončil pracovní poměr v CSP Zlín, projektový záměr byl zrušen.

Lepší pracovní podmínky pro maminky s dětmi

Projekt nemá nositele a je závislý na příslušné legislativě.

Výpočetní technika pro nezaměstnané

Projekt byl na návrh projektového týmu zrušen jako nereálný.

Nerealizované projektové záměry z oblasti systémových priorit

Projektový manažeri v sociálních službách

Nositel: CpKP východní Morava. Nositel projektu zanikl, poskytovatelé sociálních služeb zajišťují fundraising vlastními silami.

Nerealizované projektové záměry pro cílovou skupinu Rodiny s dětmi

Sociální integrace rodin se zdravotně postiženými osobami – chráněné bydlení, denní stacionář, sociálně terapeutické dílny

Nositel: o. s. VIA VITAE Napajedla. Projektový záměr nositel zrušil.

Nerealizované projektové záměry pro cílové skupiny Osoby bez přístřeší a Lidé vracející se z výkonu trestu odnětí svobody

Sociální rehabilitace

Nositel: Služby pro lidi bez domova Samaritán, Charita sv. Anežky Otrokovice. Projektový záměr nositel zrušil.

4.5 Implementace komunitního plánu

4.5.1 Implementace

Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku na období 2013 - 2015 je strategickým dokumentem sestaveným za účasti poskytovatelů sociálních služeb, uživatelů sociálních služeb a zástupců místních samospráv. Výsledkem je odborná a politická shoda nad tím, jak mají být uspokojovány potřeby obyvatel obcí regionu v oblasti sociálních služeb. Byla vygenerována opatření, která v případě jejich naplnění přispějí významným způsobem ke kvalitě života lidí v městech a obcích regionu. Realizace dohodnutých aktivit podpoří sociální integraci osob, kterým hrozí, že budou kvůli svému zdravotnímu stavu či sociální situaci vyloučeni ze společnosti. Veškeré změny v síti sociálních služeb jsou připravovány v souladu se snahou zkvalitňovat a zefektivňovat sociální služby a především zlepšovat život uživatelů sociálních služeb.

Mezi projektovými záměry Komunitního plánu jsou i změny v konkrétních sociálních službách. To, že se na nich shodneme na Otrokovicku, však nestačí. Veškeré změny v oblasti sociálních služeb je třeba projednat s úředníky Zlínského kraje a prosadit v rámci procesu tvorby Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji (SPRSS). Zařazení do krajského plánu podmiňuje možnost získat dotace ze státního rozpočtu. Tento proces může u jednotlivých projektových záměrů trvat i několik let.

„Vedlejším“ produktem implementace Komunitního plánu a realizace sociálních služeb v něm obsažených je zaměstnanost obyvatel v regionu. Sociální služby na Otrokovicku zaměstnávají více než 300 zaměstnanců.

Implementace jednotlivých naplánovaných projektů a činností do praxe je záležitostí odpovědných osob, převážně zástupců poskytovatelů sociálních služeb. Tím, že jsou jejich projektové záměry schváleny, získávají podporu regionu v tom, aby dál vyjednávali a hledali cesty, jak dohodnuté služby začít realizovat.

4.5.2 Financování projektů

Nejcitlivější je otázka financování jednotlivých služeb. I přesto, že jsou projekty schváleny v rámci procesu KPSS (resp. SPRSS), musí odpovědné osoby detailně vyjednávat o dofinancování z rozpočtů jednotlivých obcí. Pro implementaci Komunitního plánu je proto výhodné, aby projektové záměry Komunitního plánu byly součástí strategických plánů obcí regionu, resp. aby jejich realizace patřila k prioritám obecních rozpočtů.

Podpora sociální integrace je jednou z priorit a podporovaných oblastí strukturálními fondy EU. Zejména pro menší projektové záměry je možno využít zdroje z různých nadací a nadačních fondů. Obecně tedy je možné na některé rozvojové projekty získat dostatek finančních prostředků. Důležité ovšem je uvažovat do budoucna a realizovat takové projekty, které budou mít zajištěnou udržitelnost.

Abychom tedy mohli dostatečně dobře plánovat, je nutno propojovat procesy plánování rozvoje sociálních služeb se strategickým plánováním rozvoje obce, s procesem sestavování dlouhodobých rozpočtových výhledů a s dalšími systémovými procesy, které ovlivňují finance na provoz sociálních služeb na lokální, regionální i celostátní úrovni.

5 MONITOROVÁNÍ, HODNOCENÍ A AKTUALIZACE KOMUNITNÍ PLÁNU

Komunitní plán sociálních služeb je dokumentem strategickým, stanovuje tedy dlouhodobé cíle v oblasti sociálních služeb v regionu. Není však dokumentem neměnným. V síti sociálních služeb je třeba průběžně reagovat na změny podmínek, a to zejména legislativních a finančních. Sociální služby nejsou a pravděpodobně ani nemohou být neměnné, protože se zároveň vyvíjí potřeby a očekávání uživatelů sociálních služeb. Demografické a společenské změny mají sice charakter postupných změn, ale i na ty je nutno reagovat včas a dostatečně. Aby síť sociálních a dalších návazných služeb byla schopná reagovat, je třeba udržovat proces komunitního plánování v chodu i po dokončení a schválení dokumentu. Náplní práce pracovních skupin a řídicí skupiny se pak stává monitoring situace v sociálních službách, hodnocení plnění plánu a aktualizace komunitního plánu sociálních služeb.

5.1 Monitorování realizace komunitního plánu

Monitorování je nedílnou součástí komunitního plánování sociálních služeb. Proces monitoringu především získává podklady pro vyhodnocování řízení systému sociálních služeb, potažmo kvality práce veřejné správy v sociální oblasti. Cílem monitorování je sledovat vývoj a trendy v oblasti sociálních služeb a sledovat účinnost opatření, která byla komunitním plánováním určena, aby bylo dosaženo zlepšení stávajícího stavu. Jedná se o dlouhodobou a opakovanou aktivitu. K tomu, aby byl monitoring funkční, je nutná spolupráce všech poskytovatelů sociálních služeb v regionu se zadavateli, především podávání přesných informací.

To, které údaje budou sledovány a zpracovávány, dohodla expertní skupina komunitního plánování a schválila řídicí skupina. Sledovány jsou údaje, které se týkají typu registrovaných sociálních služeb, jejich kapacity, nákladů, příjmů a počtu pracovníků.

Dle registrací poskytovatelů sociálních služeb jsou každé organizaci jednou ročně, rozeslány monitorovací tabulky, jejichž vyplněním jsou získány potřebné informace. Zpracováním dat je pověřen/a koordinátor/ka KPSS. Výhledově bude snahou realizátorů procesu KPSS na Otrokovicku získávat údaje od Zlínského kraje, případně MPSV, protože tyto instituce podobné informace získávají v rámci procesu přidělování dotací ze státního rozpočtu. Chceme tak přispět ke snížení administrativní zátěže poskytovatelů sociálních služeb.

5.2 Hodnocení realizace komunitního plánu

Hodnocení realizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku se zaměřuje na plnění aktivit, které jsou schváleny v rámci Komunitního plánu, resp. zpracovaného Akčního plánu. Hodnocení slouží jako podklad pro další vyjednávání o rozvoji sociálních služeb a jako podklad pro případnou aktualizaci plánu. Hodnocení je prováděno pracovními skupinami a řídicí skupinou ve spolupráci s obcemi regionu a s realizátory jednotlivých projektů.

Hodnocení naplňování Komunitního plánu bude realizováno dvakrát ročně, aby bylo možno reagovat na aktuální situaci. Hodnocení bude realizováno formou prezentace jednotlivých organizací či odpovědných osob v rámci setkání pracovních skupin a odsouhlaseno řídicí skupinou. Vzhledem k tomu, že realizované projekty jsou podstatným výsledkem procesu KPSS, je třeba o vývoji situace kolem jednotlivých projektů informovat další zainteresované subjekty. Proto bude dvakrát ročně prezentována zpráva na setkání starostů ORP Otrokovice. Prezentace projektových záměrů bude také jedním z bodů kulatých stolů se zástupci Zlínského kraje.

Problematika monitoringu a hodnocení sociálních služeb na Otrokovicku je náplní pokračování procesu KPSS v rámci projektu Monitoring a vyhodnocování KPSS na Otrokovicku, který bude realizován od 1. 5. 2012 do 30. 4. 2014.

5.3 Aktualizace komunitního plánu

Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku je realizována v návaznosti na monitoring a na vyhodnocování realizace komunitního plánu. Komunitní plán je nutno aktualizovat z důvodů vnějších či vnitřních vlivů, které vyžadují úpravy priorit a cílů oproti původnímu plánu. Aktualizaci je nutné provést v okamžiku, kdy bylo dosaženo cíle priority, případně v okamžiku, kdy došlo k realizaci projektů. Pravidelně je nutno provádět aktualizaci také pro to, aby bylo možno připravit zadavatele a poskytovatele sociálních služeb na případnou nutnost vyčlenit finanční prostředky a další kapacity. Aktualizaci plánu je nutné provést také v případě, že budou monitoringem zjištěny změny v oblasti poskytování sociálních služeb, na které je nutné reagovat.

Aktualizaci Komunitního plánu je proto možné rozdělit do dvou částí. První část se zabývá aktualizací jednotlivých opatření a probíhá minimálně jednou do roka. Aktualizaci připravují pracovní skupiny a řídicí skupina. Je nutné aktualizovat v návaznosti na proces plánování rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji.

Druhá část aktualizace je zaměřena na nastavení cílů komunitního plánu, definici priorit a opatření. Taková aktualizace je prováděna nejméně jednou za dva roky, pokud pracovní skupiny a řídicí skupina necítí potřebu provést aktualizaci plánu dříve. Aktualizace Komunitního plánu v sobě zahrnuje také část analytickou, jelikož informace stárnou. Aktualizovaný Komunitní plán sociálních služeb schvalují pracovní skupiny, řídicí skupina a zastupitelstva obcí na Otrokovicku.

Kromě standardního procesu aktualizace bude Komunitní plán aktualizován v návaznosti na opatření v rámci udržitelnosti a stabilizace sociálních služeb, respektive podle krizového plánu.

6 ZÁVĚR

Tvůrci Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku na období 2013 - 2015 se zavazují i nadále realizovat proces KPSS pro cílové skupiny senioři, zdravotně postižení, rodiny s dětmi, děti a mládež ohrožené delikvencí a drogově závislí, osoby vracející se z výkonu trestu odnětí svobody, osoby bez přístřeší a nezaměstnané, a to v rámci monitorování, hodnocení a aktualizace Komunitního plánu.

I nadále budeme přijímat podněty nejen ze sociální oblasti a budeme se snažit nalézt jejich řešení. Své připomínky, návrhy a podněty můžete zasílat buď písemně na adresu Městského úřadu Otrokovice, odbor sociální, nám. 3. května 1341, 765 02 Otrokovice, na e-mail kucharova@muotrokovice.cz nebo sauerova@muotrokovice.cz, telefonicky na 577 680 448 nebo se můžete obrátit na představitele partnerských obcí na obecních úřadech obcí Bělov, Halenkovice, Nová Dědina, Oldřichovice, Pohořelice, Žlutava a města Napajedla.

Dokument Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku na období 2013 - 2015 schválila Rada města Otrokovice usnesením č. RMO/265/05/12/ ze dne 14.5. 2012 a Zastupitelstvo města Otrokovice usnesením č. ZMO 193/06/12 ze dne 21.6.2012, Zastupitelstvo obce Bělov usnesením č.7/14/12 ze dne 6.6.2012, Zastupitelstvo obce Halenkovice usnesením č. 01/XII/2012 ze dne 2.7.2012, Zastupitelstvo obce Oldřichovice usnesením č.5/28052012 ze dne 28.5.2012, Zastupitelstvo města Napajedla usnesením č. 11/172/2012 ze dne 26.10.2012, Zastupitelstvo obce Pohořelice usnesením č.4/Z/12/3 ze dne 25.6.2012, Zastupitelstvo obce Žlutava usnesením č. 3/XIX./2012 ze dne 18.7.2012, Zastupitelstvo obce Nová Dědina usnesením č. 120/5/2012 ze dne 16.5.2012.

Seznam použitých zkratk

CZP ZK	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje
ČČK	Český červený kříž
ČSÚ	Český statistický úřad
DPS	dům s pečovatelskou službou
DS	domov pro seniory
EU	Evropská unie
FZP	fondy zdravotních pojišťoven
ChD	chráněné dílny
ChPM	chráněné pracovní místo
ChPM–OSVČ	zřízení společensky účelného pracovního místa osobou, která začne vykonávat samostatně výdělečnou činnost
IP ZK	individuální projekt Zlínského kraje
KD	klub důchodců
KP	Komunitní plán
KPSS	Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku
kps	komunitní plánování sociálních služeb na Otrokovicku
KÚ	krajský úřad
MěÚ	Městský úřad
MHD	městská hromadná doprava
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MTVO	Městská televize Otrokovice
NNO	nestátní nezisková organizace
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OsA	osobní asistence
ORP	obec s rozšířenou působností
o.s.	občanské sdružení
OSPO	oddělení sociálně právní ochrany
p.o.	příspěvková organizace
PS	pečovatelská služba
ROP	Regionální operační program
SAS	sociálně aktivizační služby
SOC	odbor sociální Městského úřadu Otrokovice
SPRP	společnost pro ranou péči
SPRSS ZK	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji na období 2012 - 2014
SVP	středisko výchovné péče
SWOT	analýza silných a slabých stránek, ohrožení a příležitostí
TSO	Technické služby Otrokovice
ÚP	úřad práce
UTB	Univerzita Tomáše Bati
VPM	volné pracovní místo
VPP	veřejně prospěšné práce
ZK	Zlínský kraj
ZŠ	základní škola

Přílohy

- 1) Podněty, které zazněly v rámci realizace procesu KPSS
- 2) Údaje o jednotlivých sociálních službách na Otrokovicku za období 2009 – 2011

Seznam použité literatury

Bílá kniha v sociálních službách (MPSV ČR, únor 2003)

Český statistický úřad, www.czso.cz

ČSÚ, Ústav pro informace ve vzdělávání, aktuálně platné školy a školská zařízení ke dni 1.9.2010

Koncepce péče o ohrožené děti a děti žijící mimo vlastní rodinu (usnesení vlády ČR č. 1180 ze dne 18. 10. 2006)

Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti (usnesení vlády ČR č. 127 ze dne 21. února 2007)

Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2011

Koncepce protidrogové politiky ve Zlínském kraji na léta 2010 – 2014

Koncepce romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2013

Koncepce rozvoje vybraných služeb sociální prevence ve Zlínském kraji pro období 2012 – 2014

Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje pro období 2011 - 2012

Kvalita života ve stáří, Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 – 2012 (usnesení vlády ČR č. 8 ze dne 9. ledna 2008)

Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009 až 2011

Národní koncepce podpory rodin s dětmi (navazuje na dokument Národní koncepci rodinné politiky z roku 2005)

Národní koncepce rodinné politiky (usnesení vlády ČR č. 1305 ze dne 12. října 2005)

Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010 – 2014 (usnesení vlády ČR č. 253 ze dne 29. března 2010)

Národní program Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení Česká republika (usnesení vlády ČR č. 101 ze dne 19. ledna 2009)

Podrobná analýza sociálních služeb ve Zlínském kraji 2008

Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2010 – 2012

Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009 – 2012 (MPSV)

Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2009 – 2011

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje pro období 2012 – 2014

Výroční zpráva Městského úřadu Otrokovice za rok 2011